

Program rewitalizacji dla Gminy Okonek na lata 2017-2023

Opracowany przez Zespół

WGS84 Polska Sp. z o.o.
ul. Warszawska 14 lok. 5
05-822 Milanówek
www.wgs84.pl

Spis treści

1. Wprowadzenie	3
2. Opis powiązań programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.....	6
2.1. Spójność z gminnymi dokumentami programowymi	6
2.2. Spójność z dokumentami na poziomie kraju i województwa	13
3. Diagnoza czynników zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych	24
3.1. Analiza wskaźnikowa	25
3.2. Wykorzystane źródła danych	28
3.3. Porównywalne jednostki przestrzenne.....	28
3.4. Bezrobocie.....	32
3.5. Ubóstwo.....	36
3.6. Przestępczość	40
3.7. Edukacja	43
3.8. Aktywność społeczna	43
3.9. Identyfikacja obszarów w stanie kryzysowym	47
4. Zasięgi przestrzenne obszarów rewitalizacji	51
4.1. Sytuacja gospodarcza	52
4.2. Sytuacja środowiskowa.....	53
4.3. Sytuacja przestrzenno-funkcjonalna	57
4.4. Delimitacja obszarów zdegradowanych	63
4.5. Obszary rewitalizacji.....	66
5. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	71
6. Cele rewitalizacji i kierunki działań	73
7. Lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych ...	77
8. Uzupełniające rodzaje przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	89
9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji	92
10. Indykatywne ramy finansowe	98
11. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów w proces rewitalizacji.....	102
12. System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji	109
13. System monitoringu skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu <i>Programu</i>.....	111
14. Ocena oddziaływana na środowisko.....	114
15. Wykorzystane źródła danych.....	115
16. Załączniki	118
17. Spis załączników, tabel, wykresów i map	126

1. Wprowadzenie

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.¹

Celem prowadzenia procesu rewitalizacji zdegradowanych i zmarginalizowanych obszarów wskazanych jako problemowe jest pobudzenie aktywności środowisk lokalnych, a także stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego oraz przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego w zagrożonych patologiami społecznymi obszarach. W swych założeniach działania naprawcze będą prowadziły do polepszenia jakości życia mieszkańców, w tym również zwiększenia ich szans na zatrudnienie. Ponadto umożliwią one trwałą odnowę obszaru, poprawę ładu przestrzennego, stanu środowiska i zabudowy poprzez zastosowanie wysokiej jakości rozwiązań architektonicznych i urbanistycznych. Przyczynią się również do podnoszenia atrakcyjności stref rozwojowych w miastach i pozwolą na odnowienie lub wzmocnienie atutów rozwojowych obszarów wiejskich. Rezultatem prowadzonych działań powinna także być zmiana wizerunku obszaru poddanego rewitalizacji, a co za tym idzie zwiększenie zainteresowania inwestorów tym obszarem.²

Przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie w zakresie właściwości gminy, stanowią jej zadania własne.³

Program rewitalizacji to inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn.zm.), wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.⁴

„Program rewitalizacji dla Gminy Okonek” obejmuje swym zakresem obszar administracyjny położony w granicach administracyjnych Gminy Okonek i składa się z następujących części:

- opis powiązań programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy,
- diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skalę i charakter potrzeb

¹ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, Dz.U. 2015, poz. 1777, z późn. zm.

² „Zasady programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+”, przyjęte uchwałą Zarządu Województwa Wielkopolskiego nr 2718/2016 z dnia 6 października 2016 r., dostępne: http://wrpo.wielkopolskie.pl/system/file_resources/attachments/000/004/063/original/Zasady_programowania_i_wsparcia_rewitalizacji_w_ramach_WRPO_2014_.pdf?1475840252.

³ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, op. cit.

⁴ Wytoczne Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, dostępne: https://www.mr.gov.pl/media/23916/Wytoczne_dot_rewitalizacji_po_aktualizacji-zatwierdzone02082016clear.pdf

- rewitalizacyjnych,
- zasięgi przestrzenne obszaru rewitalizacji,
 - wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji,
 - cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań, mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk,
 - lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
 - charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących kierunki działań, mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową,
 - mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji,
 - indykatywne ramy finansowe,
 - mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji,
 - system wdrażania programu rewitalizacji,
 - system monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu.

Prace nad programem przebiegały w kilku etapach:

1. Opracowanie diagnozy stanu, w wyniku której wyłonione zostały obszary gminy, znajdujące się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, a także występowania negatywnych zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych.
2. Konsultacje społeczne w celu sformułowania diagnozy stanu Gminy Okonek, wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, a także naboru propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.
3. Wyznaczenie celów strategicznych i kierunków działań.
4. Opracowanie „Programu rewitalizacji dla Gminy Okonek” na podstawie przeprowadzonych analiz i wniosków zebranych w trakcie partycypacji społecznej, a także zgłoszonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.
5. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.

Program został sporządzony z uwzględnieniem zasad planowania rewitalizacji, wskazanych w Wytycznych Ministra Rozwoju i dotyczących komplementarności w wymiarze przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym oraz źródeł finansowania.

Podstawa prawna

„**Program rewitalizacji dla Gminy Okonek**” (w dalszej części dokumentu zwany także *Programem*) został opracowany na podstawie umowy nr 128/2016 zawartej 10 października 2016 r. pomiędzy Gminą Okonek a WGS84 Polska Sp. z o.o.

Program został opracowany zgodnie z wymogami ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016 r., poz. 446) oraz z kierunkami i wytycznymi zawartymi w następujących dokumentach:

- ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U.2015 r., poz. 1777, z późn. zm.), zwana także w dalszej części dokumentu „ustawą”,
- Wytyczne Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020⁵, zwane także w dalszej części dokumentu „Wytycznymi”,
- Zasady programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+, przyjęte uchwałą Zarządu Województwa Wielkopolskiego nr 2718/2016 z dnia 6 października 2016 r.⁶

⁵ Wytyczne Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, op. cit.

⁶ Zasady programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+, op. cit.

2. Opis powiązań programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

„Program rewitalizacji dla Gminy Okonek” stanowi instrument zarządzania rozwojem w obszarach kryzysowych oraz stanowi uzupełnienie dotychczas realizowanych programów na szczeblu gminnym, wojewódzkim oraz krajowym. *Program* i zawarte w nim działania są spójne z kierunkami wyznaczonymi w dokumentach wyższego rzędu, opisanymi w niniejszym rozdziale.

2.1. Spójność z gminnymi dokumentami programowymi

Działania wyznaczone w „Programie Rewitalizacji dla Gminy Okonek” są spójne z celami, kierunkami i działaniami gminnych dokumentów programowych, tj. „Strategią Rozwoju Gminy Okonek na lata 2012-2020”, „Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Okonek na lata 2014-2020”, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Okonek, „Planem gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Okonek” oraz „Gminnym programem opieki nad zabytkami dla miasta i gminy Okonek na lata 2014-2017”.

Strategia Rozwoju Gminy Okonek na lata 2012-2020⁷

Wizja rozwoju gminy zawarta w „Strategii Rozwoju Gminy Okonek na lata 2012-2020” stanowi generalny cel kierunkowy, do którego dążyć będzie gmina w swoich działaniach.

Zdefiniowana wizja stawia do realizacji cele oraz wyznacza kierunki działania i obszary interwencji, które wygenerują **wysoki poziom życia społeczno-ekonomicznego mieszkańców** oraz zapewnią **bogatą ofertę kulturalno-turystyczną**. Zrównoważony i sprawny rozwój **zapewni aktywnym i zintegrowanym mieszkańcom rozwiniętą bazę edukacyjną, kulturalną i sportową**. Przyczyni się również do zapewnienia **dobrze rozwiniętej bazy turystycznej, wykorzystującej naturalne walory przyrodnicze, historyczne i kulturowe**. Efektem realizacji wizji będzie również **zapewnienie dobrych dróg oraz pełnej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej**. Wszystkie działania i inicjatywy uwzględniać będą także utrzymanie wizerunku Gminy jako miejsca przyjaznego dla rozwoju przedsiębiorczości, ale także miejsca **przyjaznego środowisku**.

Z perspektywy realizacji „Programu rewitalizacji dla Gminy Okonek”, istotne znaczenie mają następujące cele strategiczne:

A. Priorytet I. Rozwój gospodarki lokalnej

- Cel strategiczny I. Rozwój infrastruktury technicznej.

⁷ „Strategia Rozwoju Gminy Okonek na lata 2012-2020”, przyjęta uchwałą nr XXVII/133/2012 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 23 kwietnia 2012 r.

- Cel strategiczny II. Rozwój systemu ochrony środowiska.
- Cel strategiczny III. Optymalne wykorzystanie zasobów gospodarczych oraz przyrodniczo-kulturowych gminy.

B. Priorytet II. Rozwój infrastruktury społecznej

- Cel strategiczny I. Bogata oferta kulturalna i sportowa.
- Cel strategiczny II. Właściwy kierunek rozwoju bazy edukacyjnej, kulturalnej i sportowej.

C. Priorytet III. Podniesienie poziomu życia społeczno-ekonomicznego mieszkańców

- Cel strategiczny I. Poprawa warunków życia mieszkańców.
- Cel strategiczny II. Wzrost aktywności społecznej.
- Cel strategiczny III. Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego.⁸

Celom strategicznym zostały przypisane cele operacyjne, znajdujące swoje odzwierciedlenie we wdrażaniu programu rewitalizacji. Z punktu widzenia aspektów społecznych wśród istotnych należy wymienić następujące⁹:

1. Cel operacyjny C.I.1 **Zmniejszenie poziomu bezrobocia**, poprzez m.in. wprowadzenie systemu ulg podatkowych dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy w wybranych dziedzinach działalności gospodarczej, organizację prac publicznych, interwencyjnych oraz społecznie użytecznych na terenie Gminy Okonek, realizację projektów mających na celu podniesienie i uzyskanie nowych kwalifikacji i odkrycie predyspozycji zawodowych mieszkańców gminy, wspieranie inicjatyw i realizację programów ukierunkowanych na wsparcie kobiet na rynku pracy.
2. Cel operacyjny C.I.2 **Wzmocnienie motywacji do pracy**, tj. m.in. zorganizowanie warsztatów motywujących bezrobotnych do pracy, wprowadzenie systemu umożliwiającego osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej odpracowywanie zadłużenia wobec gminy.
3. Cel operacyjny C.I.3 **Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości**, poprzez dążenie do włączenia gruntów położonych na terenie Gminy Okonek do Specjalnej Strefy Ekonomicznej, utworzenie punktu informacyjnego dla przedsiębiorców i osób zainteresowanych rozpoczęciem działalności gospodarczej, utworzenie Funduszu Poręczeniowo-Pożyczkowego dla małych i średnich firm rozpoczynających i prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy.
4. Cel operacyjny C.I.4 **Rozbudowa infrastruktury i poprawa warunków rozwoju społeczeństwa informacyjnego**, w którym jako działania wskazano m.in. wspieranie oraz podejmowanie przedsięwzięć zwiększających dostępność mieszkańców do infrastruktury szerokopasmowego Internetu oraz innych technologii teleinformatycznych, wspieranie i podejmowanie inicjatyw zmierzających do rozwoju społeczeństwa informacyjnego.
5. Cel operacyjny C.II.1 **Promowanie dobrych postaw i wzorców**, poprzez m.in. mobilizację społeczeństwa poprzez prezentowanie dobrych praktyk w zakresie działań na rzecz lokalnych środowisk, organizowanie przedsięwzięć inicjujących współpracę

⁸ Tamże

⁹ Tamże, Część IV Planowane działania realizacyjne w gminie Okonek, s. 62-67.

ludzi w różnym wieku i pochodzących z różnych środowisk w celu integracji i wymiany doświadczeń.

6. Cel operacyjny C.II.2 **Wspieranie liderów**, poprzez m.in. wprowadzenie systemu wsparcia merytorycznego, prawnego, organizacyjnego dla osób postrzeganych w środowisku lokalnym za liderów, pomoc w zdobywaniu dodatkowych kwalifikacji przez liderów poprzez udział w profesjonalnych szkoleniach, treningach i warsztatach.
7. Cel operacyjny C.II.3 **Zwiększenie integracji społecznej**, poprzez powołanie Dziennego Domu Pomocy Społecznej, zwiększenie efektywności z zakresu zasięgu oddziaływania świetlic socjoterapeutycznych, wspieranie inicjatyw mających na celu realizację programów zakładających współpracę międzypokoleniową mieszkańców gminy ze szczególnym uwzględnieniem integracji osób niepełnosprawnych.
8. Cel operacyjny C.III.1 **Działania edukacyjne i profilaktyczne w zakresie bezpieczeństwa**, tj. m.in. zwiększenie efektywności służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, zwiększenie efektywności wychowania komunikacyjnego wśród dzieci i młodzieży, realizacja przedsięwzięć wspierających wzrost świadomości i przeciwdziałanie zagrożeniom w aspekcie obowiązujących przepisów prawa (budowlanego, ppoż., bhp).
9. Cel operacyjny C.III.2 **Rozwój infrastruktury technicznej i wyposażenia jednostek służących poprawie bezpieczeństwa**, poprzez m.in. wdrażanie programów wspierających przeciwdziałanie zagrożeniom cywilizacyjnym, zwiększenie efektywności wychowania komunikacyjnego wśród dzieci i młodzieży, poprawę ochrony przeciwpożarowej w gminie w aspekcie modernizacji bazy oraz wyposażenia jednostek OSP, poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym, rozbudowę systemów monitoringu.

Działania zaplanowane w „Strategii Rozwoju Gminy Okonek na lata 2012-2020” dotyczą także sfer gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej i technicznej, gdzie jako cele operacyjne wskazane zostały następujące:

Cel operacyjny A.I.1 **Poprawa stanu dróg**

Cel operacyjny A.I.2 **Rozbudowa sieci wodociągowej**

Cel operacyjny A.I.3 **Rozbudowa bazy lokalowej**

Cel operacyjny A.II.1 **Rozbudowa sieci kanalizacyjnej i infrastruktury unieszkodliwiania nieczystości płynnych**

Cel operacyjny A.II.2 **Usprawnienie systemu gospodarki odpadami stałymi**

Cel operacyjny A.II.3 **Pogłębianie świadomości ekologicznej społeczeństwa**

Cel operacyjny A.II.4 **Wspieranie pozostałych form ochrony środowiska**

Cel operacyjny A.III.1 **Tworzenie planów zagospodarowania przestrzennego**

Cel operacyjny A.III.2 **Rozwój infrastruktury turystycznej**

Cel operacyjny A.III.3 **Podjęcie działań promujących gminę**

Cel operacyjny B.I.1 **Wzrost nakładów rzeczowo finansowych na poszerzenie oferty kulturalnej i sportowej**

Cel operacyjny B.I.2 **Właściwe dostosowanie struktury organizacyjnej w jednostkach kultury do potrzeb i możliwości lokalnych**

Cel operacyjny B.I.3 **Wspieranie rozwoju organizacji pozarządowych**

- Cel operacyjny B.II.1 Dostosowanie infrastruktury edukacyjnej do bieżących potrzeb
- Cel operacyjny B.II.2 Poprawienie efektywności procesu dydaktycznego w placówkach oświatowych
- Cel operacyjny B.II.3 Dostosowanie infrastruktury kulturalnej do potrzeb i możliwości lokalnych
- Cel operacyjny B.II.4 Dostosowanie infrastruktury sportowej do potrzeb i możliwości lokalnych

Wśród słabych stron Gminy wymieniono m.in. zły stan dróg gminnych na terenie Gminy Okonek, brak parkingów, brak sieci kanalizacyjnej, odpływ młodych ludzi poza teren gminy, a także niską aktywność społeczną mieszkańców. **Cele rewitalizacji** zdefiniowane w „Programie Rewitalizacji dla Gminy Okonek”, tj. poprawa jakości życia oraz kapitału społecznego gminy, rozwój gospodarczy, poprawa infrastruktury i zagospodarowania przestrzeni publicznej oraz wykorzystanie potencjału środowiska naturalnego, są spójne z celami strategicznymi, operacyjnymi i kierunkami działań, wyznaczonymi w „Strategii Rozwoju Gminy Okonek na lata 2012-2020”.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Okonek na lata 2014-2020¹⁰

Misją realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Okonek na lata 2014-2020” jest **poprawa warunków życia mieszkańców**, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzenie do integracji społecznej. Realizacja misji następować będzie poprzez wdrażanie celów strategicznych:

- utworzenie zintegrowanego i dynamicznego **systemu pomocy efektywnie wspierającego rodzinę**,
- stworzenie **warunków dla godnego funkcjonowania w społeczeństwie osób niepełnosprawnych i starszych**,
- organizacja działań **wspomagających osoby zagrożone uzależnieniami** oraz osoby uzależnione i ich rodziny,
- zorganizowanie **kompleksowych działań na rzecz dzieci, osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym**,
- **wspieranie rozwoju zawodowego** osób uczestniczących w rozwiązywaniu problemów społecznych w ramach społeczeństwa informacyjnego.¹¹

Cel rewitalizacji, tj. **poprawa jakości życia oraz kapitału społecznego gminy**, uwzględnia najbardziej istotne obszary życia społecznego, a dzięki realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych oczekiwane jest przyspieszenie procesu wyprowadzania z kryzysowej sytuacji obszaru wsparcia.

¹⁰ „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Okonek na lata 2014-2020”, przyjęta uchwałą Nr LVII/312/2014 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 28 stycznia 2014 r.

¹¹ Tamże

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy miasta i gminy Okonek¹²

W „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Okonek” przyjęto jednostki urbanistyczne, które, dla zachowania spójności funkcjonalno-przestrzennej, stanowiły podstawę opracowania programu rewitalizacji. Cele strategiczne rozwoju gminy Okonek zostały sformułowane jako kierunki realizacji funkcji w następujących dziedzinach życia społeczno-gospodarczego:

- środowiska przyrodniczego,
- infrastruktury technicznej,
- gospodarki i rolnictwa,
- społeczeństwa.¹³

Jako zasady rozwoju miasta i gminy wskazano następujące cele:

1. **podniesienie standardów życia** poprzez uzyskanie poziomu wskaźników:
 - 1 mieszkanie na 1 gospodarstwo domowe,
 - w handlu podstawowym: min. 1 obiekt w każdej wsi sołectkiej,
 - w szkolnictwie podstawowym: 25 uczniów na 1 oddział, nauka na 1 zmianę,
 - min. 50% udział dzieci w przedszkolach,
 - w gastronomii: min. 60 miejsc konsumpcyjnych na 1000 mieszkańców,
 - boisko sportowe w każdej wsi powyżej 150 mieszkańców,
 - kultura elementarna: 1 świetlica w każdej wsi sołectkiej.
2. wyznaczenie **obszarów przestrzeni publicznej**,
3. podniesienie stanu zainwestowania w służbie zdrowia i jakości usług medycznych,
4. zwiększenie liczby miejsc pracy, przede wszystkim w usługach, turystyce i agroturystyce,
5. zwiększenie efektywności gospodarowania przez tworzenie ekonomicznie mocniejszych gospodarstw rolnych;
6. specjalizacja indywidualnych gospodarstw rolnych;
7. rozwój nieszkodliwego dla środowiska przemysłu i zakładów gospodarki żywnościowej.¹⁴

Cele strategiczne i zasady rozwoju miasta i gminy Okonek wskazane w *Studium* są bezpośrednio powiązane z celami strategicznymi i kierunkami działań rewitalizacyjnych ujętych w niniejszym *Programie*, tj. **poprawa jakości życia oraz kapitału społecznego gminy, poprawą infrastruktury i zagospodarowania przestrzeni publicznej oraz wykorzystaniem potencjału środowiska naturalnego**. W zapisach obydwu dokumentów znalazły się dążenia do realizacji przestrzennych procesów rozwojowych w sposób kompleksowy i wszechstronny w obszarach: społecznym, gospodarczym, środowiskowym, funkcjonalno-przestrzennym i

¹² Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Okonek, przyjęte uchwałą nr LXIV/363/2014 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 2 września 2014 r.

¹³ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Okonek. Rozdział III. Kierunki zagospodarowania przestrzennego, 1. Priorytety rozwoju, s. 52.

¹⁴ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Okonek. Rozdział III. Kierunki zagospodarowania przestrzennego, s. 66-67.

technicznym, determinując w ten sposób przekształcenia związane z poprawą sytuacji społecznej i jakości życia mieszkańców.

Plan gospodarki niskoemisyjnej w Gminie Okonek¹⁵

W „Planie gospodarki niskoemisyjnej w Gminie Okonek” zidentyfikowano priorytetowe obszary działań w gminie w zakresie dążenia do gospodarki efektywnej energetycznie. Obszary te zostały wybrane ze względu na ich znaczenie dla realizacji zobowiązań, wynikających z pakietu klimatyczno-energetycznego. Są to: sektor mieszkalny z uwagi na nieekologiczne źródła ciepła wykorzystywane w ogrzewaniu gospodarstw indywidualnych, z powodu niższych kosztów pozyskania paliwa oraz transport, ze względu na wzrost popularności i powszechność transportu indywidualnego w obliczu braku wystarczającej infrastruktury, umożliwiającej korzystanie z innych środków transportu.¹⁶

Zapisy „Planu gospodarki niskoemisyjnej w Gminie Okonek” mają istotny wpływ na realizację działań rewitalizacyjnych w gminie, w szczególności w zakresie **efektywności energetycznej i termomodernizacji**, tj. realizacji celu rewitalizacji, jakim jest poprawa jakości życia oraz kapitału społecznego gminy, poprawa infrastruktury i zagospodarowania przestrzeni publicznej oraz wykorzystanie potencjału środowiska naturalnego. W dokumencie podkreślono, iż zużycie energii w dużej mierze zależy od planowania przestrzennego, a decydujące są przede wszystkim postanowienia dotyczące transportu i sektora budowlanego. Zaplanowane zadania obejmują termomodernizację budynków, w tym użyteczności publicznej, modernizację obiektów kultury i świetlic wiejskich, budowę ścieżek rowerowych, modernizację i rozbudowę oświetlenia ulicznego, zmianę systemu źródeł ogrzewania w budynkach mieszkalnych, w tym na energooszczędne źródła odnawialne oraz modernizację przedsiębiorstw i placówek usługowych w kierunku energooszczędnym. Tym samym *Program* pozostaje zgodny z założeniami planu gospodarki niskoemisyjnej, a także stanowi istotny wkład w osiągnięcie zdefiniowanych w Planie gospodarki niskoemisyjnej wskaźników monitorowania realizacji planu.

¹⁵ Plan gospodarki niskoemisyjnej w Gminie Okonek, przyjęty uchwałą Nr XVII/11/2015 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 25 listopada 2015 r.

¹⁶ Plan gospodarki niskoemisyjnej w Gminie Okonek, rozdział 5. Cele realizacji gospodarki niskoemisyjnej w Gminie Okonek, s. 20.

Gminny program opieki nad zabytkami dla miasta i gminy Okonek na lata 2014-2017¹⁷

Kierunkami działań w zakresie opieki nad zabytkami wyznaczonymi w „Gminnym programie opieki nad zabytkami dla miasta i gminy Okonek na lata 2014-2017” są :

- gminna ewidencja zabytków,
- udostępnianie i promocja zabytków nieruchomych,
- **edukacja** w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego,
- **zahamowanie procesów degradacji zabytków** i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania,
- **poprawa stanu zachowania zabytkowych** cmentarzy wpisanych do rejestru zabytków i figurujących w gminnej ewidencji zabytków,
- określenie zasad zachowania zabytków archeologicznych.

Zapisy „Gminnego programu opieki nad zabytkami dla miasta i gminy Okonek na lata 2014-2017” mają istotny wpływ na realizację działań rewitalizacyjnych w gminie, w szczególności w zakresie **poprawy stanu zachowania zabytkowych obiektów i edukacji w zakresie dziedzictwa kulturowego**, tj. realizacji celu rewitalizacji, jakim jest poprawa jakości życia oraz kapitału społecznego gminy, poprawa infrastruktury i zagospodarowania przestrzeni publicznej oraz wykorzystanie potencjału środowiska naturalnego. Wśród planowanych do podjęcia przedsięwzięć rewitalizacyjnych w pierwszym etapie realizacji niniejszego Programu przyjęto działania w obszarze zdegradowanym i związane z modernizacją kościoła pw. Matki Bożej od Wykupu Niewolników w Okonku oraz przy budynkach parafialnych, uznanych jako obiekty o najwyższym znaczeniu dla Gminy, ujętych w gminnej ewidencji zabytków i wpisanych do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego (pod numerem 810/Wlkp/A na mocy decyzji z dnia 10 sierpnia 2010 r.). Ponadto w obszarze zdegradowanym znajdują się także inne obiekty, głównie budynki mieszkalne, ujęte w wojewódzkim rejestrze zabytków oraz gminnej ewidencji zabytków, dla których modernizacje zaprojektowano w ramach działań uzupełniających rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych, tj. poprawa stanu technicznego budynków mieszkalnych. Dla obiektów użyteczności publicznej, znajdujących się w obszarze zdegradowanym, tj. Urząd Miejski (rejestr zabytków numer 812/Wlkp/A na mocy decyzji z dnia 17 sierpnia 2010 r.), szkoły, poczty (wpisanych do gminnej ewidencji zabytków) w ramach rewitalizacji zaprojektowano działanie pn. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej, wpływające pozytywnie na niwelację zagrożenia zabytkowego układu urbanistycznego Okonka. Jednym z przedsięwzięć indykatywnych są także prace przy zagospodarowaniu przestrzeni wokół Wieży Teclawa (rejestr zabytków numer 869/Wlkp/A na mocy decyzji z dnia 10 października 2012 r.), wskazywanych w „Gminnym programie opieki nad zabytkami dla miasta i gminy Okonek na lata 2014-2017” jako istotne dla kultury i historii Gminy. Do obszarów najbardziej zagrożonych zaliczono cmentarze, w niniejszym Programie zaplanowano więc prace, mające na celu przywrócenie im poprzedniego ładu, zostaną one rozpoczęte w obrębie obszaru zdegradowanego w Okonku, a w kolejnych

¹⁷ Gminny program opieki nad zabytkami dla miasta i gminy Okonek na lata 2014-2017, przyjęty uchwałą Nr V/12/2014 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 29 grudnia 2014 r.

latach będą kontynuowane przy cmentarzach w innych miejscowościach Gminy.

2.2. Spójność z dokumentami na poziomie kraju i województwa

Działania przewidziane do realizacji w ramach niniejszego *Programu* są spójne z kierunkami wyznaczonymi w krajowych i wojewódzkich dokumentach programowych, tj. „Długookresową Strategią Rozwoju Kraju. Polska 2030”, „Strategią Rozwoju Kraju 2020”, „Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSSR)”, „Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju”, „Krajową Polityką Miejską 2023” i założeniami do Krajowego Programu Rewitalizacji 2022, „Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020”, „Strategią Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku”, „Planem zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego” oraz „Wielkopolskim Regionalnym Programem Operacyjnym na lata 2014-2020”.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności¹⁸

Celem głównym realizacji zapisów dokumentu jest **poprawa jakości życia Polaków**. Osiągnięcie tego celu powinno być mierzone wzrostem produktu krajowego brutto (PKB) na mieszkańca oraz zwiększeniem spójności społecznej oraz zmniejszeniem nierówności o charakterze terytorialnym, jak również skalą skoku cywilizacyjnego społeczeństwa oraz innowacyjności gospodarki w stosunku do innych krajów. Zaprojektowano działania w trzech obszarach:

1. konkurencyjności i innowacyjności (modernizacji),
2. równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji),
3. efektywności i sprawności państwa.

W zakresie celu 8 pn. **Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych** podkreślono, iż ważne jest wspieranie wykorzystania potencjału rozwojowego na różnych poziomach: w metropoliach i dużych miastach wraz z ich otoczeniem, w miastach średnich i małych oraz na wsi. W ramach kierunku interwencji pn. Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach wskazano na następujące działania:

- Przeciwdziałanie narastaniu niekorzystnych zjawisk na obszarach problemowych w miastach poprzez m.in. inwestycje w transport oraz podniesienie jakości dostarczanych usług publicznych na tych obszarach.
- Opracowanie programów przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu na obszarach problemowych miast, a więc m.in. systemy stypendialne dla pobierających naukę, podnoszenie poziomu merytorycznego placówek edukacyjnych, wspieranie programów

¹⁸ Uchwała Nr 16 Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2013 r. w sprawie przyjęcia Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności, M.P. z 2013 r. poz. 121.

- współpracy międzypokoleniowej i między różnymi grupami społecznymi, a także zapewnienie infrastruktury i oferty czasu wolnego dla młodzieży.
- Lepsze dopasowanie systemu pomocy społecznej i pośrednictwa pracy do specyfiki miejskich obszarów problemowych.
 - Utworzenie instrumentów organizacyjnych i finansowych wspierających proces rewitalizacji.
 - Wspieranie wykorzystania zasobów lokalnych (przyrodniczych, rolniczych, kulturowych) na obszarach wiejskich oraz wspieranie lokalnej przedsiębiorczości.

Strategia Rozwoju Kraju 2020¹⁹

Wizja Polski w 2020 roku została zdefiniowana jako: **aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka i sprawne państwo**. Celem głównym strategii średniookresowej jest **wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności**. Cel ten ma być realizowany przez cele szczegółowe pogrupowane w trzech obszarach:

1. Obszar I - **Sprawne i efektywne państwo**, obejmujący następujące cele:
 - Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem.
 - Zapewnienie środków na działania rozwojowe.
 - Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji potrzeb i aktywności obywatela.
2. Obszar II – **Konkurencyjna gospodarka**, obejmujący następujące cele:
 - Wzmocnienie stabilności makroekonomicznej.
 - Wzrost wydajności gospodarki.
 - Zwiększenie innowacyjności gospodarki.
 - Rozwój kapitału ludzkiego.
 - Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych.
 - Efektywność energetyczna i poprawa stanu środowiska.
 - Zwiększenie efektywności transportu.
3. Obszar III – **Spójność społeczna i przestrzenna**, obejmujący następujące cele:
 - Integracja społeczna.
 - Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych.
 - Wzmocnienie mechanizmów dyfuzji oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.

W Strategii wskazano, iż jednym z obszarów oddziaływań są problemy związane z postępującymi procesami degradacji miast i obszarów wiejskich. W tym zakresie rekomenduje się podjęcie działań, służących zatrzymaniu procesów marginalizacji na obszarach tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze i pobudzeniu zdolności do rozwoju dzięki kompleksowym działaniom rewitalizacyjnym.

¹⁹ Strategia Rozwoju Kraju 2020, dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów w dniu 25 września 2012 r., dostępny: https://www.mr.gov.pl/media/3336/Strategia_Rozwoju_Kraju_2020.pdf.

Oprócz wspierania największych ośrodków miejskich i ich obszarów funkcjonalnych, stanowiących motory rozwoju kraju i poszczególnych regionów, konieczne jest wzmacnianie potencjału do absorpcji i rozprzestrzeniania procesów rozwojowych przez ośrodki subregionalne i lokalne. Rozprzestrzenianiu procesów rozwojowych będzie służyło także wsparcie kierowane na obszary wiejskie. Realizowane przedsięwzięcia będą obejmowały rozbudowę i modernizację infrastruktury, zwłaszcza komunikacyjnej, działania rewitalizacyjne oraz rozwój usług użyteczności publicznej i innych funkcji w zakresie dostarczania usług publicznych, niezbędnych do inicjowania procesów rozwojowych na poziomie lokalnym.

W Strategii podkreślono, iż w najbardziej zdegradowanych dzielnicach miast, w efekcie spójnych działań rewitalizacyjnych, nastąpi lokalizacja nowych funkcji, ożywienie i dywersyfikacja gospodarcza z jednoczesną poprawą sytuacji społecznej. Prowadzone będą działania na rzecz rewitalizacji zdegradowanych oraz najuboższych obszarów miejskich oraz wsparcia powiązań miasto-wieś.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie²⁰

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSSR) określa najważniejsze wyzwania, założenia i cele polityki regionalnej państwa. Wyznacza też zasady i mechanizmy współpracy pomiędzy rządem a samorządami wojewódzkimi oraz koordynacji działań obu szczebli. Stanowi jedną z 9 strategii zintegrowanych, która realizuje cele rozwoju kraju nakreślone w Strategii Rozwoju Kraju 2020.

Celem strategicznym realizacji KSSR jest efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych oraz terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. KSSR ustala trzy cele szczegółowe do 2020 roku:

1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów.
2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych.
3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

Wyzwaniem dla polityki regionalnej jest znalezienie odpowiednich do skali wyzwań instrumentów wspomaganie powrotu na ścieżkę wzrostu dużych obszarów miejskich, jak i wspomaganie kompleksowej rewitalizacji i restrukturyzacji społeczno-gospodarczej obszarów w mniejszych skalach przestrzennych. Zatrzymane zostaną procesy marginalizacji na obszarach tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze i pobudzona zostanie zdolność do rozwoju dzięki procesom rewitalizacyjnym. Wskazano, iż korzystny dla rozprzestrzeniania

²⁰ Uchwała Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2010 r. w sprawie przyjęcia Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie, M.P. nr 36, poz. 423.

procesów rozwojowych będzie rozwój obszarów wiejskich, co wiąże się z działaniami rewitalizacyjnymi, rozbudową infrastruktury, zwłaszcza komunikacyjnej, a także rozwojem usług użyteczności publicznej i innych funkcji w zakresie dostarczania usług publicznych niezbędnych dla inicjowania procesów rozwojowych na poziomie lokalnym.

Do najważniejszych zagadnień, które powinny być brane pod uwagę przy projektowaniu i realizacji działań restrukturyzacyjnych i rewitalizacyjnych będą należały:

- działania nakierowane na wsparcie jakości kapitału ludzkiego, traktowane jako kluczowe w kwestiach zarówno społecznych, jak i gospodarczych,
- działania skierowane na modernizację struktury gospodarczej jako wsparcie polityki lokalnej w tworzeniu nowoczesnych miejsc pracy,
- działania wspierające nadrobienie zaległości w zakresie infrastruktury technicznej jako element, zwiększający atrakcyjność zamieszkania i ograniczający odpływ ludności,
- działania wspierające modernizację i rozwój obiektów użyteczności publicznej,
- wsparcie kompleksowych programów rewitalizacyjnych obejmujących zagadnienia infrastrukturalne, gospodarcze i społeczne.

Tym samym cele rewitalizacji Gminy Okonek, tj. poprawa jakości życia oraz kapitału społecznego gminy, rozwój gospodarczy, poprawa infrastruktury i zagospodarowania przestrzeni publicznej oraz wykorzystanie potencjału środowiska naturalnego, wpisują się w nadrzędny cel strategiczny KSSR.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030²¹

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030) jest najważniejszym krajowym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju. W dokumencie podkreślono, iż w ramach polityki regionalnej będą prowadzone działania o charakterze inwestycyjnym, szczególnie w zakresie infrastruktury transportowej, środowiskowej, społecznej oraz na rzecz rewitalizacji obszarów zdegradowanych.

Działania polityki przestrzennej w odniesieniu do zdegradowanych obszarów zurbanizowanych mają na celu przywrócenie ich funkcji administracyjnych, społecznych i gospodarczych oraz stworzenie warunków sprzyjających ich powtórnemu zagospodarowaniu dzięki skorelowanym interwencjom w sferze planowania przestrzennego, inwestycjom infrastrukturalnym oraz wsparciu zasobów ludzkich i przedsiębiorczości. Działania restrukturyzacyjne i rewitalizacyjne doprowadzą do odzyskania atrakcyjności danego obszaru lub miasta, do przywrócenia korzystnych warunków życia i podejmowania działalności gospodarczej oraz inwestycyjnej z wykorzystaniem istniejącego potencjału kulturowego i zachowaniem funkcji symbolicznych oraz przyrodniczych obszaru w procesie jego adaptacji

²¹ Uchwała Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie przyjęcia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

do nowych funkcji.

Kompleksowe lokalne programy rewitalizacji powinny obejmować priorytety techniczne, przestrzenne, społeczne, kulturowe, gospodarcze i ekologiczne. Ich zakres, oprócz poprawy stanu budynków mieszkalnych oraz budynków użyteczności publicznej, powinien obejmować ochronę dziedzictwa kulturowego, zapewnienie wysokiej jakości przestrzeni publicznych, poprawę transportu publicznego, integrację społeczną mieszkańców rewitalizowanych obszarów, przywrócenie terenom zdegradowanym ich funkcji przyrodniczej lub nadanie im takiej funkcji, a także promowanie zrównoważonego rozwoju. Wszystkie te elementy zostały zawarte w „Programie rewitalizacji dla Gminy Okonek”.

Krajowa Polityka Miejska 2023²²

Strategicznym celem polityki miejskiej jest **wzmocnienie zdolności miast i obszarów zurbanizowanych do zrównoważonego rozwoju i tworzenia miejsc pracy oraz poprawa jakości życia mieszkańców**. Dążeniem w zakresie polityki miejskiej jest tworzenie miasta sprawnego, zwarteo i zrównoważonego oraz spójnego, a w efekcie także konkurencyjnego i silnego. Wszystkie polskie miasta powinny stawać się i coraz silniejsze gospodarczo i bardziej konkurencyjne, a wyróżnienie odrębnych celów podyktowane jest różnicami w ich wielkości i potencjałach:

1. Stworzenie warunków dla skutecznego, efektywnego i partnerskiego zarządzania rozwojem na obszarach miejskich.
2. Wspieranie zrównoważonego rozwoju ośrodków miejskich, w tym przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom niekontrolowanej suburbanizacji.
3. Odbudowa zdolności do rozwoju poprzez rewitalizację zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i fizycznie obszarów miejskich.
4. Poprawa konkurencyjności i zdolności ośrodków miejskich do kreowania rozwoju, wzrostu i zatrudnienia.
5. Wspomaganie rozwoju subregionalnych i lokalnych ośrodków miejskich, przede wszystkim na obszarach problemowych polityki regionalnej (w tym na niektórych obszarach wiejskich) poprzez wzmocnianie ich funkcji oraz przeciwdziałanie ich upadkowi ekonomicznemu.

W dokumencie wskazano, iż najbardziej zaawansowanym procesem przemian jest kompleksowa rewitalizacja, realizowana na obszarach zdegradowanych, odnosząca się do konkretnego, wyznaczonego w oparciu o obiektywne kryteria, terytorium i łącząca wysiłki różnych podmiotów, których suma ma spowodować trwałe ożywienie społeczne i gospodarcze obszaru, zwiększenie jego atrakcyjności dla mieszkańców i przedsiębiorców oraz poprawę jakości życia. Kluczową płaszczyzną szczegółowych analiz i wyboru działań rewitalizacyjnych jest sfera społeczna, która następnie musi być przedmiotem koordynacji i integrowania działań

²² Uchwała Nr 198 Rady Ministrów z dnia 20 października 2015 r. w sprawie przyjęcia Krajowej Polityki Miejskiej, Dz.U. z 2015 r., poz. 1235.

rewitalizacyjnych. Dotyczy to równoczesnych i spójnych, a przez to bardziej efektywnych, w tym finansowo, działań społecznych, czy inwestycyjnych. Wymogi związane z poprawą efektywności energetycznej, powodują, że w każdym przedsięwzięciu rewitalizacyjnym powinno się brać pod uwagę istniejące uwarunkowania. Podniesienie efektywności energetycznej budynku, wiążące się z obniżeniem zużycia i kosztów energii, staje się jednym z celów rewitalizacji. Przedsięwzięcia w sferze kultury są ważnym spoiwem więzi społecznych na obszarze i mogą być ważnym elementem rewitalizacji w zakresie włączenia społecznego, budowania tożsamości, zwiększania atrakcyjności obszaru.

Narodowy Plan Rewitalizacji 2022. Założenia²³

Głównym celem Narodowego Planu Rewitalizacji jest **poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym**. Rewitalizację należy rozumieć jako wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez przedsięwzięcia całościowe (integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone we współpracy z lokalną społecznością, w sposób zaplanowany oraz zintegrowany przez określenie i realizację programów rewitalizacji.

Założenia Narodowego Planu Rewitalizacji zostały odzwierciedlone w zapisach niniejszego *Programu* poprzez wskazanie do realizacji następujących celów: poprawa jakości życia oraz kapitału społecznego gminy, rozwój gospodarczy, poprawa infrastruktury i zagospodarowania przestrzeni publicznej oraz wykorzystanie potencjału środowiska naturalnego.

Program rewitalizacji ma stanowić podstawę prowadzenia działań rewitalizacyjnych. Musi on być podstawowym instrumentem tworzącym ramy operacyjne i płaszczyznę koordynacji działań rewitalizacyjnych, zmierzających do wyprowadzenia obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysu oraz stworzenia warunków do ich dalszego rozwoju. Objęcie danego obszaru programem rewitalizacji będzie stanowiło podstawę wspierania go poprzez instrumenty/narzędzia dedykowane rewitalizacji (programy unijne i instrumenty krajowe) lub korzystania z preferencji w innych instrumentach, programach i działaniach sektorowych.

²³ Narodowy Plan Rewitalizacji 2022. Założenia. Materiały Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, 2014. https://www.mr.gov.pl/media/22315/NarodowyPlanRewitalizacji_Zalozenia_062014.pdf

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020²⁴

Wizja rozwoju, została nakreślona następująco: Wielkopolska 2020 roku, w wyniku stopniowego osiągnięcia celów strategii ma być **regionem inteligentnym, innowacyjnym i spójnym**. Celem generalnym Strategii jest efektywne wykorzystanie potencjałów rozwojowych na rzecz wzrostu konkurencyjności województwa, służące poprawie jakości życia mieszkańców w warunkach zrównoważonego rozwoju. Niniejszy Program jest spójny z kierunkami działań wyznaczonymi w „Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020”, a z punktu widzenia realizacji zamierzeń rewitalizacyjnych w Gminie Okonek istotne są zapisy, dotyczące celów strategicznych i operacyjnych, wśród których wskazano:

- poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu,
- poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami,
- lepsze zarządzanie energią,
- zwiększenie spójności województwa,
- wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu,
- wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia,
- zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa,
- wzrost bezpieczeństwa i sprawności zarządzania regionem.

W Strategii jako jedną ze słabych stron województwa wskazano istnienie obszarów i miast wymagających rewitalizacji oraz dużą powierzchnię terenów zdegradowanych, a wśród zagrożeń odnotowano marginalizację obszarów i ośrodków o niższej konkurencyjności, a także grup o najniższym wykształceniu, upośledzonych pod względem społecznym, fizycznym i psychicznym, wzrost patologii społecznych, liczne grupy i środowiska zagrożone wykluczeniem.

Kluczowy z punktu widzenia działań rewitalizacyjnych w województwie wielkopolskim jest **cel 5.4. Wsparcie terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji**. W dokumencie podkreślono, iż wymaga to opracowania kompleksowych programów odnowy, obejmujących inwestycje w infrastrukturę techniczną i społeczną, projekty aktywizacji gospodarczej, czy edukacyjne. Wskazano, iż cel ten powinien być realizowany przede wszystkim przez następujące kierunki działań:

- kompleksowe, zintegrowane programy rewitalizacji, obejmujące instrumenty stosowane w ramach innych celów, ukierunkowane na specyficzną sytuację na tych obszarach,
- modernizację oraz lepsze wykorzystanie linii wąskotorowych regionu dla potrzeb turystyki.

Ponadto istotne z punktu widzenia realizacji zamierzeń rewitalizacyjnych w Gminie Okonek są działania wpisujące się w cele wyznaczone w dokumencie nadrzędnym, tj.

²⁴ Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020, przyjęta uchwałą nr XXIX/559/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r.

zwiększenie spójności sieci drogowej (cel operacyjny 1.1), wsparcie ochrony przyrody (cel operacyjny 2.1), ochrona krajobrazu (cel operacyjny 2.2), ograniczanie emisji substancji do atmosfery (cel operacyjny 2.5), uporządkowanie gospodarki odpadami (cel operacyjny 2.6), poprawa gospodarki wodno-ściekowej (cel operacyjny 2.7), promocja postaw ekologicznych (cel operacyjny 2.10), optymalizacja gospodarowania energią (cel operacyjny 3.1), wsparcie ośrodków lokalnych (cel operacyjny 5.1), rozwój obszarów wiejskich (cel operacyjny 5.2), aktywizacja obszarów o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych (cel operacyjny 5.3), poprawa warunków dla rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolno-gospodarczego (cel operacyjny 6.10), rozwój gospodarki społecznej (cel operacyjny 6.11), poprawa warunków, jakości i dostępności edukacji (cel operacyjny 7.1), promocja przedsiębiorczości i zatrudnialności (cel operacyjny 7.2), wzmacnianie aktywności zawodowej (cel operacyjny 8.1), poprawa stanu zdrowia mieszkańców i opieki zdrowotnej (cel operacyjny 8.3), wzmacnianie włączenia społecznego (cel operacyjny 8.4), wzmocnienie systemu usług i pomocy społecznej (cel operacyjny 8.6), budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego (cel operacyjny 8.7), ochrona zasobów, standardu i jakości życia rodziny (cel operacyjny 8.9), ochrona i utrwalanie dziedzictwa kulturowego (cel operacyjny 8.10), poprawa warunków mieszkaniowych (cel operacyjny 8.11).

Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku²⁵

Misja Samorządu Województwa Wielkopolskiego w zakresie polityki społecznej została oparta na regule „3W”: wrażliwości, wyobraźni i współuczestnictwie. Realizacja Strategii powinna sprzyjać zrównoważonemu rozwojowi, budowaniu spójnych i funkcjonalnych społeczności, ochronie podmiotowości i promowaniu zaradności obywateli, ustaleniu pewnego minimum i hierarchii chronionych zasad i priorytetów oraz realnemu udziałowi podmiotów niepublicznych w tworzeniu i realizacji programów społecznych.

Cele rewitalizacji są komplementarne z następującymi priorytetami strategicznymi wyróżnionymi w Strategii:

- 1. Wielkopolska równych szans i możliwości.**
- 2. Zdrowi Wielkopolanie.**
- 3. Bezpieczna Wielkopolska.**
- 4. Wielkopolska obywatelska.**
5. Samorząd Województwa Wielkopolskiego partnerem, doradcą i konsultantem lokalnych podmiotów polityki społecznej.

Wśród celów realizacji polityki społecznej województwa, z którymi są spójne kierunki działań rewitalizacyjnych w Gminie Okonek, zmierzające do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i wychodzeniu ze stanu kryzysowego, należy wymienić:

- poszerzenie oferty edukacyjnej oraz podnoszenie jakości kształcenia dla wszystkich

²⁵ „Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku”, dostępna: <https://www.umww.pl/attachments/article/37359/Strategia%20Polityki%20Społecznej%20dla%20Województwa%20Wielkopolskiego%20do%202020.pdf>.

- kategorii wieku,
- wyrównywanie różnic w rozwoju społecznym województwa,
 - zwiększanie wrażliwości społecznej na problemy społeczne i pobudzanie aktywności sprzyjającej ich rozwiązywaniu,
 - promowanie i poszerzanie udziału mieszkańców w kulturze,
 - ochrona zasobów, standardu i jakości życia rodziny, umożliwiających realizowanie funkcji i zadań służących jej rozwojowi,
 - wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży bez względu na ich status społeczny,
 - tworzenie warunków aktywności sportowej i rekreacyjnej,
 - rozwój infrastruktury instytucjonalnej, organizacyjnej i finansowej dla ochrony warunków życia i rozwoju młodego pokolenia,
 - rozwój infrastruktury służącej edukacji kulturalnej i uczestnictwu młodego pokolenia w kulturze oraz przedsięwzięć edukacyjno-szkoleniowych służących przygotowaniu do życia na emeryturze,
 - stwarzanie ludziom starszym możliwości prowadzenia niezależnego życia w ich dotychczasowym środowisku społecznym,
 - rozwój infrastruktury i warunków dla usuwania i/lub ograniczania barier społecznych i architektonicznych utrudniających funkcjonowanie osób z ograniczeniem sprawności,
 - aktywizacja zawodowa niepełnosprawnych,
 - rozwój infrastruktury i zasobów społecznych sprzyjających zaradności i samodzielności osób niepełnosprawnych i ich opiekunów,
 - eliminowanie/redukowanie czynników prowadzących do ubóstwa, izolacji, marginalizacji i wykluczenia społecznego jednostek i grup,
 - odbudowa statusu materialnego i społecznego jednostek/grup wysokiego ryzyka socjalnego,
 - profilaktyka i zmniejszanie rozmiarów i skutków uzależnień,
 - przerywanie „pętli ubóstwa” i przeciwdziałanie dziedziczeniu biedy,
 - rozwijanie przedsięwzięć na rzecz poprawy spójności obszaru i bezpieczeństwa socjalnego jego mieszkańców,
 - ochrona dzieci i młodzieży przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i społecznym wykluczeniem,
 - przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu wśród seniorów,
 - aktywizowanie zasobów ludzkich i potencjału społecznego na rzecz rozwoju jednostek, grup i społeczności,
 - włączanie osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem w działania podmiotów społeczeństwa obywatelskiego.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego²⁶

Celem Planu jest zrównoważony **rozwój przestrzenny regionu jako jedna z podstaw wzrostu poziomu życia mieszkańców**. Zgodnie z zapisami dokumentu, realizacja tego celu będzie się opierała na dwóch celach szczegółowych:

1. dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI wieku,
2. zwiększenie efektywności wykorzystania potencjałów rozwojowych województwa.

Zgodnie z wytycznymi polityki przestrzennej, Gmina Okonek znajduje się w następujących strefach zróżnicowanej polityki przestrzennej województwa:

- pasma **dynamicznego rozwoju społeczno-gospodarczego** wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych, gdzie wskazano, iż najważniejsze korytarze komunikacyjne są głównymi osiami rozwojowymi województwa; strefą przyspieszonego rozwoju jest obszar oparty o połączenia o randze krajowej drogami ekspresowymi, w tym S11;
- strefie **rolno-leśnej**, gdzie kierunki rozwoju powinny być zorientowane na utrzymanie dotychczasowych ograniczeń dla urbanizacji oraz na funkcję rekreacyjną;
- strefie **wielofunkcyjnego rozwoju terenów otwartych**, obejmującej tereny o warunkach niesprzyjających intensywnej produkcji rolnej, niekwalifikujące się dla rekreacji o ponadlokalnym znaczeniu, położone na uboczu głównych tras komunikacyjnych i tym samym o ograniczonych szansach na rozwój działalności gospodarczej.

System obszarów chronionych Wielkopolski obejmuje formy ochrony przyrody powołane na mocy ustawy z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, obejmujące łącznie ok. 36% powierzchni województwa. Na terenie Gminy Okonek znajdują się następujące formy ochrony przyrody w systemie obszarów chronionych i powiązań przyrodniczych:²⁷

- Rezerwat przyrody „**Dolina Gwdy**”,
- Rezerwat **Wrzosowiska w Okonku**,
- Obszar chronionego krajobrazu **Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy**,
- Obszar Natura 2000 **Poligon w Okonku** (PLH PLH300021),
- Obszar Natura 2000 **Dolina Debrzynki** (PLH300047),
- Obszar Natura 2000 **Dolina Szczyry** (PLH220066),
- 13 **pomników przyrody**,
- 2 **użytki ekologiczne**: tj. Gwdziańskie Mechowiska i Żurawina.

Działania rewitalizacyjne zaplanowane w *Programie* są spójne z celami szczegółowymi rozpisanyymi w „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego”, w tym w szczególności z następującymi:

- poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi,
- wzrost spójności komunikacyjnej oraz powiązań z otoczeniem,

²⁶ Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego, przyjęty uchwałą XLVI/690/10 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 kwietnia 2010 r., dostępny: <http://www.wbpp.poznan.pl/plan/tekstplan.pdf>.

²⁷ Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, <http://crfop.gdos.gov.pl>

- wzrost znaczenia i zachowanie dziedzictwa kulturowego,
- poprawa jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- przygotowanie i racjonalne wykorzystanie terenów inwestycyjnych,
- restrukturyzacja obszarów o ograniczonym potencjale rozwojowym,
- wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw,
- wzrost udziału nauki i badań w rozwoju regionu,
- wzmocnienie gospodarstw rolnych oraz gospodarki żywnościowej,
- zwiększenie udziału usług turystycznych i rekreacji w gospodarce regionu.

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020, WRPO 2014+²⁸

W dokumencie podkreślono, iż wyzwaniem w ramach sytuacji społecznej i zdrowotnej mieszkańców Wielkopolski jest rewitalizacja fizyczna, gospodarcza i społeczna ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich. W priorytecie inwestycyjnym 9b pn. *Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich* podkreślono, iż jego realizacja przyczyni się do rozwiązywania problemów społeczności lokalnych określonych w lokalnych programach rewitalizacyjnych. Podejmowane będą działania prowadzące zarówno w sposób bezpośredni, jak i pośredni do ograniczenia skali ubóstwa na obszarach, na których realizowane będą programy rewitalizacyjne. Rewitalizacja i restrukturyzacja obszarów zdegradowanych społecznie i fizycznie ma stanowić silny czynnik rozwojowy dla tych terenów i ich mieszkańców.

W dokumencie wskazano, iż w Wielkopolsce skala degradacji fizycznej, gospodarczej i społecznej części obszarów jest znacząca. W mniejszych miastach regionu istnieją znaczne obszary charakteryzujące się zdegradowaną zabudową, zdekapitalizowaną infrastrukturą techniczną, ograniczoną dostępnością transportową, koncentracją negatywnych zjawisk społecznych. Podkreślono, iż sytuacjom tym towarzyszą często zjawiska wykluczenia społecznego mieszkańców tych obszarów, a także znaczna część obszarów wiejskich Wielkopolski objęta jest występowaniem zjawisk degradacji społeczno-gospodarczej i fizycznej.

Działania rewitalizacyjne prowadzone w obszarach problemowych, tj. zdegradowanych fizycznie, gospodarczo i społecznie, prowadzą do wzmocnienia bezpieczeństwa, promocji integracji gospodarczej, społecznej i kulturowej tych obszarów, a także zwalczania dyskryminacji, poprawienia podaży i dostępności kluczowych usług, zwiększenia liczby miejsc pracy, co jest istotne dla spójności społecznej Wielkopolski.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne na terenie Gminy Okonek stanowią kontynuację i uszczegółowienie założeń polityki regionalnej i w istotny sposób przyczynią się do realizacji jej założeń na szczeblu lokalnym.

²⁸ Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 WRPO 2014+, zaakceptowany przez Komisję Europejską 17 grudnia 2014 r. dostępny: <http://wrpo.wielkopolskie.pl/dowiedz-sie-wiecej-o-programie/zapoznaj-sie-z-prawem-i-dokumentami/252>.

3. Diagnoza czynników zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

Gmina Okonek położona jest w północnej części powiatu złotowskiego, w województwie wielkopolskim. Graniczy z gminami powiatu złotowskiego: Jastrowie, Złotów i Lipka, gminami powiatu szczecineckiego: Borne Sulinowo i Szczecinek (gmina wiejska) w województwie zachodniopomorskim, a także z gminami województwa pomorskiego: Czarne i Debrzno (powiat człuchowski). Administracyjnie Gmina Okonek zajmuje obszar 325,9 km², w skład którego wchodzi dwa osiedla miejskie i 19 sołectw: Borki, Borucino, Brokęcino, Brzozówka, Chwalimie, Ciosaniec, Drzewice, Glinki Mokre, Glinki Suche, Kruszka, Lędyczek, Lotyń, Lubnica, Lubniczka, Łomczewo, Pniewo, Podgaje, Skoki, Węgorzewo. Gmina liczy 8885 mieszkańców.

Użytki rolne stanowią ponad 43,9% powierzchni Gminy, podczas gdy lasy zajmują około 41,3% powierzchni. Grunty orne są dominującą formą użytkowania terenu, pozostałe formy stanowią natomiast łącznie około 10% powierzchni (łąki i pastwiska, sady i inne). Gleby na terenie Gminy są bardzo zróżnicowane jakościowo, od gleb bielicowych do mad rzecznych. Wskaźnik lesistości dla Gminy wynosi 48,4%.²⁹

Metodyka prac

Zarys metodyki prac przedstawiono na poniższym schemacie.

²⁹ Geoserwis GDOS (geoserwis.gdos.gov.pl), oficjalna strona Nadleśnictwa Okonek (www.okonek.pila.lasy.gov.pl), oficjalna strona Gminy Okonek (www.okonek.pl)

Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym

Zgodnie z zapisami art. 9 ustawy jako **obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym** można uznać taki, w którym nastąpiła koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

3.1. Analiza wskaźnikowa

Zgodnie z „Zasadami programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+” wybór wskaźników powinien uwzględniać możliwość pozyskania informacji, a jednocześnie porównania otrzymanych wartości z danymi dla powiatu, województwa, czy kraju. Ponadto podstawą decyzji o wyborze konkretnych danych powinna być ocena potrzebnej szczegółowości diagnozy i potwierdzenia intensywności negatywnych zjawisk w różnych materiałach.

Zgodnie z zapisami *ustawy*, analizy w ramach diagnozy stanu Gminy Okonek i wytypowania obszarów w stanie kryzysowym zostały wykonane z wykorzystaniem obiektywnych i weryfikowalnych mierników i metod badawczych dostosowanych do lokalnych uwarunkowań. Pierwszym etapem w przeprowadzonej analizie było wytypowanie zmiennych, które zostały wykorzystane do diagnozy stanu Gminy Okonek. Przy formułowaniu diagnozy, wykorzystano rekomendowane wskaźniki podstawowe do wyznaczania obszarów kryzysowych w poszczególnych sferach, tj.: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej (tabela nr 1).

Tabela nr 1 Zestawienie wykorzystanych wskaźników

Sytuacja	Obszar	Wskaźniki
Społeczna	Bezrobocie	udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców, odsetek długotrwale bezrobotnych w populacji mieszkańców gminy, odsetek bezrobotnych według poziomu wykształcenia w populacji mieszkańców
	Ubóstwo	udział osób korzystających z pomocy społecznej, udział osób korzystających z zasiłków stałych, udział osób zameldowanych w lokalach komunalnych
	Przestępczość	liczba popełnionych przestępstw, liczba osób podlegających procedurze „Niebieskiej Karty” w przeliczeniu na liczbę mieszkańców
	Edukacja	wyniki egzaminu gimnazjalnego w odniesieniu do szkół, wskaźnik komputeryzacji szkół
	Aktywność społeczna	liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców, liczba uczestników wyborów parlamentarnych w 2015 r.

Sytuacja	Obszar	Wskaźniki
		w stosunku do liczby osób uprawnionych do głosowania, liczba osób zapisanych do biblioteki w stosunku do liczby mieszkańców
Gospodarcza	Przedsiębiorczość	liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na liczbę mieszkańców, udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców, udział osób z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych
Środowiskowa	Odpady	ilość wyrobów zawierających azbest w przeliczeniu na liczbę mieszkańców jednostki urbanistycznej
	Tereny zielone	udział powierzchni zielonych w powierzchni jednostek urbanistycznych
Przestrzenno-funkcjonalna	Gminna infrastruktura techniczna	liczba przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych w odniesieniu do liczby budynków mieszkalnych
	Gminna infrastruktura społeczna	liczba placówek oświatowych i gminnych obiektów kulturalnych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców
	Stan techniczny budynków	udział powierzchni użytkowej budynków komunalnych wyremontowanych w stosunku do łącznej powierzchni użytkowej budynków komunalnych
	Gminne obszary przestrzeni publicznej	powierzchnia parków gminnych [km ²], liczba placów zabaw
	Obiekty w rejestrze zabytków	Liczba obiektów wpisanych do rejestru zabytków

Wyniki analizy wskaźnikowej zostały zaprezentowane z wykorzystaniem oprogramowania geoinformatycznego w odniesieniu do poszczególnych jednostek urbanistycznych oraz wyników analiz ilościowych w formie zestawień tabelarycznych oraz wykresów. Zastosowano następujące metody prezentacji kartograficznej:

1. kartogram do ilościowego przedstawienia na mapie średniej intensywności określonego zjawiska w granicach przyjętych pól odniesienia, przedziały klasowe wybrano metodą odchylenia standardowego lub metodą naturalnych granic,
2. kartodiagram do ilościowego przedstawienia na mapie bezwzględnej wartości określonego zjawiska w granicach przyjętych pól odniesienia,
3. punktowa do jakościowego przedstawienia na mapie zjawisk niekwantyfikowanych.

Kolejnym etapem prac nad zmiennymi w celu wykonania diagnozy stanu była normalizacja danych, która pozwoliła na przekształcenie wartości zmiennych wyrażonych w różnych jednostkach do postaci porównywalnej. Normalizacji cech dokonano przez ich standaryzację zgodnie z następującymi wzorami: $z = \frac{(x-\bar{x})}{\sigma}$ dla stymulant oraz $z = -\frac{(x-\bar{x})}{\sigma}$ dla destymulant, gdzie poszczególne symbole oznaczają:

- z - zestandaryzowana wartość zmiennej,
- x - wartość cechy,
- \bar{x} - średnią arytmetyczną,
- σ - odchylenie standardowe.

W badanym obszarze jako stymulanty³⁰ uznano następujące zmienne:

1. w sferze społecznej - liczbę organizacji pozarządowych oraz liczbę osób zapisanych do biblioteki, wskaźnik komputeryzacji szkół,
2. w sferze gospodarczej - liczbę firm prowadzących działalność gospodarczą,
3. w sferze przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej - liczbę przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych w poszczególnych jednostkach urbanistycznych, liczbę obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

Pozostałe badane zmienne to destymulanty.

Do wyznaczenia obszaru w sytuacji kryzysowej i obszaru zdegradowanego wykorzystaną metodę wskaźnika syntetycznego Perkala. Wskaźnik Perkala umożliwia uporządkowanie obiektów wielowymiarowych według syntetycznego kryterium, które jest funkcją zmiennych wejściowych³¹. Wykorzystanie tej metody pozwoliło na uszeregowanie poszczególnych jednostek urbanistycznych ze względu na określony zestaw cech w wybranych sferach. Wyższa wartość wskaźnika syntetycznego oznacza korzystniejszą sytuację jednostki urbanistycznej pod względem poziomu potencjału.³² Wskaźnik syntetyczny dla każdej jednostki urbanistycznej został wyliczony zgodnie ze wzorem:

$$Wp = \frac{1}{k} * \sum_{j=1}^k z_j$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

Wp - wskaźnik syntetyczny dla poszczególnych jednostek urbanistycznych,

k - liczba uwzględnionych cech,

j - 1,2, ..., k,

z - zestandaryzowane wartości zmiennej.

Wskaźnik Perkala może przyjmować wartości w przedziale od -3 do 3.³³ W celu klasyfikacji jednostek urbanistycznych wykorzystano dwa parametry miernika taksonomicznego, tj. średnią arytmetyczną wskaźnika syntetycznego Wp i odchylenie standardowe. Wyodrębniono 3 klasy³⁴:

- wskaźnik Wp przyjął wartość większą niż wartość sumy średniej arytmetycznej i połowy odchylenia standardowego,
- wskaźnik Wp przyjął wartość w przedziale pomiędzy sumą średniej arytmetycznej i połowy odchylenia standardowego oraz różnicą średniej arytmetycznej i połowy odchylenia standardowego,
- wskaźnik Wp przekracza wartość różnicy średniej i połowy odchylenia standardowego.

³⁰ Stymulanty to zmienne, których rosnące wartości są oceniane pozytywnie z punktu widzenia danego zjawiska, natomiast destymulanty - zmienne, których malejące wartości są oceniane pozytywnie z punktu widzenia danego zjawiska.

³¹ Parysek, J. J., Wojtasiewicz L., 1979. Metody analizy regionalnej i metody planowania regionalnego, Studia KPZK PAN, t. 69, Państwowe Wydawn. Nauk.

³² Wpływ potencjału demograficznego i gospodarczego miast wojewódzkich na kondycję województw, 2013, Mazowiecki Ośrodek Badań Regionalnych, Warszawa.

³³ Szymła Z., 2000. Determinanty rozwoju regionalnego. Zakład Narodowy imienia Ossolińskich, Wrocław.

³⁴ Pluta W., 1986. Wielowymiarowa analiza porównawcza w modelowaniu ekonometrycznym, PWN, Warszawa.

Spośród wytypowanych obszarów zdegradowanych dokonano wyboru obszaru rewitalizacji. Proces ten został wsparty procesem partycypacji społecznej, tj. ankietyzacji wśród wszystkich zainteresowanych interesariuszy, a także wnioskami ze spotkań z mieszkańcami i wywiadami z przedstawicielami lokalnych organizacji, a także spacerów badawczych. Celem prowadzonego badania było zgromadzenie informacji i pozyskanie opinii zainteresowanych stron odnośnie do obszarów gminy szczególnie wymagających podjęcia działań rewitalizacyjnych.

3.2. Wykorzystane źródła danych

Do opracowania diagnozy stanu Gminy Okonek, mającej na celu identyfikację potencjalnych obszarów gminy znajdujących się w stanie kryzysowym, wykorzystane zostały dane pozyskane z następujących źródeł:

- Urząd Miejski w Okonku,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Okonku,
- Biblioteka Publiczna im. Czesława Miłosza w Okonku,
- Powiatowy Urząd Pracy w Złotowie,
- Komisariat Policji w Okonku,
- Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej,
- Krajowy Rejestr Sądowy,
- Narodowy Instytut Dziedzictwa,
- Dane Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
- Państwowa Komisja Wyborcza,
- Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego.

3.3. Porównywalne jednostki przestrzenne

Uzyskanie porównywalności wyników diagnozy wymaga przetwarzania danych w ramach możliwie podobnych do siebie jednostek przestrzennych. Do analizy wskaźnikowej w celu opracowania diagnozy stanu przyjęto jednostki funkcjonalno-przestrzenne wyznaczone w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Okonek”, przyjętego uchwałą nr LXIV/363/2014 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 2 września 2014 r. Wyznaczone **jednostki urbanistyczne** to obszary, które stanowią pewne całości pod względem funkcjonalnym oraz charakteryzują się pewną spójnością społeczną i przestrzenną. Układ osadniczy gminy Okonek tworzą: miasto Okonek oraz 15 sołectw o bardzo zróżnicowanej wielkości: Lotyń, Lędyczek, Borucino, Ciosaniec, Łomczewo, Podgaje, Pniewo, Węgorzewo, Brokęcino, Lubniczka, Glinki Suche, Borki, Chwalimie, Glinki Mokre, Drzewice. Miasto Okonek, poza funkcją administracyjną, pełni funkcję usługową dla całej gminy, przede wszystkim w służbie zdrowia i oświacie podstawowej. Stanowi siedzibę placówek administracyjnych oraz gospodarczych. Ośrodkiem uzupełniającym dla m. Okonka jest wieś Lotyń, która pełni funkcję obsługi rolnictwa, usługową i medyczną.

Na mocy uchwały nr V/44/2007 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 30 stycznia 2007 r. w sprawie uchwalenia statutów Sołectw i Osiedli w Mieście i Gminie Okonek, teren Gminy został podzielony na 15 sołectw: **Borki, Borucino, Brokęcino** (Brokęcino i Anielin), **Chwalimie, Ciosaniec, Drzewice, Glinki Mokre, Glinki Suche, Lędyczek, Lotyń, Lubniczka, Łomczewo, Pniewo, Podgaje, Węgorzyno**, a także 2 osiedla w mieście Okonek. W statutach sołectw określono, iż organem uchwałodawczym jest Zebranie Wiejskie, a organem wykonawczym Sołtys wspomagany przez Radę Sołecką, liczącą najmniej 5, a najwięcej 6 osób. Zasady działania sołectw jako jednostek pomocniczych, zakres przekazywania im składników mienia do korzystania oraz zasady przekazywania środków finansowych na realizację zadań tych jednostek określone zostały przez Radę Miejską w statucie sołectwa. W statucie jednostki pomocniczej określone zostały następujące kwestie: nazwa i obszar jednostki, zasady i tryb wyborów organów, organizacja i zasady działania tychże organów, zakres zadań przekazywanych jednostce przez gminę oraz sposób ich realizacji, a także zakres i formy kontroli oraz nadzoru organów gminy nad działalnością jednostki pomocniczej.

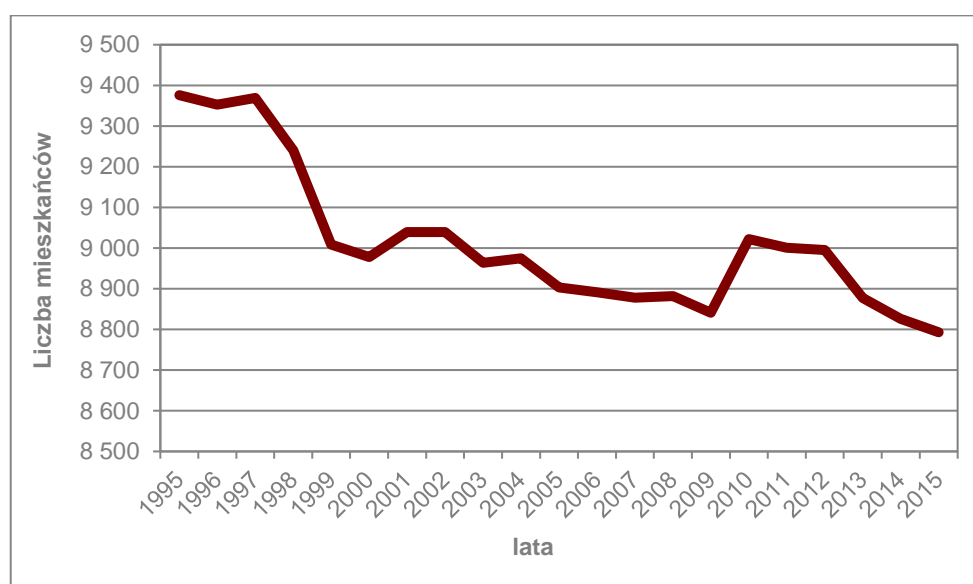
Na mocy uchwały Nr LIX/329/2010 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 31 sierpnia 2010 r. w sprawie podziału Sołectwa Lotyń, biorąc pod uwagę inicjatywę mieszkańców wsi Kruszką, po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami Sołectwa Lotyń, dokonano podziału Sołectwa Lotyń na dwa odrębne sołectwa: Lotyń i **Kruszka**. Statuty sołectw Lotyń i Kruszką zostały przyjęte uchwałą Nr LIX/330/2010 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 31 sierpnia 2010 r. w sprawie zmiany uchwały nr V/44/2007 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 30 stycznia 2007 r.

Na mocy uchwały Nr VII/33/2011 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie podziału Sołectwa Borki, biorąc pod uwagę inicjatywę mieszkańców wsi Brzozówka, po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami Sołectwa Borki, dokonano podziału Sołectwa Borki na dwa odrębne sołectwa: Borki i **Brzozówka**. Statuty sołectw Borki i Brzozówka zostały przyjęte uchwałą VII/34/2011 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie zmiany uchwały nr V/44/2007 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 30 stycznia 2007 r.

Na mocy uchwały Nr LXII/360/2014 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 24 czerwca 2014 r. zmieniającej uchwałę w sprawie uchwalenia statutów Sołectw i Osiedli w Mieście i Gminie Okonek, sołectwo Lubniczka zostało podzielone na 3 jednostki: Lubniczka, **Lubnica** i **Skoki**.

W Gminie Okonek według stanu na 30.06.2016 r. zameldowanych jest 8.885 osób. W latach 1995-2015 liczba osób zameldowanych w gminie zmniejszała się (wykres nr 1).

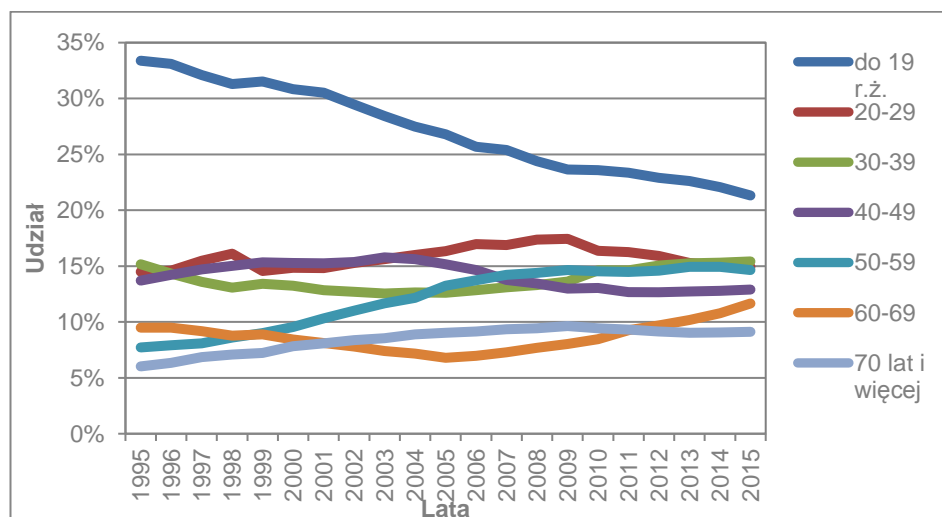
Wykres nr 1 Liczba ludności Gminy Okonek w latach 1995-2016

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS według stanu na 30.06.2016 r.

Udział poszczególnych grup wiekowych w populacji mieszkańców gminy przedstawiono na wykresie nr 2.

Wykres nr 2 Struktura wiekowa mieszkańców gminy

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS według stanu na 30.06.2016 r.

Populację i powierzchnię poszczególnych jednostek urbanistycznych, poddanych analizie, zestawiono w tabeli nr 2.

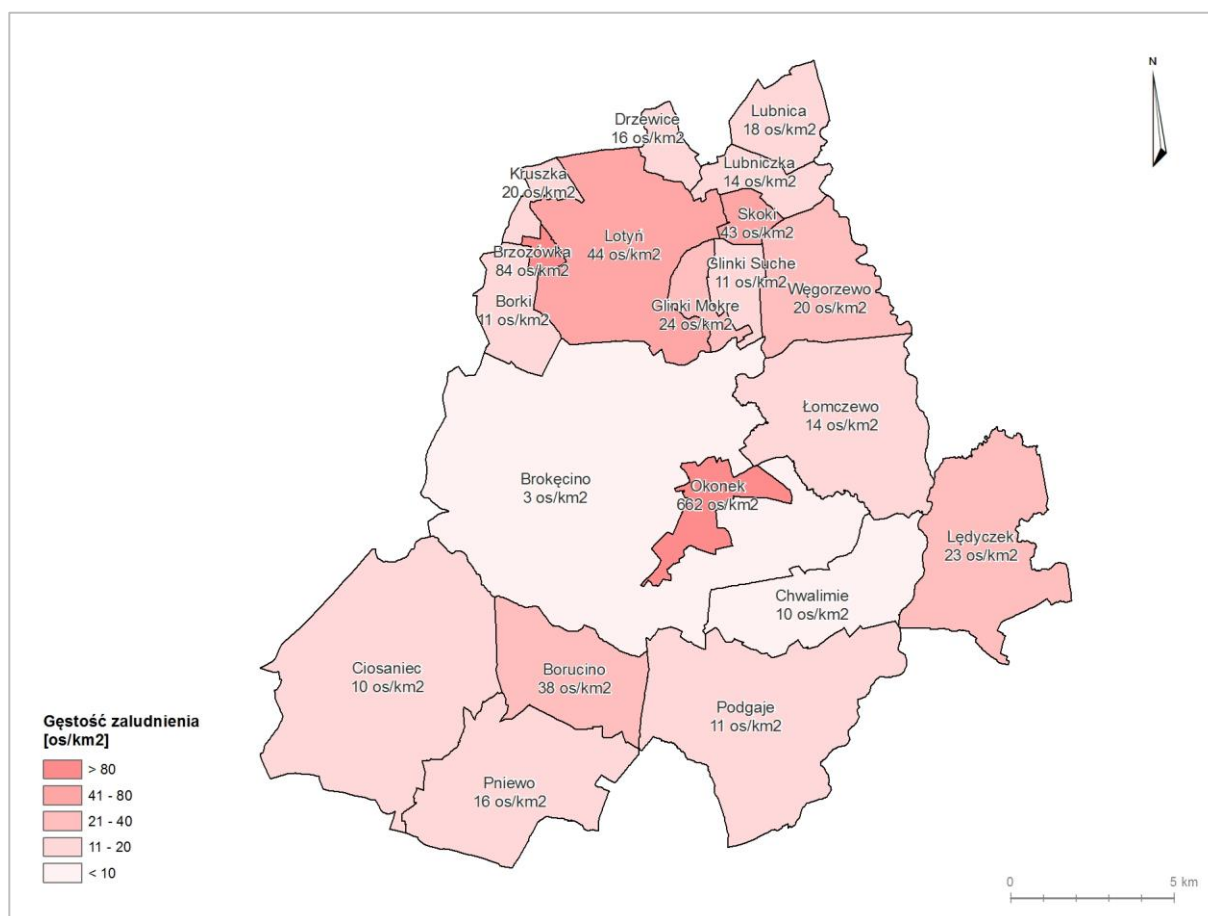
Tabela nr 2 Jednostki urbanistyczne Gminy Okonek

Lp.	Nazwa	Symbol	Liczba mieszkańców [os.]	Powierzchnia [ha]
1	Borki	I	71	667,37
2	Borucino	II	510	1 332,11
3	Brokęcino	III	250	7 863,00
4	Brzozówka	IV	84	100,29
5	Chwalimie	V	154	1 556,68
6	Ciosaniec	VI	423	4 078,27
7	Drzewice	VII	50	303,06
8	Glinki Mokre	VIII	81	333,94
9	Glinki Suche	IX	46	400,32
10	Kruszka	X	52	264,82
11	Lędyczek	XI	483	2 063,59
12	Lotyń	XII	1 103	2 522,33
13	Lubnica	XIII	118	672,39
14	Lubniczka	XIV	71	494,88
15	Łomczewo	XV	330	2 383,73
16	Okonek	XVI	3 975	600,56
17	Pniewo	XVII	340	2 154,13
18	Podgaje	XVIII	366	3 183,05
19	Skoki	XIX	99	231,96
20	Węgorzewo	XX	279	1 362,13

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS według stanu na 30.06.2016 r., Studium kierunków i uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Okonek

Zasięg wytypowanych jednostek urbanistycznych wraz z gęstością zaludnienia poszczególnych obszarów przedstawiono na mapie nr 1.

Mapa nr 1 Gęstość zaludnienia w jednostkach urbanistycznych Gminy Okonek

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS według stanu na 30.06.2016 r., Studium kierunków i uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Okonek

3.4. Bezrobocie

Brak zatrudnienia albo wykonywania pracy zarobkowej, zwłaszcza w perspektywie długoterminowej może być przyczyną problemów na płaszczyźnie ekonomicznej, ale także prowadzić do szeregu negatywnych zjawisk prowadzących do degradacji społecznej. Do tego rodzaju zjawisk można zaliczyć utrwalanie niekorzystnych wzorców postaw społecznych, tj. bierność, bezczynność czy bezradność i dziedziczenie ich przez kolejne pokolenia. Brak pracy może także prowadzić do wzrostu przestępczości na danym terenie, albo rodzić innego rodzaju negatywne czy patologiczne zachowania, tj. niewywiązywanie się z obowiązków rodzicielskich, zaniedbanie kwestii edukacji dzieci i młodzieży.³⁵

W statystyce urzędów pracy **osobą bezrobotną** jest osoba niezatrudniona i niewykonywająca innej pracy zarobkowej, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia, zarejestrowana we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym

³⁵ Demograficzne i społeczne uwarunkowania rewitalizacji miast w Polsce, praca pod red. Andrzeja Zborowskiego, Instytut Rozwoju Miast, tom 5, Kraków, 2009.

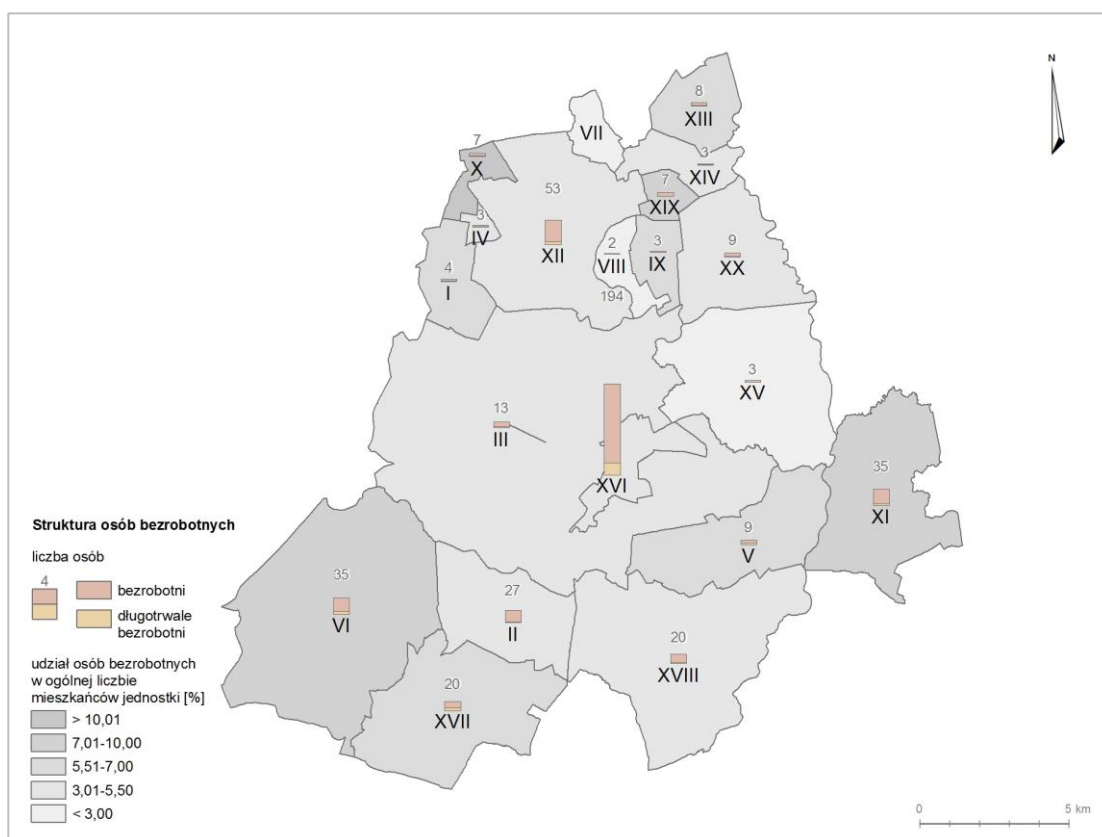
urzędzie pracy oraz poszukująca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, natomiast **stopa bezrobocia** jest to procentowy udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).³⁶

Udział osób bezrobotnych w populacji mieszkańców Gminy Okonek

Na koniec czerwca 2016 r. liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Złotowie wynosiła 150 osób, z czego ponad 58% stanowiły kobiety.³⁷ Według danych Głównego Urzędu Statystycznego udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2015 r. dla Gminy Okonek wynosił 8,9%, dla powiatu złotowskiego – 7,9%, podczas gdy dla województwa wielkopolskiego wskaźnik ten wynosił 4,3%.

Wskaźnikiem opisującym zjawisko bezrobocia na terenie Gminy Okonek jest udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców. Diagnoza stanu w odniesieniu do udziału bezrobotnych w każdej jednostce urbanistycznej została przedstawiona na mapie nr 2.

Mapa nr 2 Udział osób bezrobotnych w liczbie mieszkańców jednostek urbanistycznych

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Złotowie według stanu na 30.06.2016 r.

³⁶ Zasady metodyczne statystyki rynku pracy i wynagrodzeń, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, 2008 [dostępne: <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/zasady-metodyczne-rocznik-pracy/zasady-metodyczne-statystyki-rynku-pracy-i-wynagrodzen,1,1.html>]

³⁷ Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Złotowie.

Największy udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców poszczególnych jednostek urbanistycznych został odnotowany dla miejscowości Kruszka (13,46%). Ponad 6% udziałem osób bezrobotnych charakteryzują się miejscowości: Ciosaniec, Glinki Suche, Lędyczek, Lubnica i Skoki, zaś najniższą wartość wskaźnika zanotowano dla Łomczewa. Średnia wartość wskaźnika dla całej gminy wynosi 5,34%.

Odsetek długotrwale bezrobotnych w populacji mieszkańców Gminy Okonek

Istotne znaczenie w diagnozie społecznej sytuacji gminy posiada poziom natężenia i przestrzennej koncentracji wskaźnika, ukazującego odsetek osób długotrwale pozostających bez pracy. **Długotrwale bezrobotny** to bezrobotny, pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.³⁸

Aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych wymaga podjęcia szeregu działań i jest przedsięwzięciem bardzo skomplikowanym, gdyż brak doświadczenia zawodowego jest istotnym czynnikiem utrudniającym znalezienie zatrudnienia bądź podjęcia pracy zarobkowej. Wśród ogółu bezrobotnych mieszkańców gminy, ponad 33% stanowią mieszkańcy długotrwale pozostający bez pracy. Diagnoza stanu w odniesieniu do udziału osób długotrwale bezrobotnych w każdej jednostce urbanistycznej została przedstawiona na mapie nr 2.

Najwyższy odsetek osób długotrwale bezrobotnych w populacji mieszkańców jednostek urbanistycznych odnotowano dla miejscowości Brzozówka (2,38%) i Glinki Suche (2,17%), następnie dla miejscowości: Chwalimie (1,95%) oraz Kruszka (1,92%). Żaden mieszkaniec miejscowości: Drzewice, Glinki Mokre, Łomczewo i Skoki nie jest zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy jako długotrwale bezrobotny. Średnia wartość wskaźnika dla całej gminy wynosi 18,68%.

Struktura wiekowa bezrobotnych mieszkańców Gminy Okonek

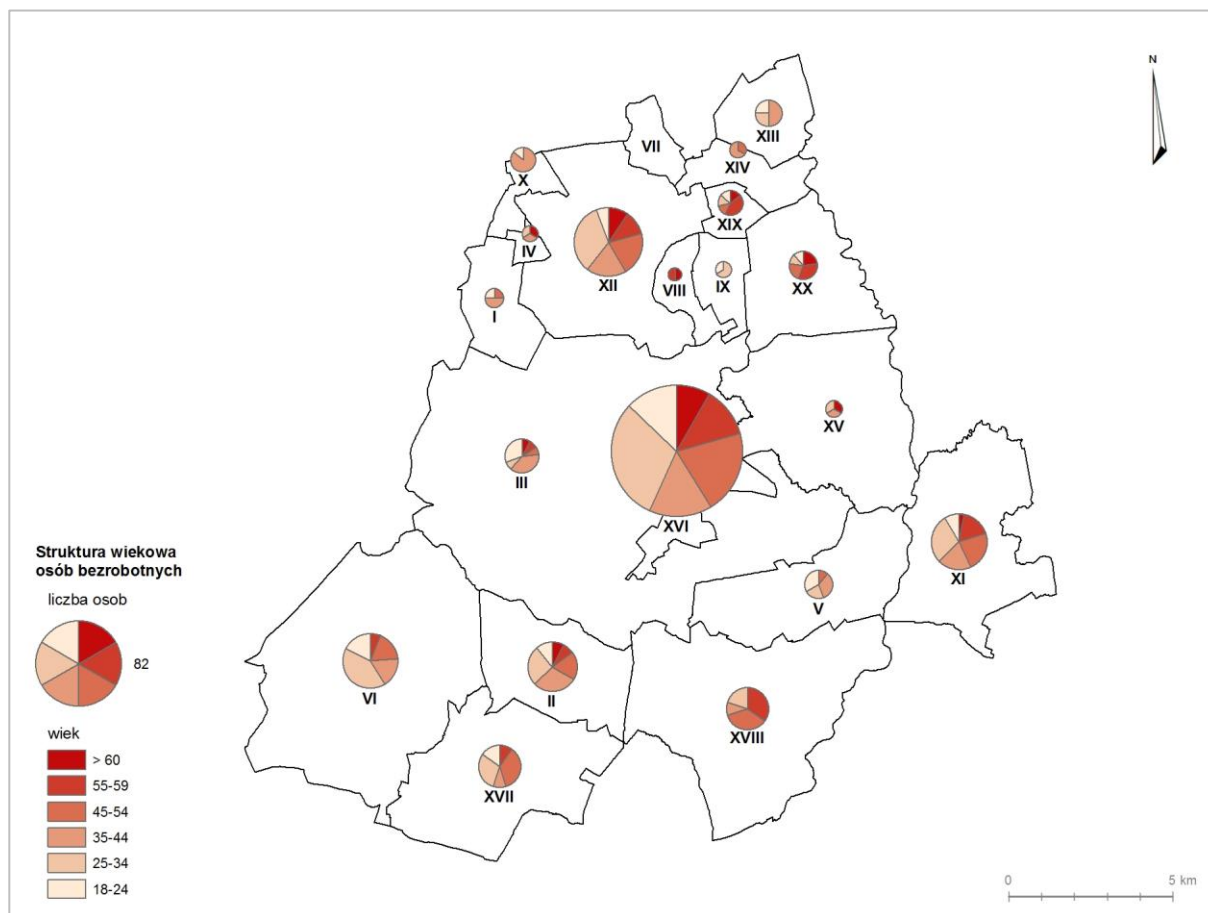
Jednym z problemów społecznych na terenie gminy jest bezrobocie wśród osób młodych do 34. roku życia. Prawie 41% wszystkich osób pozostających bez pracy stanowią osoby, które nie ukończyły 34 lat. Zjawisko to jest szczególnie niekorzystne ze względu na spadek aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców oraz konieczność wsparcia z tytułu pomocy społecznej. Diagnoza stanu w odniesieniu do struktury wiekowej bezrobotnych w każdej jednostce urbanistycznej została przedstawiona na mapie nr 3.

Wśród osób do 34. roku życia najwięcej osób bezrobotnych zamieszkuje Okonek (89), Lotyń (22) oraz Ciosaniec (20), natomiast pomiędzy 35 a 44 rokiem życia – Okonek (30) oraz

³⁸ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, Dz.U. 2004 r., Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.

Lotyń (17). Wśród osób bezrobotnych pomiędzy 45. a 54. rokiem życia najwięcej z nich mieszka w Okonku (40) oraz Lotyniu (11). 24 osoby z Okonka i 7 osób z miejscowości Podgaje są w przedziale wiekowym 55-59 lat, a z ogólnej liczby pozostałych 26 osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Złotowie – po 6 osób mieszka w Łędczku i Lotyniu, 3 w Węgorzewie, po 2 osoby mieszkają w Ciosańcu i Pniewie, po 1 w Anielinie, Borkach, Brokęcinie i Glinkach Mokrych.

Mapa nr 3 Struktura wiekowa osób bezrobotnych

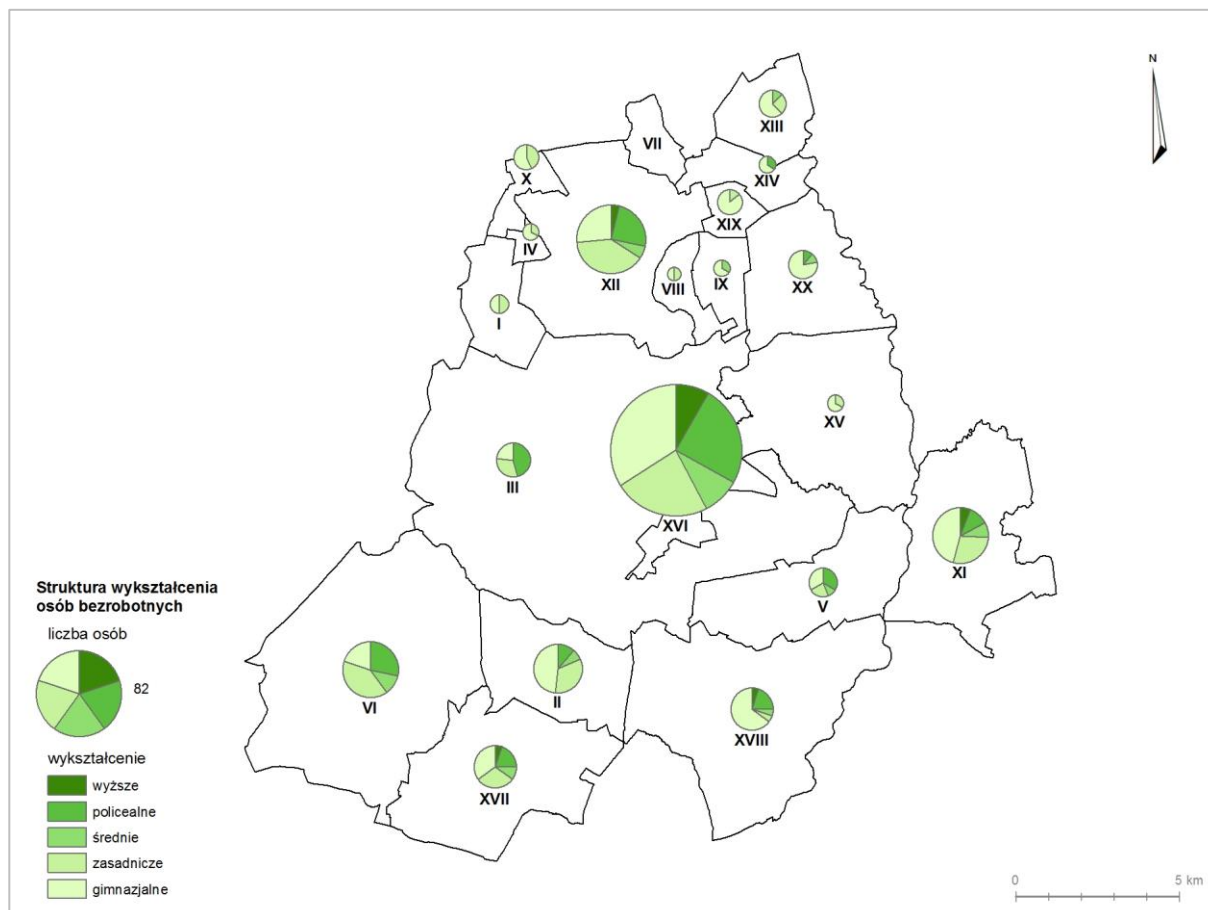
Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Złotowie według stanu na 30.06.2016 r.

Odsetek bezrobotnych według poziomu wykształcenia w populacji mieszkańców Gminy Okonek

Z analizy struktury osób bezrobotnych według poziomu wykształcenia wynika, iż najliczniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem gimnazjalnym i podstawowym i niepełnym podstawowym, tj. 38% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym stanowią 27% bezrobotnych. Osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym to kolejne 8% bezrobotnych, natomiast grupa osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 21%. Najmniej liczną grupę osób wśród bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem wyższym, tj. 5%. Diagnoza stanu

w odniesieniu do poziomu wykształcenia osób bezrobotnych w każdej jednostce urbanistycznej została przedstawiona na mapie nr 4.

Mapa nr 4 Poziom wykształcenia osób bezrobotnych

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Złotowie według stanu na 30.06.2016 r.

3.5. Ubóstwo

Ubóstwo to pojęcie, które z jednej strony określa warunki życia jednostki, a z drugiej strony wskazuje na nierówności i sprzeczności występujące w społeczeństwie. Jest zjawiskiem wielowymiarowym, a dla polityki społecznej podstawowe znaczenie mają informacje dotyczące zasięgu ubóstwa ekonomicznego.³⁹ Czynnikiem istotnie decydującym o sytuacji materialnej jednostki i jej rodziny, jest miejsce zajmowane na rynku pracy. Ubóstwem zagrożone są przede wszystkim osoby bezrobotne i rodziny osób bezrobotnych.

Zasięg ubóstwa jest zróżnicowany w zależności od grupy społeczno-ekonomicznej, określanej na podstawie przeważającego źródła dochodów. W najtrudniejszej sytuacji

³⁹ Ubóstwo w Polsce w latach 2013 i 2014, 2015, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa [dostępne: <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/warunki-zycia/ubostwo-pomoc-spoleczna/ubostwo-w-polsce-w-latach-2013-i-2014,1,6.html>]

znajdowały się osoby żyjące w gospodarstwach domowych utrzymujących się z tzw. innych niezarobkowych źródeł, w tym przede wszystkim w gospodarstwach, których podstawę utrzymania stanowiły świadczenia społeczne inne niż renty i emerytury. Obniżaniu się stopy życiowej sprzyja także wykonywanie nisko płatnej pracy, a dotyczy to głównie osób o niskim poziomie wykształcenia, pracujących na stanowiskach robotniczych. Wykształcenie jest jednym z najważniejszych czynników różnicujących zagrożenie ubóstwem.⁴⁰

Do analizy poziomu ubóstwa na terenie Gminy Okonek przyjęto następujące wskaźniki:

1. udział osób korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na liczbę mieszkańców danej jednostki,
2. udział osób korzystających z zasiłków stałych w rozumieniu ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2004, nr 64, poz. 593 z późn. zm.) w przeliczeniu na liczbę korzystających z pomocy społecznej,
3. udział osób zameldowanych w lokalach komunalnych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców danej jednostki.

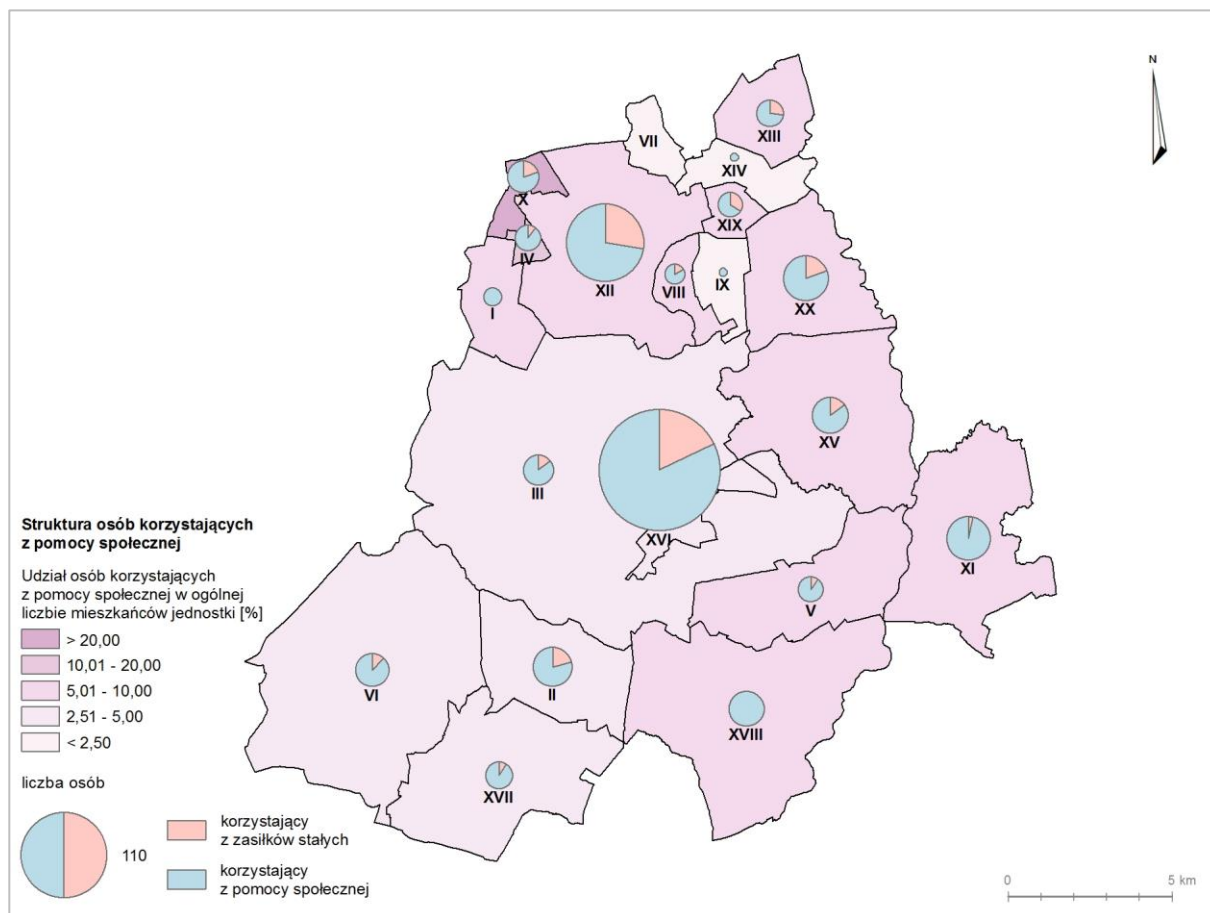
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej

Według danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Okonku 457 osób korzysta z pomocy świadczonej przez ośrodek. Najwyższy odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w populacji mieszkańców zanotowano dla miejscowości Kruszka (23%), Brzozówka (10,7%) oraz Węgorzewo (9%). 7% mieszkańców sołectwa Borki stanowią beneficjenci Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Poniżej 7% mieszkańców korzysta z pomocy społecznej z pozostałych miejscowości Gminy, a żaden mieszkaniec miejscowości Drzewice nie korzysta z pomocy społecznej. Średnia wartość wskaźnika dla całej gminy wynosi 6,01%.

Diagnoza stanu w odniesieniu do udziału osób korzystających z pomocy społecznej w każdej jednostce urbanistycznej została przedstawiona na mapie nr 5.

⁴⁰ Tamże

Mapa nr 5 Udział osób korzystających z pomocy społecznej w liczbie mieszkańców jednostek urbanistycznych

Źródło danych: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Okonku według stanu na 30.06.2016 r.

Liczba osób korzystających z zasiłków stałych

Zasiłki stałe otrzymuje 99 osób zamieszkałych w gminie. Najwięcej osób otrzymujących zasiłki stałe mieszka w Okonku (41) i Lotyniu (26), 6 osób w Węgorzewie, 5 - w Borucinie, po 3 – w sołectwach: Kruszką, Lubnicą i Skoki, po 2 – z sołectw: Brokęcino, a po 1 osobie w następujących miejscowościach: Anielin, Brokęcino, Chwalimie, Lędyczek i Pniewo. Średnia wartość wskaźnika dla całej gminy wynosi 5.

Diagnoza stanu w odniesieniu do udziału osób korzystających z zasiłków stałych w każdej jednostce urbanistycznej została przedstawiona na mapie nr 5.

Zameldowani w lokalach komunalnych

Lokale mieszkalne wchodzące w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Okonek mogą być wynajmowane osobom, którym wynajmujący jest zobowiązany dostarczyć lokal zamienny z uwagi na rodzaj koniecznej do wykonania naprawy, z powodu zagrożenia bezpieczeństwa ludzi lub mienia lub z powodu konieczności rozbiórki. Lokale socjalne mogą być wynajmowane osobom, które nie mają zaspokojonych potrzeb mieszkaniowych i znalazły się w niedostatku. Przez osoby, które nie mają zaspokojonych potrzeb mieszkaniowych rozumie się:

- zamieszkujące w lokalu, w którym na jedną osobę uprawnioną do zamieszkiwania przypada mniej niż 5 m² powierzchni mieszkalnej,
- pozbawionych mieszkania w wyniku zdarzeń losowych,
- opuszczające dom dziecka w wyniku osiągnięcia pełnoletności, na stałe zameldowane na terenie miasta i gminy Okonek.⁴¹

Przez osoby, które znalazły się w niedostatku rozumie się:

- samotne, których dochód miesięczny brutto nie przekracza 75% najniższej emerytury obowiązującej w miesiącu kwalifikacji wniosku,
- rodziny, których dochód miesięczny brutto w przeliczeniu na jedną osobę zgłoszoną do wspólnego zamieszkania nie przekracza 50% najniższej emerytury obowiązującej w miesiącu kwalifikacji.⁴²

360 osób jest zameldowanych w lokalach stanowiących komunalny zasób mieszkaniowy gminy. 259 osób jest zameldowanych w lokalach komunalnych w Okonku, 82 osób w miejscowości Lędyczek, 11 w miejscowości Podgaje, 4 w miejscowości Chwalimie, 2 w Pniewie, a po 1 - w miejscowościach Borucino i Lotyń. Średnia wartość wskaźnika dla całej gminy wynosi 18. Diagnoza stanu w odniesieniu do udziału osób zameldowanych w lokalach komunalnych w odniesieniu do liczby mieszkańców w każdej jednostce urbanistycznej została przedstawiona na mapie nr 6.

⁴¹ Uchwała Nr VII/37/4 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 29 grudnia 1994 r. w sprawie zasad gospodarowania mieszkaniowym gminy oraz kryteriów wyboru osób, z którymi umowy najmu będą zawierane w pierwszej kolejności.

⁴² Tamże

Mapa nr 6 Liczba osób zameldowanych w lokalach komunalnych

Źródło danych: Urząd Miasta w Okonku według stanu na 30.06.2016 r.

3.6. Przestępczość

Kolejnym zjawiskiem umożliwiającym zdefiniowanie obszaru w stanie kryzysowym jest przestępczość. Często jest powiązana z innymi problemami społecznymi, tj. bezrobocie czy ubóstwo. Do analizy poziomu przestępczości na terenie Gminy Okonek przyjęto następujące wskaźniki:

1. liczba popełnionych przestępstw w przeliczeniu na liczbę mieszkańców danej jednostki,
2. udział osób z niebieską kartą w populacji mieszkańców.

Liczba popełnionych przestępstw

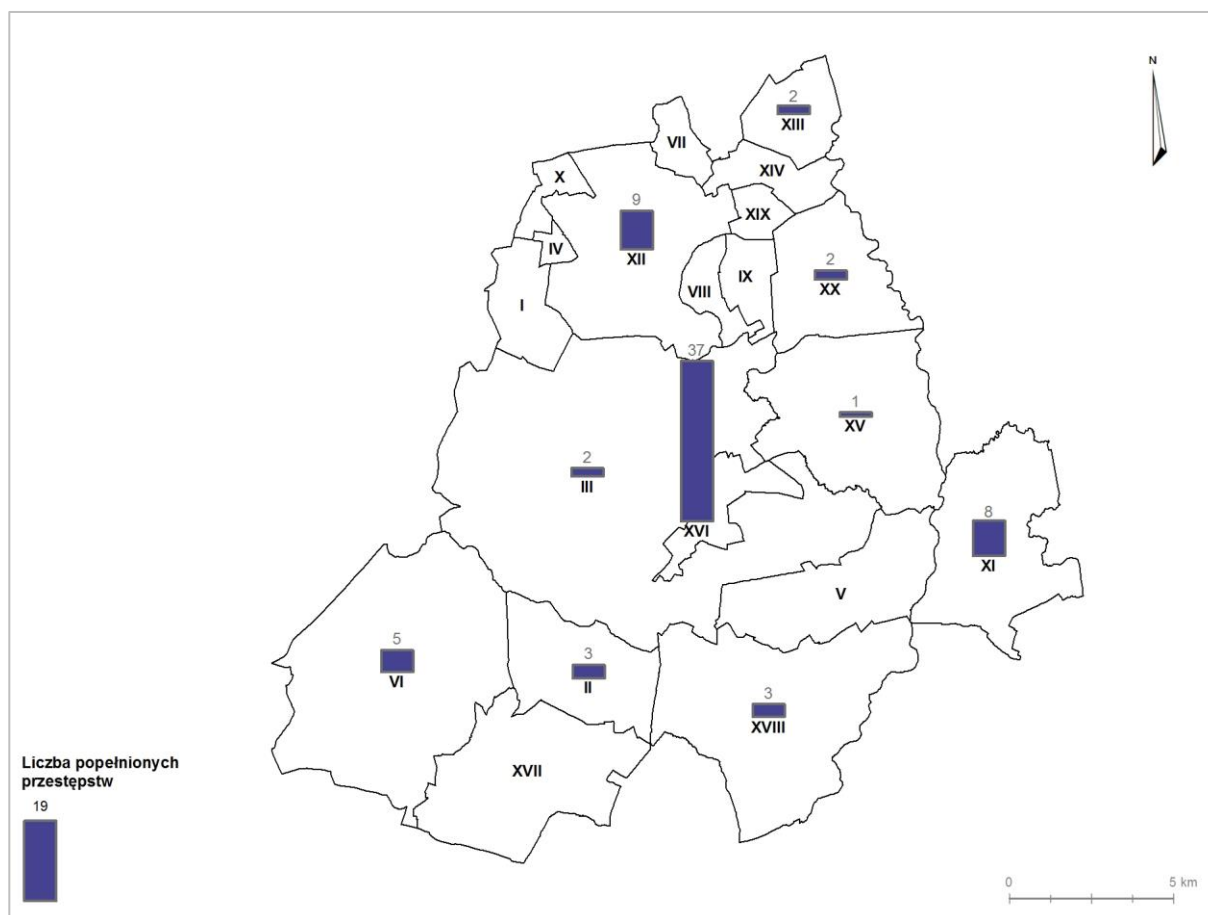
Do analizy zjawiska przestępczości w Gminie wykorzystano dane Komisariatu Policji w Okonku, dotyczące liczby popełnionych przestępstw na obszarze gminy. W 2015 r. na terenie gminy popełniono 129 przestępstw, z czego 26 to kierowanie w stanie nietrzeźwości, a 23 to kradzieże i uszkodzenia mienia.

Do końca czerwca 2016 r. popełniono 71 przestępstw. 26 spośród nich dotyczyło kradzieży, kradzieży z włamaniem, oszustwa i uszkodzenia mienia, kolejne 2 to wypadki drogowe, następne 11 kierowanie samochodem w stanie nietrzeźwości, inne przypadki dotyczyły znęcania się nad rodziną, niealimentacji, posiadania narzędzi i urządzeń przeznaczonych do kłusownictwa, kłusownictwa, posiadania narkotyków i podpalenia.

Według danych Komisariatu Policji w Okonku najczęściej przestępstw zostało popełnionych w Okonku (37), a po 8 w miejscowościach: Lędyczek i Lotyń.

Diagnoza stanu w odniesieniu do liczby popełnionych przestępstw w każdej jednostce urbanistycznej została przedstawiona na mapie nr 7.

Mapa nr 7 Liczba popełnionych przestępstw w jednostkach urbanistycznych gminy

Źródło danych: Komisariat Policji w Okonku według stanu na 30.06.2016 r.

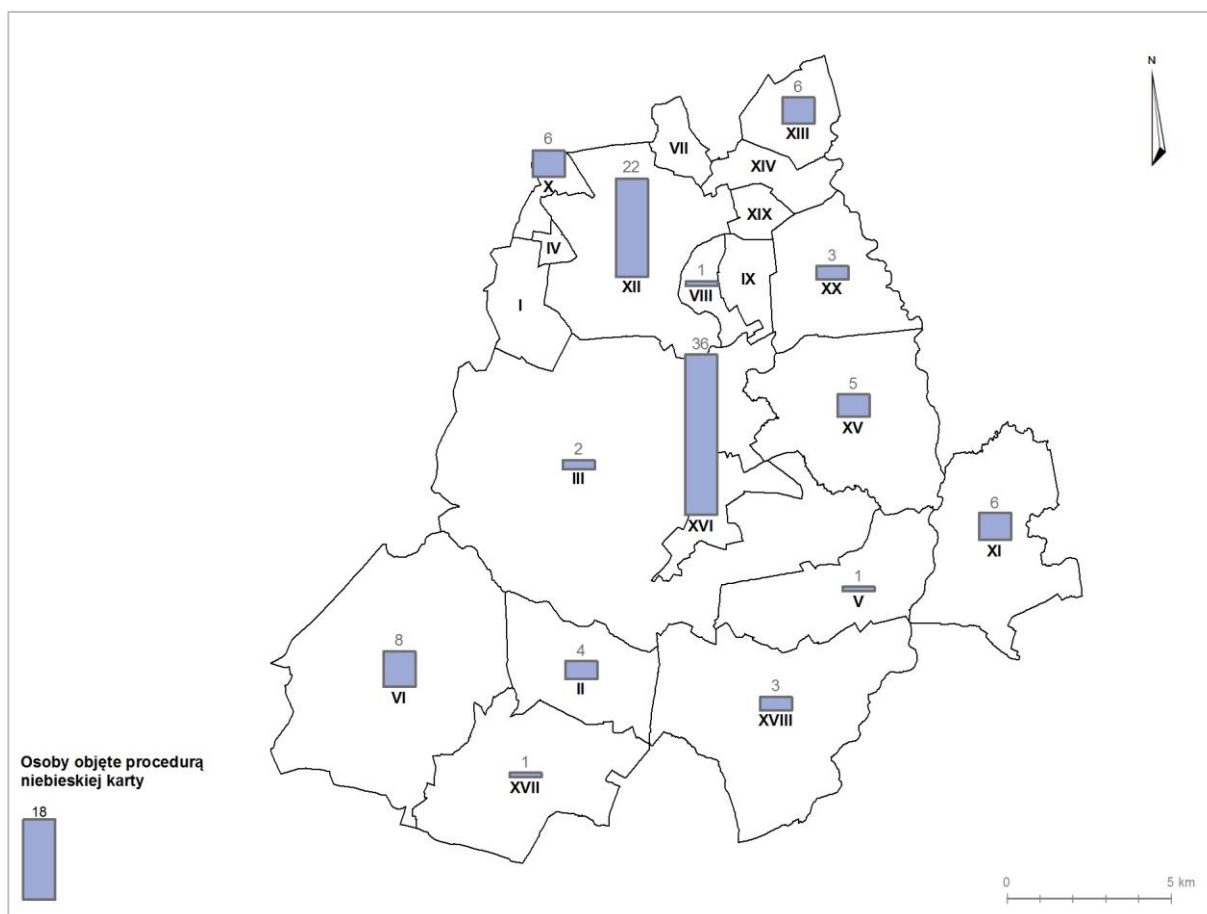
Przemoc w rodzinie

Społecznie istotnym problemem jest przemoc w rodzinie. W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2005 nr 180 poz. 1493 z późn. zm.) podniesiono, iż przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do

życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnienia wszystkim obywatelom równego traktowania i poszanowania ich praw i wolności. Na potrzeby niniejszej diagnozy jako wskaźnik przestępczości przyjęto liczbę osób podlegających procedurze „Niebieskiej Karty”⁴³ w poszczególnych jednostkach urbanistycznych gminy. Z danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Okonku wynika, iż procedurą „Niebieskiej Karty” objętych jest 104 mieszkańców gminy.

Diagnoza stanu w odniesieniu do liczby osób, podlegających procedurze „Niebieskiej Karty” w przeliczeniu na liczbę mieszkańców w każdej jednostce urbanistycznej, została przedstawiona na mapie nr 8.

Mapa nr 8 Liczba osób podlegających procedurze niebieskiej karty w jednostkach urbanistycznych gminy

Źródło danych: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Okonku według stanu na 30.06.2016 r.

⁴³ Na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, Dz.U 2011, nr 209, poz. 1245.

3.7. Edukacja

Edukacja jest istotnym elementem, determinującym rozwój osobisty jednostek, a jednocześnie wpływającym istotnie na późniejsze zachowania i możliwości na rynku pracy, decyduje o statusie społecznym, a brak wykształcenia może być przyczyną marginalizacji na różnych płaszczyznach społecznych. Jako wskaźnik jakości edukacji przyjęto wyniki egzaminu gimnazjalnego oraz wskaźnik komputeryzacji szkół w przeliczeniu na liczbę uczniów z nich korzystających.⁴⁴ W diagnozie sytuacji wykorzystano dane Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu za rok 2016.⁴⁵

W gminie funkcjonuje Gimnazjum Okonku. Średnie wyniki uzyskane w gimnazjum to 51,76%, dla porównania średnia dla powiatu złotowskiego wynosi 52,21%.

3.8. Aktywność społeczna

Aktywność społeczna to wszystkie unormowane społecznie działania jednostek, wykonywane w ramach określonych ról społecznych.⁴⁶ Dla zdiagnozowania aktywności społecznej mieszkańców gminy przyjęto następujące wskaźniki:

1. liczbę zarejestrowanych organizacji pozarządowych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców w poszczególnych jednostkach urbanistycznych,
2. liczbę uczestników wyborów parlamentarnych w 2015 r. w stosunku do liczby osób uprawnionych do głosowania,
3. liczbę osób zapisanych do biblioteki w stosunku do liczby mieszkańców w poszczególnych jednostkach urbanistycznych.

Organizacje pozarządowe

Współpraca władz gminy z organizacjami pozarządowymi jest określona w „Rocznym Programie Współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2017”. Do zadań priorytetowych zaliczone zostały następujące obszary:

1. kultura, kultura fizyczna, sport i turystyka,
2. promocja i ochrona zdrowia,
3. promocja Gminy i wymiana informacji,
4. porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli.⁴⁷

Następujące organizacje, działające na terenie Gminy Okonek, zostały wpisane do

⁴⁴ Dla ujednoczenia informacji przyjęto wskaźnik opisujący średni wynik z wykorzystaniem średniej ważonej, obejmujący część humanistyczną, matematyczno-przyrodniczą i język nowożytny.

⁴⁵ Dane Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu, https://www.oke.poznan.pl/files/cms/441/wyn_gmin_162.pdf

⁴⁶ Definicja za encyklopedią PWN.

⁴⁷ Roczny Program Współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2017, przyjęty uchwałą Nr XXXII/194/2016 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 25 października 2016 r.

Rejestru Stowarzyszeń Krajowego Rejestru Sądowego:

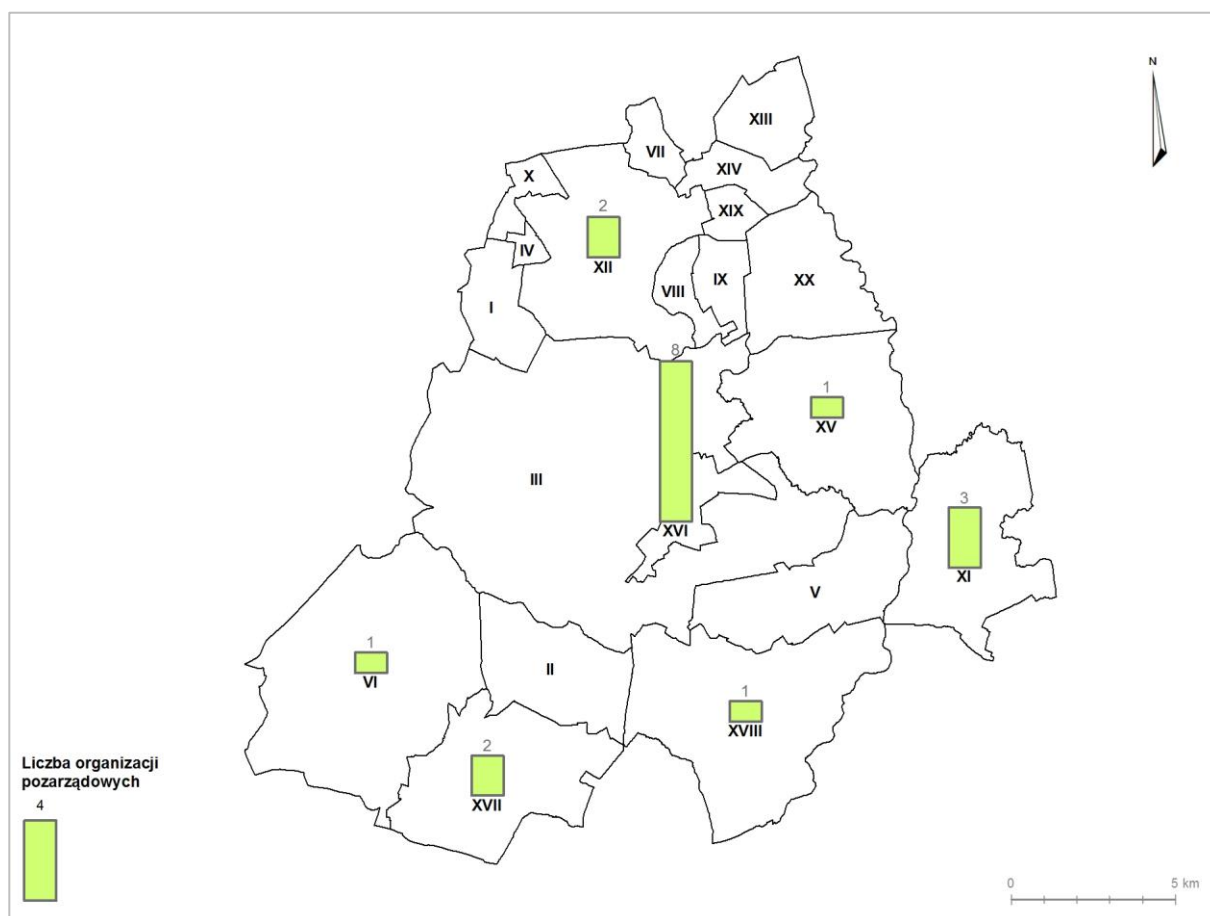
- Ochotnicza Straż Pożarna w Okonku (KRS 0000035910),
- Ochotnicza Straż Pożarna w Lotyniu (KRS 0000033659),
- Ochotnicza Straż Pożarna w Lędyczku (KRS 0000035781),
- Ochotnicza Straż Pożarna w Pniewie (KRS 0000046537),
- Ochotnicza Straż Pożarna w Podgajach (KRS 0000056431),
- Stowarzyszenie „Lędyczek - Nasza Przyszłość” w Lędyczku (KRS 0000162482),
- Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły „Aktywna Trójwieś” w Pniewie (KRS 0000411212),
- Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne Chór „Sonata” w Okonku (KRS 0000282684).

Ponadto na terenie Gminy funkcjonują:

- Międzyzakładowy Ludowy Klub Sportowy „Włókniarz” w Okonku, ul. Stockelsdorf, 64-965 Okonek,
- Uczniowski Klub Sportowy „Lider” Gimnazjum w Okonku, ul. Niepodległości 23,24, 64-965 Okonek,
- Uczniowski Klub Sportowy „Żacy” przy Szkole Podstawowej w Okonku, ul. Leśna 45, 64-965 Okonek,
- Koło Terenowe PZW, ul. Szczecińska 5/68, 64-965 Okonek,
- Koło PZW „Delfin”, ul. Chłopskiego 3, 64-965 Okonek,
- Koło PZW „Potok”, ul. Kopernika 10/3, Lędyczek, 64-965 Okonek,
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, ul. Leśna 45, 64-965 Okonek,
- Uczniowski Klub Biegacza „Maratończyk”, ul. Leśna 42a/7, 64-965 Okonek,
- Międzyszkolny Uczniowski Klub Karate Tradycyjnego „Fudokan”, Ciosaniec 8, 64-965 Okonek,
- Koło Łowieckie nr 2 Łoś, Chwalimie 16, 64-965 Okonek,
- Koło Łowieckie nr 3 Wadera, ul.1 Maja 31/3, 64-965 Okonek,
- Siatkarski Klub Sportowy Lotyń, ul. Osiedle 30/11, 64-918 Lotyń,
- Stowarzyszenie Biegaczy Ziemi Złotowskiej, ul. Wodna 9, 64-965 Okonek,
- Warsztaty Terapii Zajęciowej, ul. Leśna 40, 64-965 Okonek,
- Spółdzielnia Socjalna „Gryf”.

Diagnoza stanu w odniesieniu do liczby organizacji pozarządowych w każdej jednostce urbanistycznej została przedstawiona na mapie nr 9.

Mapa nr 9 Działalność organizacji pozarządowych

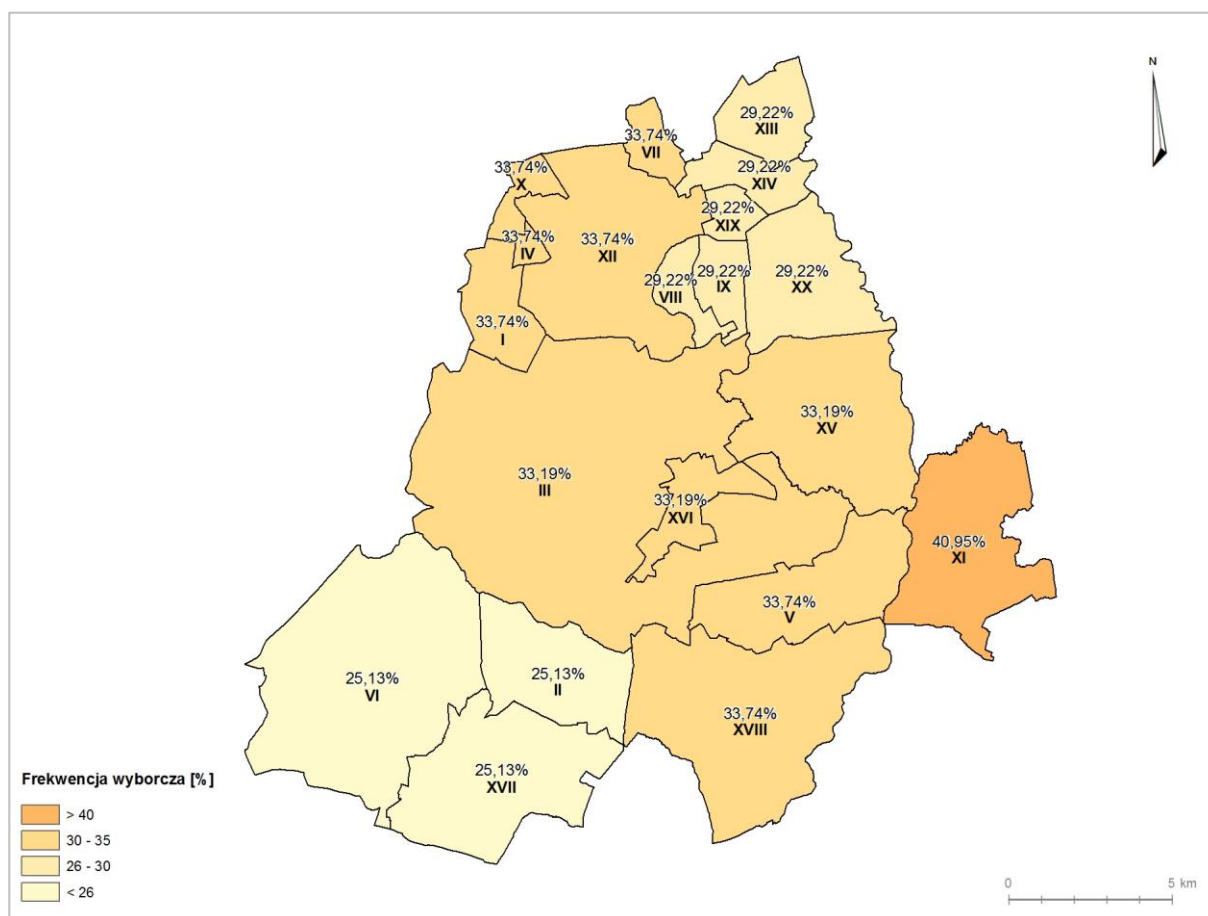
Źródło danych: Rejestr Stowarzyszeń KRS według stanu na 30.06.2016 r.

Frekwencja wyborcza

Według danych Państwowej Komisji Wyborczej w 2015 r. frekwencja wyborcza w wyborach parlamentarnych wyniosła 50,92% dla całego kraju, 50,16% dla województwa wielkopolskiego, a w powiecie złotowskim – 42,14%.⁴⁸ Dla Miasta i Gminy Okonek frekwencja wyborcza wyniosła 36,65%. Diagnoza stanu w odniesieniu do udziału w wyborach parlamentarnych w 2015 r. w każdej jednostce urbanistycznej została przedstawiona na mapie nr 10.

⁴⁸ Dane Państwowej Komisji Wyborczej dostępne: <http://parlament2015.pkw.gov.pl>.

Mapa nr 10 Frekwencja wyborcza w wyborach parlamentarnych w 2015 r.

Źródło danych: Państwowa Komisja Wyborcza, 2015.

Korzystający z biblioteki

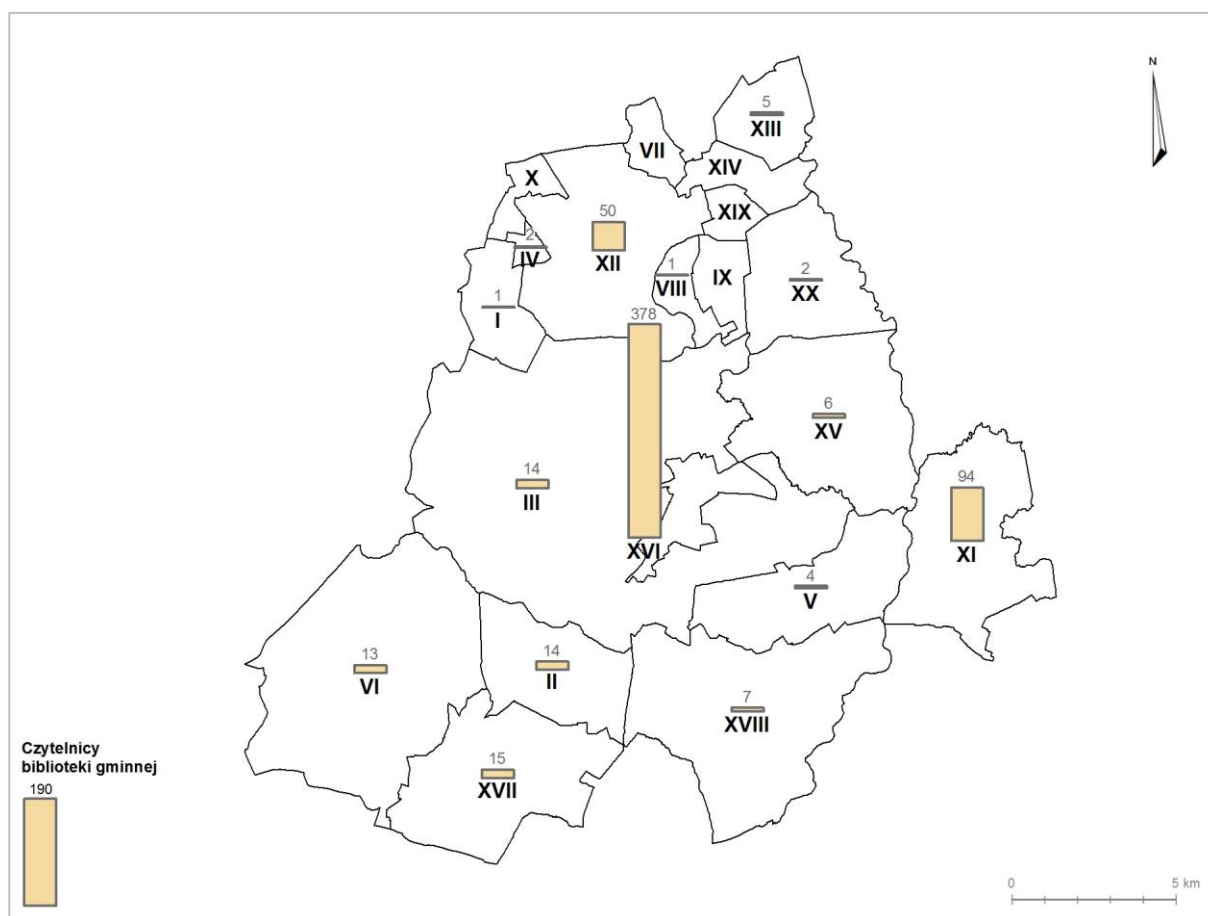
W gminie funkcjonuje Okoneckie Centrum Kultury, w ramach którego działa biblioteka. Ze zbiorów biblioteki korzystają mieszkańcy gminy, realizując w ten sposób postulat o powszechnej dostępności do księgozbioru. Punkty biblioteczne w Lędyczku, Lotyniu i Pniewie są często jedyną placówką, która zapewnia dostęp do wiedzy i kultury na co dzień i umożliwia interesujące formy spędzenia wolnego czasu.

Biblioteka działająca w strukturze Okoneckiego Centrum Kultury realizuje jego zadania i aktywnie uczestniczy w cyklicznych imprezach kulturalno-rozrywkowych. Od wielu lat odbywają się „Dni Okonka”, w okresie wakacji letnich organizowane są festyny rodzinne, dożynki i inne. Do najważniejszych założeń biblioteki należy utrzymanie istniejącej sieci bibliotek, systematyczny zakup nowości wydawniczych, zakup programu Sowa-moduł na wypożyczenie, udział w „Programie Rozwoju Bibliotek”, dobra i otwarta współpraca z samorządem gminnym i jej pozytywny stosunek do spraw bibliotek i czytelnictwa w środowisku lokalnym.

Liczba osób zapisanych do biblioteki jest wskaźnikiem, pozwalającym na diagnozę sytuacji społecznej. Łączna liczba osób zapisanych według stanu na 30.06.2016 r. wynosi 606 osób. Największy odsetek mieszkańców zapisanych do biblioteki zanotowano dla miejscowości Lędyczek (19,46%), a następnie dla Okonka (9,51%). W pozostałych miejscowościach gminy udział ten kształtuje się poniżej 9%. Średnia wartość wskaźnika dla całej gminy wynosi 8,53%.

Diagnoza stanu w odniesieniu do liczby osób zapisanych do biblioteki w każdej jednostce urbanistycznej została przedstawiona na mapie nr 11.

Mapa nr 11 Liczba osób zapisanych do biblioteki gminnej

Źródło danych: Okoneckie Centrum Kultury w Okonku według stanu na 30.06.2016 r.

3.9. Identyfikacja obszarów w stanie kryzysowym

Jako **obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym** można uznać taki, w którym nastąpiła koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Do oceny sytuacji społecznej przyjęto wartości następujących wskaźników:

WS1 - Udział osób bezrobotnych w liczbie mieszkańców [%]

- WS2** - Udział osób długotrwale bezrobotnych w populacji mieszkańców [%]
WS3 - Udział osób korzystających z pomocy społecznej w populacji mieszkańców [%]
WS4 - Udział osób zameldowanych w lokalach komunalnych w populacji mieszkańców [%]
WS5 - Liczba popełnionych przestępstw w przeliczeniu na liczbę mieszkańców [%]
WS6 - Udział osób z niebieską kartą w populacji mieszkańców [%]
WS7 - Liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na mieszkańców [szt./os]
WS8 - Frekwencja w wyborach parlamentarnych w 2015 r. [%]
WS9 - Udział osób zapisanych do biblioteki w populacji mieszkańców [%]
WS10 - Wskaźnik komputeryzacji szkół [%]

Wartości wybranych wskaźników, charakteryzujących sferę społeczną gminy, zostały zestawione w Załączniku nr 1. W celu wykonania diagnozy stanu w sferze społecznej wykorzystano wskaźnik syntetyczny Perkala, pozwalający na porównanie poszczególnych mierników i wyliczenie jednego syntetycznego wskaźnika. Proces ten przebiegał dwuetapowo:

1. normalizacja poszczególnych mierników przyjętych do opracowania diagnozy stanu, w wyniku której wszystkie mierniki wyrażone w jednostkach standaryzowanych są porównywalne i można je sumować,
2. obliczenie syntetycznych wskaźników (Wp) dla każdej jednostki urbanistycznej.

Dla każdej jednostki urbanistycznej wyliczono wskaźnik syntetyczny Wp (tabela nr 3). Do klasyfikacji jednostek urbanistycznych wykorzystano średnią arytmetyczną i odchylenie standardowe. Kolorami wyróżniono miejscowości, w których wskaźniki przyjęły wartości odbiegające od przeciętnej. Kolorem zielonym wyróżniono obszary, dla których wskaźnik syntetyczny Wp przyjął wartość większą niż wartość sumy średniej arytmetycznej i połowy odchylenia standardowego. Kolorem żółtym oznaczono te jednostki urbanistyczne, dla których wskaźnik syntetyczny Wp przyjął wartość w przedziale pomiędzy sumą średniej arytmetycznej i połowy odchylenia standardowego oraz różnicą średniej arytmetycznej i połowy odchylenia standardowego. Wartości, dla których wskaźnik syntetyczny Wp przekracza wartość różnicy średniej i połowy odchylenia standardowego oznaczono kolorem czerwonym, a wartości wskaźnika syntetycznego wyróżniono pogrubioną czcionką.

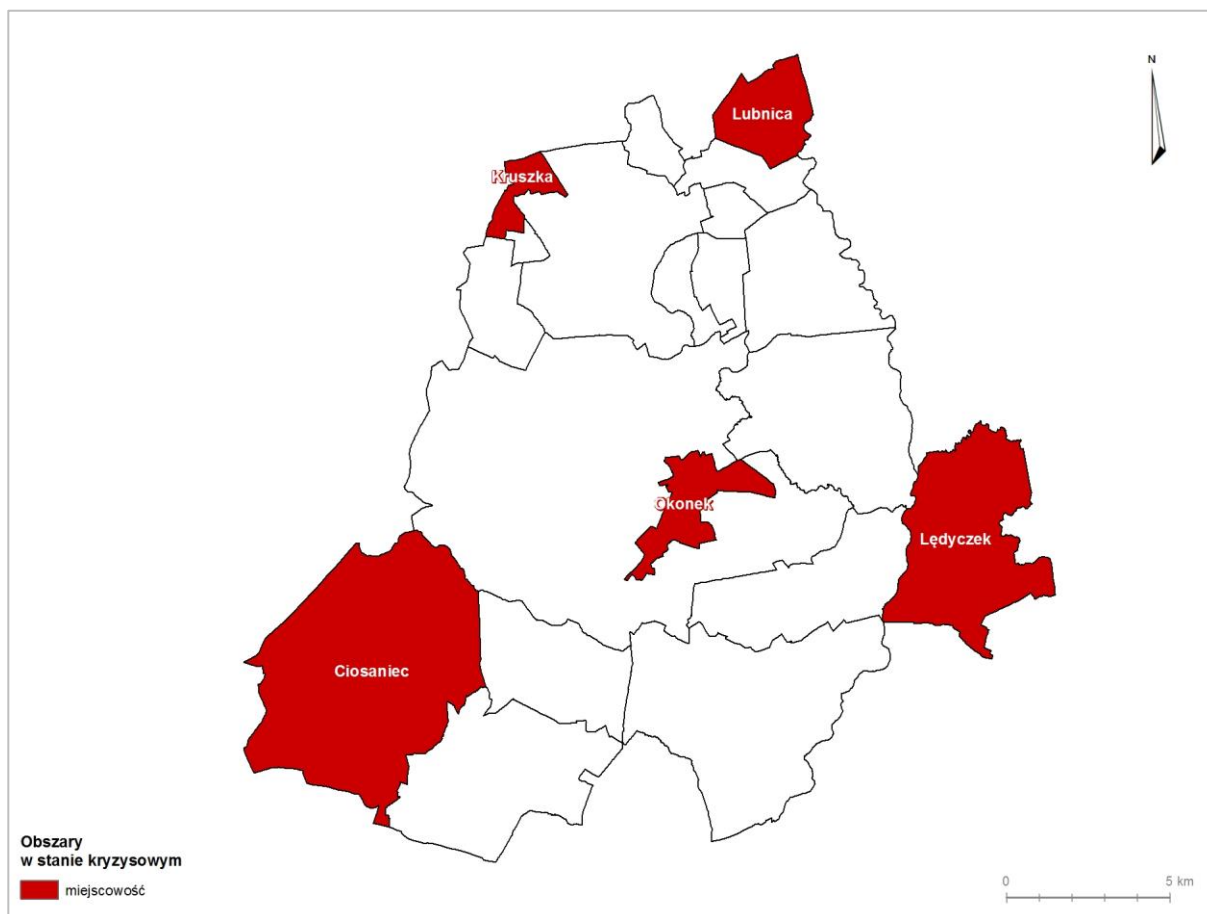
Tabela nr 3 Wartości wskaźników syntetycznych Wp dla poszczególnych jednostek urbanistycznych

Lp.	Symbol	Nazwa jednostki urbanistycznej	Wskaźnik syntetyczny Wp
1	I	Borki	0,09
2	II	Borucino	-0,11
3	III	Brokęcino	0,09
4	IV	Brzozówka	-0,03
5	V	Chwalimie	0,08

Lp.	Symbol	Nazwa jednostki urbanistycznej	Wskaźnik syntetyczny Wp
6	VI	Ciosaniec	-0,30
7	VII	Drzewice	0,57
8	VIII	Glinki Mokre	0,18
9	IX	Glinki Suche	-0,03
10	X	Kruszka	-0,77
11	XI	Lędyczek	-0,28
12	XII	Lotyń	0,14
13	XIII	Lubnica	-0,19
14	XIV	Lubniczka	0,11
15	XV	Łomczewo	0,41
16	XVI	Okonek	-0,25
17	XVII	Pniewo	0,03
18	XVIII	Podgaje	0,08
19	XIX	Skoki	0,13
20	XX	Węgorzewo	0,05
21	\bar{x}		0,00
22	σ		0,27

Ujemne wartości wskaźnika syntetycznego Wp odzwierciedlają sytuację kryzysową w sferze społecznej. Im wyższa wartość ujemna, tym większe natężenie problemów społecznych w jednostkach urbanistycznych Gminy. Obszary gminy, w których wartości wskaźnika Wp przekroczyły różnicę średniej i połowy odchylenia standardowego, tj. obszary, w których zdiagnozowano sytuację kryzysową, zostały przedstawione w tabeli nr 3 kolorem czerwonym oraz zaprezentowane na mapie nr 12.

Mapa nr 12 Obszary w stanie kryzysowym na terenie Gminy Okonek

Społeczny aspekt rewitalizacji dotyczy działań nakierowanych na zapobieganie wykluczeniu społecznemu oraz ponownej integracji grup zamieszkałych na danym obszarze z innymi częściami gminy. Czynnikiem stanowiącym przyczynę wykluczenia są także wysoka stopa bezrobocia, a zwłaszcza bezrobocia długotrwałego, jak również niski poziom wykształcenia, oraz stosunkowo wysoki poziom przestępczości, będącej często wynikiem złej sytuacji materialnej.

4. Zasięgi przestrzenne obszarów rewitalizacji

Diagnoza stanu została przeprowadzona w trzech etapach. Pierwszym z nich była analiza wskaźnikowa zjawisk społecznych na terenie Gminy Okonek, prowadząca do wskazania obszarów gminy znajdujących się w stanie kryzysowym. Celem prac w drugim etapie było wyznaczenie obszarów zdegradowanych. Przeprowadzono analizę wskaźnikową zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych, pozwalających na diagnozę stanu i delimitację obszarów zdegradowanych z wykorzystaniem metod statystycznych i prezentacji kartograficznej. W ostatnim etapie skoncentrowano się na wskazaniu obszaru rewitalizacji. Obszar zidentyfikowany w wyniku przeprowadzonej analizy stanowi najbardziej problemową część gminy, w granicach której podejmowane będą przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

Obszar zdegradowany

Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym można wyznaczyć jako **obszar zdegradowany** w przypadku wystąpienia na nim co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

1. gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
2. środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
3. przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
4. technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz przynajmniej jednego negatywnego zjawiska z obszaru gospodarczego, środowiskowego, przestrzenno-funkcjonalnego lub technicznego.

4.1. Sytuacja gospodarcza

Niski poziom przedsiębiorczości na danym terenie może stanowić jedną z przyczyn stanu kryzysowego. Dobrze rozwinięta sfera działalności gospodarczej jest związana z potencjałem kapitału ludzkiego w zakresie podejmowania ryzyka działalności na własny rachunek, ale także jest wypadkową takich zmiennych jak lokalizacja czy wsparcie władz gminy w sferze rozwoju przedsiębiorczości lokalnej.

W celu zdiagnozowania stopnia przedsiębiorczości mieszkańców Gminy Okonek przyjęto wskaźnik liczby podmiotów wpisanych do rejestru Regon na 1000 ludności. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na 31.12.2015 r. wskaźnik ten dla województwa wielkopolskiego wynosi 118 podmiotów, dla powiatu złotowskiego przyjmuje wartość 74. Dla Gminy Okonek wskaźnik jest niższy niż dla powiatu i osiąga wartość 64.

Do analizy przyjęto dane Urzędu Miejskiego w Okonku w zakresie ewidencji działalności gospodarczej oraz dane z Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego. Z analizy wyłączono podmioty w likwidacji bądź upadłości. Łącznie na terenie Gminy Okonek do ewidencji działalności gospodarczej wpisanych jest 370 podmiotów, a do Krajowego Rejestru Sądowego – 37 podmiotów. Najwięcej firm prowadzi działalność na terenie Okonka (211) oraz Lotynia (57). Firmy prowadzące działalność w tych dwóch miejscowościach gminy stanowią 65% wszystkich przedsiębiorstw działających w Gminie. W miejscowościach: Brzozówka i Kruszka nie są zarejestrowane żadne firmy. Diagnoza stanu w odniesieniu do liczby podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na liczbę mieszkańców (WG1) w jednostkach urbanistycznych, będących w stanie kryzysowym została przedstawiona w tabeli nr 4.

Tabela nr 4 Liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w jednostkach urbanistycznych, znajdujących się w stanie kryzysowym

Lp.	Nazwa	Symbol	Liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą [szt.]
1	Ciosaniec	VI	13
2	Kruszka	X	0
3	Lędyczek	XI	25
4	Lubnica	XIII	4
5	Okonek	XVI	211

Źródło danych: Rejestr Przedsiębiorców KRS, Urząd Miejski w Okonku według stanu na 30.06.2016 r

W celu diagnozy sytuacji w sferze gospodarczej przyjęto także wskaźniki uzupełniające, tj. udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców jednostek urbanistycznych, znajdujących się w sferze kryzysowej (WG2) oraz udział osób z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych (WG3).

Tabela nr 5 Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców oraz udział osób z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych w jednostkach urbanistycznych, znajdujących się w stanie kryzysowym

Lp.	Nazwa jednostki urbanistycznej	Symbol	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców [%]	Udział osób z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych [%]
1	Ciosaniec	VI	15,70	20
2	Kruszka	X	12,90	57
3	Lędyczek	XI	14,00	46
4	Lubnica	XIII	23,90	63
5	Okonek	XVI	16,00	34

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS, Powiatowy urząd Pracy w Złotowie według stanu na 30.06.2016 r

4.2. Sytuacja środowiskowa

Stan środowiska przyrodniczego jest istotnym czynnikiem, mającym wpływ na jakość życia mieszkańców. Diagnoza sytuacji środowiskowej na terenie Gminy Okonek powiązana jest ze standardami jakości środowiska, w tym gospodarką odpadami stanowiącymi zagrożenie dla życia, zdrowia lub stanu środowiska. W celu zdiagnozowania sytuacji środowiskowej na terenie Gminy Okonek przyjęto wskaźnik ilości wyrobów zawierających azbest w przeliczeniu na liczbę mieszkańców jednostki. Na mocy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 z późn. zm.) azbest jest substancją stwarzającą szczególne zagrożenie dla środowiska. Po demontażu wyrobów zawierających azbest, powstałe odpady są traktowane jako odpady niebezpieczne.⁴⁹ Diagnoza stanu w odniesieniu do ilości wykorzystywanych wyrobów zawierających azbest w jednostkach urbanistycznych, znajdujących się w stanie kryzysowym (WŚ1) została przedstawiona w tabeli nr 6.

⁴⁹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów, Dz. U. z 2014 r., poz. 1923.

Tabela nr 6 Ilość wykorzystywanych wyrobów zawierających azbest w jednostkach urbanistycznych, znajdujących się w stanie kryzysowym [Mg]

Lp.	Nazwa jednostki urbanistycznej	Symbol	Ilość wykorzystywanych wyrobów zawierających azbest [Mg]
1	Ciosaniec	VI	126,81
2	Kruszka	X	3,37
3	Lędyczek	XI	32,56
4	Lubnica	XIII	60,26
5	Okonek	XVI	230,82

Źródło danych: Baza Azbestowa według stanu na 30.06.2016 r

Głównymi atutami środowiskowymi Gminy Okonek są wysokie walory krajobrazowe dotyczące lasów, wód powierzchniowych stojących i płynących oraz urozmaicona rzeźba terenu. Teren ten cechuje się zróżnicowaniem siedliskowym i dużą bioróżnorodnością.

Obiektami prawnie chronionymi na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2004 r., Nr 92, poz. 880 z późn. zm.) są:⁵⁰

- Rezerwat przyrody „**Dolina Gwdy**” o powierzchni 428,20 ha.⁵¹ Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych w naturalnym stanie doliny rzek Gwdy i Czernicy tworzących meandry rzeczne i terasy zalewowe oraz wąwozy, jak również olsu i borów z licznymi sędziwymi o okazałych rozmiarach drzewami.
- Rezerwat **Wrzosowiska w Okonku**, na obszarze byłego poligonu wojskowego w Okonku o powierzchni 204,13 ha.⁵² Celem uznania za rezerwat przyrody jest zachowanie kompleksu wrzosowisk i muraw napiaskowych z charakterystyczną florą i fauną.
- Obszar chronionego krajobrazu **Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy** o powierzchni 93 910 ha.^{53 54} Bogactwo walorów krajobrazowych stanowią: urozmaiconą rzeźba terenu z rozległymi kompleksami leśnymi, malownicze głęboko wcięte doliny licznych rzek, moreny czołowe i doliny rynnowe z licznymi jeziorami, miejsca łąkowe i ostoje rzadkich i ginących zwierząt, m.in. trzcina nurogęsi, orła bielika, orlika krzykliwego, żubra i bobra, oraz miejsca zlotów i przelotów żurawi, gęsi i kaczek. Obszar wyróżnia się znaczną liczbą obiektów objętych różnymi formami ochrony. Często spotykane są

⁵⁰ Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, <http://crfop.gdos.gov.pl>

⁵¹ Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 21 grudnia 1998 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody, Dz.U. z 1998 r. Nr 161, poz. 1086.

⁵² Rozporządzenie nr 15/08 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody, Dz.Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2008 r. Nr 116, poz. 2128.

⁵³ Uchwała Nr IX/56/89 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Pile z dnia 31 maja 1989 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie pilskim, Dz.U. Woj. Pilskiego z 1989 r. Nr 11, poz. 95.

⁵⁴ Prokurator Okręgowy w Poznaniu wniósł o stwierdzenie nieważności Rozporządzenia Wojewody Wielkopolskiego nr 212/06 z dnia 29 listopada 2006 r. w sprawie obszaru chronionego krajobrazu „Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy” w całości. Wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 27 stycznia 2011 r. Nr IV SA/Po 709/10 skarga została uznana za zasadną.

pomniki przyrody, wśród których wyróżniają się buki nad jeziorem Wielki Bytyń.

- Obszar Natura 2000 **Poligon w Okonku** (PLH PLH300021), obejmujący teren dawnego poligonu w Okonku o powierzchni 2 180,21 ha. Są to rozległe przestrzenie bezleśne, pokryte wrzosowiskami i murawami napiaskowymi.⁵⁵
- Obszar Natura 2000 **Dolina Debrzynki** (PLH300047) o łącznej powierzchni 920,87 ha. Obszar obejmuje istotny pod względem występowania siedlisk Natura 2000 odcinek niewielkiej rzeki Debrzynki, dopływu Gwdy. Krawędzie porośnięte są przeważnie starodrzewiem bukowym. Wzdłuż krawędzi doliny zachowały się wiszące torfowiska źródłiskowe.⁵⁶
- Obszar Natura 2000 **Dolina Szczyry** (PLH220066), obejmujący powierzchnię 346,98 ha. Dolina rzeki Szczyry jest istotną ostoją torfowisk zasadowych i cennej entomofauny oraz flory z nimi związanych. Bogate populacje storczyków oraz czerwończyka nieparka są efektem bardzo ekstensywnej gospodarki rolnej prowadzonej na tych terenach oraz niezakłóconych warunków hydrologicznych.⁵⁷
- **13 pomników przyrody:**
 - ✓ buk zwyczajny w pobliżu miejscowości Okonek, w leśnictwie Borucino, „Komendant”,⁵⁸
 - ✓ wiąz pospolity, we wsi Wojnowko (numer w rejestrze wojewódzkim 1302/02),⁵⁹
 - ✓ wiąz pospolity, w parku miejskim sąsiadującym z ul. Szczecińską i Placem Wolności (numer w rejestrze wojewódzkim 1303/02),⁶⁰
 - ✓ grupa 4 dębów szypułkowych, w pobliżu zabudowań gospodarczych na gruntach po byłym PGR Łomczewo (numer w rejestrze wojewódzkim 1304/02),⁶¹
 - ✓ grupa 29 drzew: 28 wiązów pospolitych i 1 klon zwyczajny, na terenie dworca PKP w Okonku (numer w rejestrze wojewódzkim 1305/02),⁶²
 - ✓ grupa 2 drzew, dąb bezszypułkowy, przy drodze gruntowej na pastwisku w miejscowości Ciosaniec (numer w rejestrze wojewódzkim 749),⁶³
 - ✓ grupa 3 drzew, wiąz szypułkowy, w miejscowości Ciosaniec (numer w rejestrze wojewódzkim 748),⁶⁴
 - ✓ dąb szypułkowy w miejscowości Drzewice (numer w rejestrze wojewódzkim 750),⁶⁵
 - ✓ jesion wyniosły w miejscowości Ciosaniec (numer w rejestrze wojewódzkim 751),⁶⁶
 - ✓ dąb szypułkowy w leśnictwie Marianowo, „Łukasz” (numer w rejestrze wojewódzkim

⁵⁵ Decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039(2009/93/WE), Dz.U. UE, L 43, str. 63.

⁵⁶ Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669(2011/64/UE), Dz.U. UE, L 33, str. 146.

⁵⁷ Tamże

⁵⁸ Uchwała Nr LX/338/2014 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody.

⁵⁹ Rozporządzenie Nr 2/2003 Wojewody Wielkopolskiego z dn. 9 stycznia 2003 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody oraz uchylenia uznania za pomniki przyrody.

⁶⁰ Tamże

⁶¹ Tamże

⁶² Tamże

⁶³ Rozporządzenie nr 14/98 Wojewody Piłskiego z dn. 13.10.1998 r., w sprawie uznania za pomniki przyrody.

⁶⁴ Rozporządzenie nr 14/98 Wojewody Piłskiego z dn. 13.10.1998 r., w sprawie uznania za pomniki przyrody.

⁶⁵ Tamże

⁶⁶ Tamże

694),⁶⁷

- ✓ dąb szypułkowy w leśnictwie Marianowo, „Czesław”, (numer w rejestrze wojewódzkim 695),⁶⁸
- ✓ buk zwyczajny w leśnictwie Pniewo, „Mieczysław”, (numer w rejestrze wojewódzkim 696),⁶⁹
- ✓ gład narzutowy (granit z domieszką piaskowca, porośnięty przez mchy i porosty) w leśnictwie Racibórz,⁷⁰

➤ 2 użytki ekologiczne:

- ✓ **Gwdziańskie Mechowiska**, kompleks torfowisk i lasów, obejmujący obszar 24,38 ha, ustanowione ze względu na zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych różnego rodzaju torfowisk w obrębie naturalnego i półnaturalnego krajobrazu wyróżniającego się bogactwem flory, fauny i swoistych rzadkich fitocenozy,⁷¹
- ✓ **Żurawina**, torfowisko przejściowe z elementami torfowisk wysokich, obejmujące obszar 47,83 ha, ustanowione ze względu na zachowanie panujących dotychczas stosunków wodnych oraz umożliwienie rozwoju istniejącego zespołu roślinno-glebowego.⁷²

Użytki leśne i grunty zadrzewione i zakrzewione zajmują 16 770 ha, co stanowi 42,36% powierzchni gminy.⁷³ Powierzchnia gruntów leśnych w Okonku wynosi 175,8 ha, z czego powierzchnia lasów to 168,1 ha. Terenami leśnymi na terenie gminy zarządzają Nadleśnictwa:

- Okonek – na powierzchni 14 464,06 ha,
- Lipka – na powierzchni 1 652,47 ha,
- Jastrowie – na powierzchni 688,00 ha.⁷⁴

Wskaźnikiem uzupełniającym diagnozę w sferze środowiskowej jest udział powierzchni zielonych w powierzchni jednostek urbanistycznych, będących w stanie kryzysowym (WŚ2) (tabela nr 7).

Tabela nr 7 Udział powierzchni zielonych w powierzchni jednostek urbanistycznych, będących w stanie kryzysowym

Lp.	Nazwa jednostki urbanistycznej	Symbol	Udział powierzchni zielonych w powierzchni jednostek urbanistycznych [%]
1	Ciosaniec	VI	59,19
2	Kruszka	X	10,89

⁶⁷ Rozporządzenie Nr 9/97 Wojewody Piłskiego z 06.10.1997 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody.

⁶⁸ Tamże

⁶⁹ Tamże

⁷⁰ Decyzja nr 18/82 Wojewody Piłskiego z dn. 29.01.1982r.

⁷¹ Uchwała Nr XII/83/2007 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 25 września 2007 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego.

⁷² Uchwała Nr XII/65/2011 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 28 czerwca 2011 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny.

⁷³ Strategia Rozwoju Gminy Okonek na lata 2012-2020, op. cit.

⁷⁴ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Okonek.

Lp.	Nazwa jednostki urbanistycznej	Symbol	Udział powierzchni zielonych w powierzchni jednostek urbanistycznych [%]
3	Lędyczek	XI	89,34
4	Lubnica	XIII	37,52
5	Okonek	XVI	33,25

Źródło danych: Baza danych obiektów topograficznych według stanu na 30.06.2016 r.

4.3. Sytuacja przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Sfera przestrzenno-funkcjonalna odgrywa istotną rolę w ocenie komfortu jakości życia mieszkańców danego obszaru. W celu oceny sytuacji przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej Gminy Okonek diagnozie poddano następujące obszary:

- gminna infrastruktura techniczna,
- gminna infrastruktura społeczna,
- stan techniczny obiektów budowlanych,
- gminne obszary przestrzeni publicznej,
- obiekty wpisane do rejestru zabytków.

Gminna infrastruktura techniczna

Na obszarze Gminy Okonek nie funkcjonuje scentralizowany system ciepłowniczy. Zaopatrzenie w ciepło odbywa się z indywidualnych kotłowni, opalanych głównie węglem i drewnem. Przez teren Gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia \varnothing 250 Piła – Wierzchowo, stanowiący odgałęzienie gazociągu wysokiego ciśnienia \varnothing 400 Poznań – Piła – Szczecin. Na terenie gminy Okonek znajdują się 3 stacje redukcyjno-pomiarowe pierwszego stopnia: Podgaje o przepustowości 1600 m³/h, Okonek o przepustowości 3000 m³/h oraz Lotyń o przepustowości 1600 m³/h.⁷⁵ W sieć gazową zaopatrzone są następujące miejscowości Gminy: Okonek, Lotyń, Podgaje i częściowo Borucino.

Podstawą zaopatrzenia miasta i obszaru Gminy w energię elektryczną jest GPZ 110kV/15kV zlokalizowany w Okonku. Do GPZ energia elektryczna przesyłana jest linią wysokiego napięcia 110 kV Krzewina – Złotów – Szczecinek, natomiast wyprowadzonymi z GPZ Okonek liniami średniego napięcia 15 kV energia elektryczna jest przesyłana do poszczególnych stacji transformatorowych 15 kV /0,4 kV na obszarze miasta i gminy, a następnie sieciami linii niskiego napięcia 0,4 kV energia dostarczana jest do odbiorcy. Przez teren gminy tranzytowo przebiega linia wysokiego napięcia 220 kV, która nie jest bezpośrednio powiązana z systemem zaopatrzenia w energię elektryczną obszaru Gminy Okonek.⁷⁶

Na terenie gminy Okonek funkcjonuje sieć wodociągowa, obejmująca swym zasięgiem

⁷⁵ Tamże

⁷⁶ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Okonek, op. cit.

Miasto Okonek oraz 17 miejscowości gminy: Anielin, Babi Dwór, Brokęcino, Brzozówka, Chwalimie, Drzewice, Borki, Glinki Mokre, Glinki Suche, Kruszka, Lotyń, Lubniczka, Łomczewo, Pniewo, Skoki, Węgorzewo, Wojnówko.

Miasto Okonek zaopatrywane jest z dwóch ujęć wody, tj. ujęcie osiedlowe przy ul. Niepodległości oraz ujęcie dla południowo-zachodniej części miasta przy ul. Kolejowej, w skład których wchodzi studnie głębinowe i stacje uzdatniania wody. Wodociąg grupowy w Lotyniu zaopatruje w wodę mieszkańców wsi: Lotyń, Brzozówka, Drzewice, Borki, Kruszka. W Lotyniu zlokalizowane jest także drugie ujęcie wody, zaopatrujące odbiorców z miejscowości Lotyń i Wojnówko. Miejscowości Pniewo, Podgaje i Chwalimie są uzbrojone w sieć wodociągową, obejmującą tereny tych wsi. Wodociągi grupowe w Brokęcinie i Skokach zaopatrują w wodę następujące miejscowości Gminy: Brokęcino, Anielin, Łomczewo, Skoki, Lubniczka, Węgorzewo, Glinki Mokre, Glinki Suche.⁷⁷

Sieć kanalizacyjna funkcjonuje w mieście Okonek oraz w miejscowościach Lotyń i Borucino. Jej łączna długość to ok. 10 km. Działają tam mechaniczno-biologiczne oczyszczalnie ścieków. W pozostałych miejscowościach Gminy ścieki są gromadzone w zbiornikach bezodpływowych na nieczystości płynne i okresowo wywożone do oczyszczalni.⁷⁸

W celu oceny sytuacji w zakresie dostępności do gminnej infrastruktury technicznej przyjęto wskaźnik liczby przyłączy wodociągowych (WF1) i kanalizacyjnych (WF2) w odniesieniu do liczby budynków w jednostkach urbanistycznych, znajdujących się w stanie kryzysowym (tabela nr 8).⁷⁹

Tabela nr 8 Liczba przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych w jednostkach urbanistycznych, znajdujących się w stanie kryzysowym

Lp.	Nazwa jednostki urbanistycznej	Symbol	Liczba przyłączy wodociągowych [szt.]	Liczba przyłączy kanalizacyjnych [szt.]
1	Ciosaniec	VI	125	0
2	Kruszka	X	9	0
3	Lędyczek	XI	137	0
4	Lubnica	XIII	29	0
5	Okonek	XVI	270	267

Źródło danych: Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Okonku według stanu na 30.06.2016 r.

Gminna infrastruktura społeczna

Jednym z zadań samorządu gminy jest zaspokojenie potrzeb lokalnej społeczności.

⁷⁷ Tamże

⁷⁸ Tamże

⁷⁹ Na podstawie danych Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Okonku.

Rozwój gminy zależy także od umiejętności gospodarowania zasobami i od tego, jak władze gminy będą wykorzystywały swoje mocne strony w tym zakresie. Infrastruktura społeczna obejmuje zadania z zakresu oświaty, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, kultury i sportu, niezbędne do funkcjonowania lokalnej społeczności.

W gminie funkcjonują 3 szkoły podstawowe: Szkoła Podstawowa w Okonku, Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół w Lotyniu, Szkoła Podstawowa w Pniewie, Przedszkole Miejskie im. Marii Konopnickiej w Okonku, 3 prywatne przedszkola w Okonku oraz Gimnazjum w Okonku i Gimnazjum w Lotyniu w Zespole Szkół w Lotyniu.

Dostęp do placówek służby zdrowia jest zapewniony przez przychodnię zdrowia „Medica” w Okonku, gabinet lekarski w Lotyniu, a także prywatne praktyki lekarskie. Usługi specjalistyczne oraz usługi leczenia zamkniętego dostępne są w Złotowie. Zaopatrzenie w leki zapewniają apteki w Okonku i Lotyniu.

Zadania z zakresu kultury realizowane są przez Okoneckie Centrum Kultury, znajdujące się w Okonku. Placówka jest samorządową instytucją kultury. W skład Okoneckiego Centrum Kultury wchodzi Biblioteka Publiczna im. Czesława Miłosza w Okonku i punktami bibliotecznymi w: Lędyczku, Lotyniu i Pniewie, a także świetlice wiejskie: Brokęcino, Borucino, Chwalimie, Ciosaniec, Lędyczek, Lubniczka, Łomczewo, Pniewo i Węgorzewo. Do podstawowych zadań instytucji kultury należy:

- edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę,
- tworzenie warunków do rozwoju folkloru, rękodzieła ludowego i artystycznego,
- rozpoznanie, rozbudzenie i zaspokojenie potrzeb i zainteresowań kulturalnych.

Centrum Kultury prowadzi koła zainteresowań: instrumentalne, plastyczne, wokalne. Przy Centrum Kultury działa również chór „Sonata”. Plan działalności OCK oparty jest na realizacji obchodów i uroczystości, które wpisały się w kalendarz imprez uznanych przez środowisko Gminy Okonek. Do nich należą: Dni Okonka, Eko Majówka, Dożynki oraz Wakacje na plaży.

Na terenie gminy znajdują się obiekty sportowe i rekreacyjne, tj. Stadion Miejski przy ul. Stockeldorf w Okonku, boisko sportowe przy ul. Niepodległości w Okonku, kompleks boisk sportowych Orlik 2012 w Okonku, siłownia zewnętrzna w Okonku, hala widowisko-sportowa w Okonku, hala sportowa w Lotyniu, 7 kompleksów sportowo-rekreacyjnych boisk sportowych na terenach wiejskich, sala gimnastyczna przy Gimnazjum w Okonku, 4 boiska sportowe na terenach wiejskich Gminy.

Ze względu na istotność kwestii zaspokojenia potrzeb mieszkańców w zakresie oświaty i kultury, na potrzeby diagnozy w odniesieniu do infrastruktury społecznej, przyjęto wskaźnik dostępności placówek oświatowych i gminnych obiektów kulturalnych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców danej jednostki urbanistycznej (WF3).

Tabela nr 9 Liczba placówek oświatowych i gminnych obiektów kulturalnych w jednostkach urbanistycznych, znajdujących się w stanie kryzysowym

Lp.	Nazwa jednostki urbanistycznej	Symbol	Liczba placówek oświatowych i gminnych obiektów kulturalnych [szt.]
1	Ciosaniec	VI	1
2	Kruszka	X	0
3	Lędyczek	XI	3
4	Lubnica	XIII	0
5	Okonek	XVI	7

Źródło danych: Urząd Miejski w Okonku według stanu na 30.06.2016 r.

Stan techniczny obiektów budowlanych

Stan techniczny budynków jest związany z datą budowy budynków, obowiązujących wówczas norm i przepisów, a także z prowadzonymi pracami remontowymi czy termomodernizacyjnymi. 53% budynków w gminie zostało wybudowanych przed 1947 r., kolejne 21% budynków zostało zbudowanych w latach 80-tych XX w.⁸⁰ Zużycie energii na potrzeby ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej w budynkach jest istotną częścią łącznego zużycia energii finalnej w gminie.

W związku z powyższym istnieje znaczny potencjał zaoszczędzenia energii cieplnej w budownictwie poprzez zastosowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska. Jednym z możliwych działań do podjęcia jest termomodernizacja, prowadząca do zwiększenia efektywności wykorzystania energii finalnej, a co za tym idzie do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych. Przedsięwzięcia termomodernizacyjne obejmują:

- ulepszenia, w wyniku których następuje zmniejszenie zapotrzebowania na energię dostarczaną na potrzeby ogrzewania i podgrzewania wody użytkowej oraz ogrzewania do budynków,
- ulepszenia, w wyniku których następuje zmniejszenie strat energii pierwotnej w lokalnych sieciach ciepłowniczych oraz zasilających je lokalnych źródłach ciepła,
- wykonanie przyłącza technicznego do scentralizowanego źródła ciepła, w związku z likwidacją lokalnego źródła ciepła, w wyniku czego następuje zmniejszenie kosztów pozyskania ciepła dostarczanego do budynków,
- całkowita lub częściowa zamiana źródeł energii na źródła odnawialne lub zastosowanie wysokosprawnej kogeneracji.⁸¹

Na terenie Gminy Okonek sukcesywnie realizowane są zadania z zakresu

⁸⁰ Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe gminy Okonek.

⁸¹ Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów, Dz.U. 2008, nr 223, poz. 1549 z późn. zm.

termomodernizacji gminnych obiektów użyteczności publicznej.

W zasobach gospodarki komunalnej Gminy Okonek⁸² znajduje się 61 budynków, w których jest zlokalizowanych 117 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni użytkowej wynoszącej 5 220,95 m². Komunalny zasób mieszkaniowy gminy został wybudowany w latach 30-tych XX w. Na potrzeby oceny stanu technicznego budynków przyjęto wskaźnik udziału powierzchni użytkowej budynków komunalnych wyremontowanych w stosunku do łącznej powierzchni budynków komunalnych w danej jednostce urbanistycznej (WF4).

Tabela nr 10 Udział powierzchni użytkowej budynków komunalnych wyremontowanych w łącznej powierzchni budynków komunalnych w jednostkach urbanistycznych, znajdujących się w stanie kryzysowym

Lp.	Nazwa jednostki urbanistycznej	Symbol	Udział powierzchni użytkowej budynków komunalnych wyremontowanych [%]
1	Ciosaniec	VI	0
2	Kruszka	X	0
3	Lędyczek	XI	0
4	Lubnica	XIII	0
5	Okonek	XVI	6

Źródło danych: Urząd Miejski w Okonku według stanu na 30.06.2016 r.

Gminne obszary przestrzeni publicznej

Obszary przestrzeni publicznej to obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjające nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne.⁸³ Na terenie gminy funkcjonuje Stadion Miejski przy ul. Stockeldorf w Okonku, boisko sportowe przy ul. Niepodległości w Okonku, kompleks boisk sportowych Orlik 2012 w Okonku, halę widowisko-sportową w Okonku, 7 kompleksów sportowo-rekreacyjnych boisk sportowych na terenach wiejskich, sala gimnastyczna przy Gimnazjum w Okonku, 4 boiska sportowe na terenach wiejskich Gminy. Na potrzeby diagnozy przyjęto dostępność terenów zielonych i rekreacyjnych znajdujących się w gminnej przestrzeni publicznej.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków

Na terenie Gminy Okonek znajdują się obiekty, należące do grupy szeroko rozumianych wartości krajobrazu kulturowego. Do rejestru zabytków prowadzonego przez Wielkopolskiego

⁸² Uchwała Nr VII/37/4 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 29 grudnia 1994 r. w sprawie zasad gospodarowania mieszkaniowym gminy oraz kryteriów wyboru osób, z którymi umowy najmu będą zawierane w pierwszej kolejności.

⁸³ Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, Dz.U. 2012 r., poz. 647 z późn. zm.

Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu, wpisane są następujące obiekty:

- kościół ewangelicki, obecnie rzymsko-katolicki filialny p.w. św. Kazimierza wraz z otoczeniem w miejscowości Brokęcino (kościół wolnostojący usytuowany jest w południowej części wsi nad stawem, k. XVI w.), numer rejestru A-61/3 z 04.12.1954 r., zm. na 648/Wlkp/A
- kościół ewangelicki, obecnie rzymsko-katolicki parafialny p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Lotyniu, ul. Pocztowa 3 (1734 r.), numer rejestru A-81 z 25.05.1959 r.
- kościół ewangelicki, obecnie rzymsko-katolicki filialny p.w. św. Stanisława Biskupa wraz z otoczeniem w miejscowości Węgorzewo (kościół wolnostojący usytuowany jest pośrodku miejscowości w pobliżu skrzyżowania dróg, 1791 r.), numer rejestru 694/Wlkp/A z 09.05.1961 r.
- kościół ewangelicki, obecnie rzymsko-katolicki filialny p.w. Narodzenia Najświętszej Marii Panny w miejscowości Lubnica, numer rejestru A 25/444 z 19.03.1965 r.
- kościół ewangelicki, obecnie rzymsko-katolicki parafialny p.w. Św. Jana Chrzciciela wraz z najbliższym otoczeniem w miejscowości Pniewo (1842 r.), numer rejestru 70/Wlkp/A z 21.11.2001 r.
- kościół ewangelicki, obecnie rzymsko-katolicki, filialny p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny wraz z terenem przykościelnym w miejscowości Borucino, numer rejestru 438/Wlkp/A z 14.12.2006 r.
- kościół ewangelicki, obecnie rzymsko-katolicki filialny p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny wraz z terenem przykościelnym w miejscowości Ciosaniec, numer rejestru 561/Wlkp/A z 30.11.2007 r.
- historyczny układ urbanistyczny miasta Okonka, numer rejestru 682/Wlkp/A z 01.07.2008 r.
- historyczny układ urbanistyczny Lędyczka, numer rejestru 683/Wlkp/A z 15.07.2008 r.
- kościół ewangelicki, obecnie rzymsko-katolicki filialny p.w. Wniebowzięcia Pańskiego wraz z terenem cmentarza w miejscowości Łomczewo, numer rejestru 811/Wlkp/A z 16.08.2010 r.
- kościół ewangelicki, obecnie rzymsko-katolicki filialny p.w. Najświętszej Maryi Panny od Wykupu Niewolników wraz z otoczeniem w Okonku, ul. Niepodległości 14, numer rejestru 810/Wlkp/A z 10.08.2010 r.
- budynek sądu i ratusza wraz z otoczeniem, obecnie Urząd Miejski w Okonku, ul. Niepodległości 53 (1883 r.), numer rejestru 812/Wlkp/A z 17.08.2010 r.
- kaplica ewangelicka, obecnie kościół rzymsko-katolicki filialny p.w. Matki Bożej Królowej Polski wraz z cmentarzem ewangelickim w miejscowości Glinki Mokre, numer rejestru 836/Wlkp/A z 30.03.2011 r.
- kościół ewangelicki, obecnie rzymsko-katolicki p.w. św. Apostołów Piotra i Pawła w miejscowości Lędyczek, numer rejestru 834/Wlkp/A z 31.03.2011 r.
- kaplica ewangelicka, obecnie kościół rzymsko-katolicki filialny p.w. Św. Stanisława Biskupa i Męczennika wraz z cmentarzem przykościelnym i dzwonnica w miejscowości Chwalimie, numer rejestru 835/Wlkp/A z 18.05.2011 r.

Na potrzeby diagnozy przyjęto liczbę zabytków wpisanych do rejestru zabytków w poszczególnych jednostkach urbanistycznych (WF5).

Tabela nr 11 Liczba zabytków, wpisanych do rejestru zabytków w jednostkach urbanistycznych, znajdujących się w stanie kryzysowym

Lp.	Nazwa jednostki urbanistycznej	Symbol	Liczba zabytków, wpisanych do rejestru zabytków szt.]
1	Ciosaniec	VI	2
2	Kruszka	X	0
3	Lędyczek	XI	3
4	Lubnica	XIII	0
5	Okonek	XVI	5

Źródło danych: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu według stanu na 30.06.2016 r.

4.4. Delimitacja obszarów zdegradowanych

Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym pod względem występowania negatywnych zjawisk społecznych, można wyznaczyć jako **obszar zdegradowany** w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Do uznania obszaru gminy jako zdegradowanego konieczna jest diagnoza stanu w zakresie sytuacji gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Przyjęto następujące wskaźniki delimitacyjne:

WG1 - liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na liczbę mieszkańców [szt./os.],

WG2 - udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców [%],

WG3 - udział osób z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych [%],

WS1 - ilość wykorzystywanych wyrobów zawierających azbest w przeliczeniu na liczbę mieszkańców jednostek urbanistycznych [Mg/ha],

WS2 - udział terenów zielonych w powierzchni jednostek urbanistycznych [%],

WF1 - liczba przyłączy wodociągowych w odniesieniu do liczby budynków mieszkalnych w danej jednostce urbanistycznej [%],

WF2 - liczba przyłączy kanalizacyjnych w odniesieniu do liczby budynków mieszkalnych w danej jednostce urbanistycznej [%],

WF3 - liczba placówek oświatowych i gminnych obiektów kulturalnych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców danej jednostki urbanistycznej [szt./os.],

WF4 - udział powierzchni użytkowej budynków komunalnych wyremontowanych w stosunku do łącznej powierzchni użytkowej budynków komunalnych w danej jednostce urbanistycznej [%],

WF5 - liczba obiektów wpisanych do rejestru zabytków [szt.].

Wartości wybranych wskaźników, charakteryzujących sferę gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną dla jednostek urbanistycznych, znajdujących się w stanie kryzysowym zostały zestawione w Załączniku nr 2.

Wyliczone wartości wskaźników syntetycznych dla poszczególnych sfer: gospodarczej (Wp1), środowiskowej (Wp2) i przestrzenno-funkcjonalnej (Wp3) dla jednostek urbanistycznych, znajdujących się w stanie kryzysowym, zostały przedstawione w tabeli nr 12. Analogicznie jak przy diagnozie sytuacji społecznej, do klasyfikacji jednostek urbanistycznych wykorzystano średnią arytmetyczną i odchylenie standardowe. Kolorem zielonym wyróżniono obszary, dla których wskaźnik przyjął wartość większą niż wartość sumy średniej arytmetycznej i połowy odchylenia standardowego. Kolorem żółtym oznaczono te jednostki urbanistyczne, dla których wskaźnika przyjął wartość w przedziale pomiędzy sumą średniej arytmetycznej i połowy odchylenia standardowego oraz różnicą średniej arytmetycznej i połowy odchylenia standardowego. Wartości, dla których wskaźnik syntetyczny przekracza wartość różnicy średniej i połowy odchylenia standardowego oznaczono kolorem czerwonym, a wartości wskaźnika syntetycznego wyróżniono pogrubioną czcionką.

Tabela nr 12 Wartości wskaźników syntetycznych w sferze gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej i technicznej dla jednostek urbanistycznych, znajdujących się w stanie kryzysowym

Lp.	Nazwa jednostki urbanistycznej	Symbol	Sfera gospodarcza (Wp1)	Sfera środowiskowa (Wp2)	Sfera funkcjonalno-przestrzenna (Wp3)
1	Ciosaniec	VI	-0,64	0,52	-0,17
2	Kruszka	X	-0,61	-1,04	-0,91
3	Lędyczek	XI	0,14	0,45	0,13
4	Lubnica	XIII	1,04	0,70	-0,47
5	Okonek	XVI	0,08	-0,64	1,42

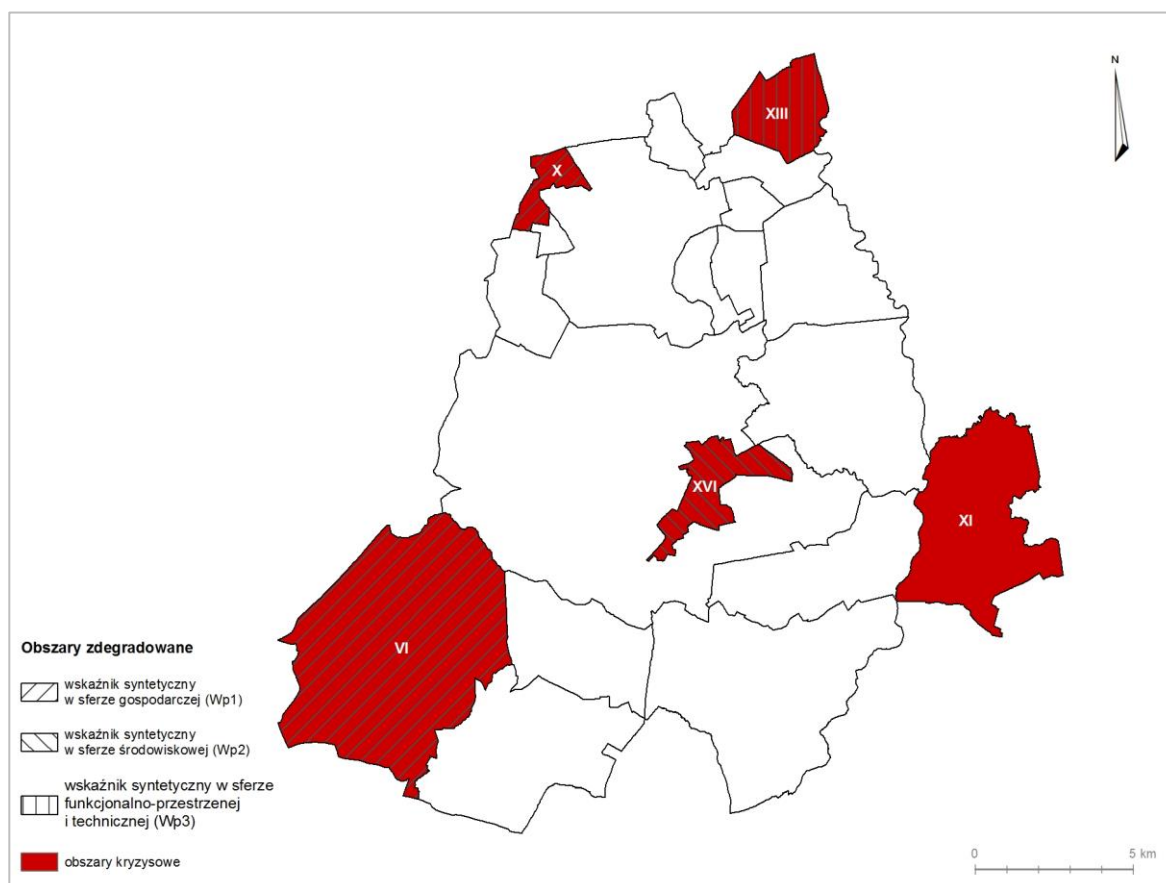
Na podstawie przeprowadzonych analiz wyznaczono **obszary zdegradowane** na terenie Gminy Okonek, w których oprócz negatywnych zjawisk społecznych, zdiagnozowano występowanie negatywnych zjawisk w co najmniej jeden ze sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Wartości wskaźników syntetycznych w sferze społecznej (Wp) gospodarczej (Wp1), środowiskowej (Wp2), funkcjonalno-przestrzennej i technicznej (Wp3) dla jednostek urbanistycznych, znajdujących się w stanie kryzysowym zostały zestawione w tabeli nr 13.

Tabela nr 13 Wartości wskaźników syntetycznych w sferze społecznej (Wp), gospodarczej (Wp1), środowiskowej (Wp2), funkcjonalno-przestrzennej i technicznej (Wp3) dla jednostek urbanistycznych, znajdujących się w stanie kryzysowym

Lp.	Nazwa jednostki urbanistycznej	Symbol	Wp	Wp1	Wp2	Wp3	Kwalifikacja do obszaru zdegradowanego
1	Ciosaniec	VI	-0,30	-0,64	0,52	-0,17	tak
2	Kruszka	X	-0,77	-0,61	-1,04	-0,91	tak
3	Lędyczek	XI	-0,28	0,14	0,45	0,13	nie
4	Lubnica	XIII	-0,19	1,04	0,70	-0,47	tak
5	Okonek	XVI	-0,25	0,08	-0,64	1,42	tak

Rozmieszczenie przestrzenne obszarów zdegradowanych na terenie Gminy Okonek zostało przedstawione na mapie nr 13.

Mapa nr 13 Obszary zdegradowane na terenie Gminy Okonek

Diagnoza stanu posłużyła do wyznaczenia obszarów zdegradowanych w Gminie Okonek, które mają zostać objęte „Programem rewitalizacji dla Gminy Okonek”. Łączna liczba mieszkańców i powierzchnia obszarów zdegradowanych została zestawiona w tabeli nr 14.

Tabela nr 14 Liczba mieszkańców i powierzchnia wyznaczonych obszarów zdegradowanych

Lp.	Nazwa jednostki urbanistycznej	Symbol	Liczba mieszkańców [os.]	Powierzchnia [ha]
1	Ciosaniec	VI	423	4 078,27
2	Kruszka	X	52	264,82
3	Lubnica	XIII	118	672,39
4	Okonek	XVI	3 975	600,56
	Razem		4 568	5 616,04

4.5. Obszary rewitalizacji

Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako **obszar rewitalizacji** (art. 10 ustawy). Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

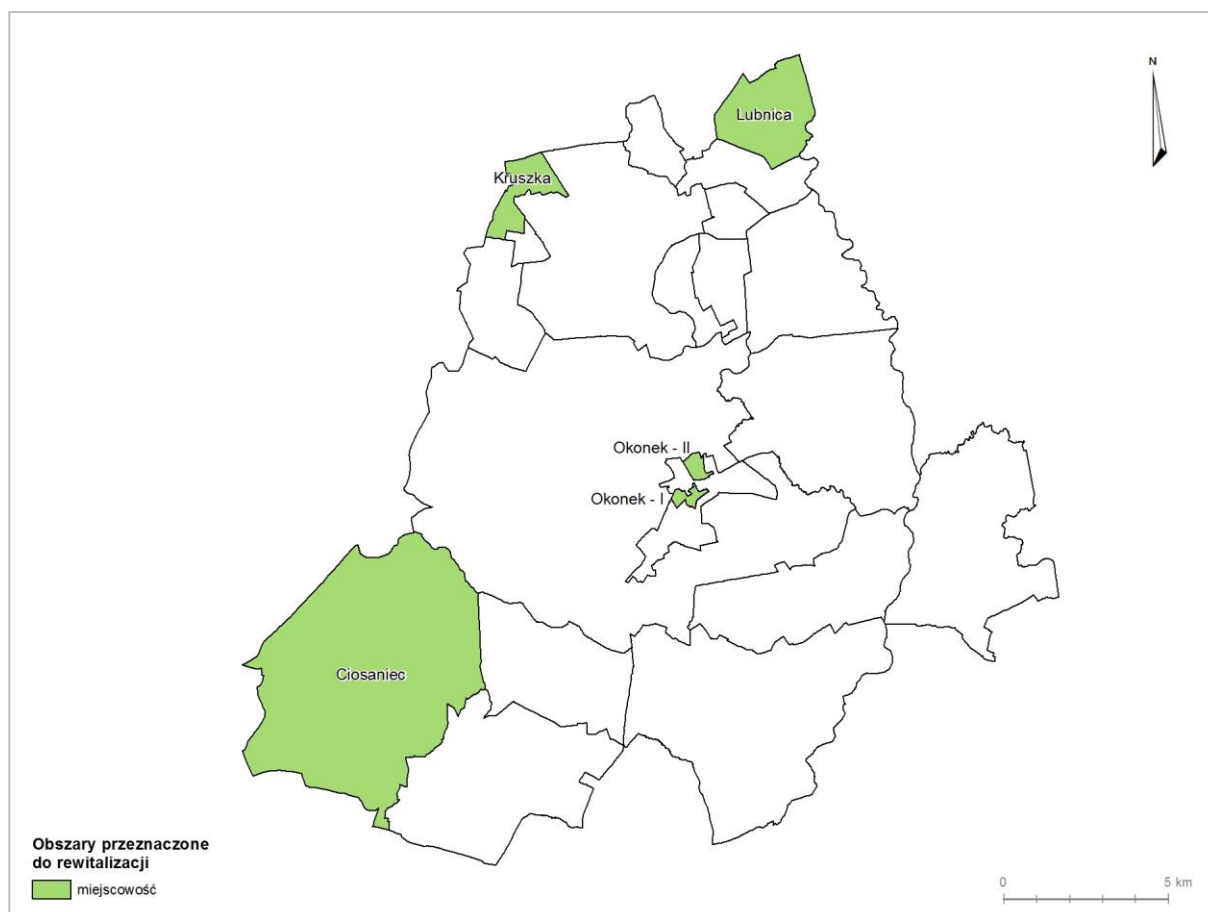
Na wyznaczonych obszarach zdegradowanych Gminy Okonek mieszka 51,41% mieszkańców, a ich powierzchnia stanowi 17,23% łącznej powierzchni gminy. Synteza wyników uzyskanych z przeprowadzonej diagnozy stanu oraz badań ilościowych i jakościowych sytuacji społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej w Gminie Okonek, a także oczekiwania i potrzeby lokalnej społeczności oraz zamierzenia strategiczne rozwoju gminy, wyrażone w „Strategii Rozwoju Gminy Okonek na lata 2012-2022”, pozwoliły na wyodrębnienie obszaru rewitalizacji na terenie gminy, który cechuje się największą kumulacją negatywnych zjawisk i problemów. Zgodnie z „Zasadami programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+” wykorzystano dodatkowe analizy, ankiety i wywiady pogłębione z interesariuszami *Programu* w celu określenia obszaru, mającego istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gminy, a który powinien zostać objęty procesem rewitalizacji.

Tabela nr 15 Liczba mieszkańców i powierzchnia wyznaczonych obszarów rewitalizacji

Lp.	Nazwa jednostki urbanistycznej	Symbol	Liczba mieszkańców [os.]	Powierzchnia [ha]
1	Ciosaniec	VI	423	4 078,27
2	Kruszka	X	52	264,82
3	Lubnica	XIII	118	672,39
4	Okonek, obszar obejmujący następujące ulice: 1 Maja, Chłopickiego, Chojnicka, Kowalska, Leśna, Lipowa, Niepodległości, Plac Wolności, Stockelsdorf, Szczecińska, Wodna, Cmentarna	XVI	1 456	81,60
Razem			2 049	5 097,08
Udział			23%	15%

Przestrzenne rozmieszczenie obszaru rewitalizacji zostało przedstawione na mapie nr 14.

Mapa nr 14 Obszary rewitalizacji Gminy Okonek

Wyznaczony obszar rewitalizacji obejmuje **cztery podobszary**: miejscowości **Ciosaniec, Kruszką, Lubnica** oraz **centralną część miasta Okonek**, tj. następujące ulice miasta: 1 Maja, Chłopskiego, Chojnicka, Kowalska, Leśna, Lipowa, Niepodległości, Plac Wolności, Stockelsdorf, Szczecińska, Wodna, Cmentarna. Zgodnie z wymogami ustawy stanowi nie więcej niż 20% powierzchni gminy oraz jest zamieszkały przez nie więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy, tj. odpowiednio jest to 15% powierzchni Gminy, zamieszkiwane przez 23% ludności. Wydzielenie podobszarów ma na celu dotarcie z projektami rewitalizacyjnymi do grupy i obszaru, który tego najbardziej wymaga. Wydzielenie podobszaru centralnej części miasta Okonek wynika z faktu, iż obszar ten pełni **funkcje mieszkaniowe, rekreacyjne, administracyjne i handlowo-usługowe**. Centrum miasta, stanowiące jednocześnie ośrodek życia gminy, ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, budowania tożsamości oraz miejsc integracji społecznej. Na wyznaczonym obszarze znajdują się:

- Urząd Miejski,
- Kościół parafialny p.w. Matki Bożej od Wykupu Niewolników,
- Bank Spółdzielczy,
- Urząd Pocztowy,
- Szkoła Podstawowa i Gminazjum w Okonku,
- Ochotnicza Straż Pożarna,
- Zespół Lekarzy Rodzinnych „Medica”,
- apteki,
- Okoneckie Centrum Kultury,
- Stadion Miejski,
- sklepy.

W centrum miasta Okonek organizowane są wydarzenia o charakterze kulturalnym, rekreacyjnym i integracyjnym o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym, tj. Dni Okonka, Eko Majówka, Dożynki oraz Wakacje na plaży. Jest to tradycyjne miejsce spotkań mieszkańców, więc ułatwione będzie dotarcie do docelowej grupy społecznej, zaangażowanej w proces rewitalizacji poprzez wspólne i aktywne spędzanie wolnego czasu całych rodzin, integracji międzypokoleniowej i społecznej.

Wyznaczony obszar rewitalizacji, składający się z czterech podobszarów, charakteryzuje się kumulacją problemów społecznych. Udział osób bezrobotnych w populacji mieszkańców podobszarów rewitalizacji jest wyższy niż średnia dla gminy, wynosząca 5,34%. Osoby długotrwale pozostające bez pracy stanowią ponad 15% osób bezrobotnych. Wśród bezrobotnych przeważają osoby młode do 35 roku życia, a 38% zarejestrowanych bezrobotnych to osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym i gimnazjalnym. Bezrobocie, obok migracji młodych ludzi do miast, jest uznawane przez mieszkańców jako jedno z największych zagrożeń społecznych w gminie. Na wyznaczonych obszarach rewitalizacji 5% spośród wszystkich mieszkańców osób korzysta z zasiłków i pomocy społecznej świadczonej przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. 73% lokali komunalnych znajduje się w centrum Okonka, a 1 z nich został poddany procesowi termomodernizacji. Na obszarze występuje także podwyższony poziom przestępczości w porównaniu z obszarami nie znajdującymi się w stanie kryzysowym.

Na wybranych podobszarach popełniono ponad 60% łącznej liczby przestępstw w gminie. Zagospodarowanie przestrzeni czy oświetlenie dróg może w istotny sposób wyeliminować te niekorzystne zjawiska. Jednocześnie obserwowana jest niższa aktywność społeczna mieszkańców, przejawiająca się korzystaniem z działań Okoneckiego Centrum Kultury i biblioteki, a także wspólnego spędzania czasu, także ze względu na brak miejsc, które umożliwiłyby mieszkańcom wspólne organizowanie wolnego czasu. W centrum miasta obserwowane jest także zjawisko pustoszenia domostw, gdyż mieszkańcy podejmują decyzje o zamieszkaniu w bardziej atrakcyjnych częściach gminy. Ponadto w wybranym obszarze wystąpiły także niekorzystne zjawiska w sferze gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej i technicznej. Stosunkowo niska jest przedsiębiorczość mieszkańców, przejawiająca się chęcią prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Niski jest udział terenów zielonych, w tym w szczególności brak jest terenów zielonych zagospodarowanych w centrum miasta, a także obszarów przeznaczonych do rozwoju turystyki i rekreacji w atrakcyjnych turystycznie miejscowościach Gminy. W centrum miasta i w pozostałych podobszarach rewitalizacji występuje duże nagromadzenie wyrobów zawierających azbest w poszczególnych, co ma negatywny wpływ na zdrowie mieszkańców. Wskaźnik nagromadzenia wyrobów zawierających azbest w centrum miasta jest wyższy niż pozostałych obszarach i wynosi ok. 4 Mg/km², przy średniej dla gminy na poziomie 0,4 Mg/km². Ponadto stare budynki w centrum miasta są ogrzewane niskowydajnymi źródłami energii, co powoduje, iż w centrum występuje niska emisja, która także wymaga podjęcia działań w ramach termomodernizacji budynków. Dodatkowo słabe wyposażenie w infrastrukturę techniczną w centrum miasta postrzegane jest jako negatywne zjawisko, wymagające wyeliminowania. Nie wszystkie budynki mieszkalne w centrum Okonka są podłączone do sieci wodociągowej. Sieć kanalizacyjna nie obejmuje miejscowości w obszarze rewitalizacji, tj. Ciosaniec, Kruszka i Lubnica, a w centrum miasta nie wszystkie budynki są do sieci podpięte. Drogi gminne w obszarze rewitalizacji są w złym stanie technicznym, brakuje chodników, miejsc parkingowych i ścieżek rowerowych, które w znacznym stopniu poprawiłyby jakość komunikacji. W obrębie obszaru rewitalizacji, tj. ulic Niepodległości i 1 Maja w Okonku, stan dróg gminnych wymaga niezwłocznej interwencji. Łącznie dotyczy to 1,2 km dróg nr 100113P i 100116P. Konieczność poprawy stanu dróg gminnych jest jednym z najważniejszych problemów wymagających rozwiązania, który jest postrzegany przez lokalne społeczeństwo jako ważny czynnik określający standard życia.

Wnioski płynące z partycypacji społecznej interesariuszy Programu rewitalizacji pokrywają się z opracowaną diagnozą stanu. Jako mocne strony rozwoju gminy mieszkańcy uznawali najczęściej jakość środowiska, dziedzictwo kulturowe, współpracę między sołectwami, rozwiniętą infrastrukturę sportowo-rekreacyjną czy wykwalifikowaną kadrę. Z kolei słabe strony gminy we wskazaniach ankietowanych to przede wszystkim migracja ludzi młodych do miast, wysokie bezrobocie, niska aktywność mieszkańców gminy, zły stan dróg gminnych, brak dostępu do internetu bezprzewodowego oraz niewielka oferta kulturalna. Mieszkańcy podnieśli ponadto konieczność podjęcia dalszej rozbudowy systemów kanalizacji, brak terenów inwestycyjnych, trudności lokalowe oraz brak promocji gminy. Najczęściej wskazywanym obszarem, proponowanym przez mieszkańców do rewitalizacji, było centrum miasta Okonek, stanowiące jednocześnie ośrodek gminny. Zaniedbany stan budynków mieszkalnych w centrum

miasta, zbyt mała liczba zadbanej, atrakcyjnych przestrzeni wspólnych, ciągów spacerowych, a także konieczność ożywienia społecznego mieszkańców, w tym osób starszych, zamieszkujących centrum Okonka, stanowiło istotną część wskazywanych przez mieszkańców sugestii do podjęcia działań rewitalizacyjnych.

Mając na uwadze powyższe, stwierdzono, iż obszary: Ciosaniec, Kruszka, Lubnica i centrum miasta Okonek posiadają wszystkie cechy obszaru rewitalizacji i dlatego powinny stanowić obszar rewitalizacji.

Granice obszarów rewitalizacji zostały przedstawione na mapie, stanowiącej załącznik nr 5 do niniejszego opracowania. Integralną częścią *Programu* jest mapa gminy w skali 1:5000 w formie elektronicznej.

5. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji jest spójna z wizją rozwoju Gminy zdefiniowaną w „Strategii Rozwoju Gminy Okonek na lata 2012-2020”, która brzmi następująco: **„Gmina Okonek miejscem zapewniającym wysoki poziom życia społeczno-ekonomicznego mieszkańców, posiadającym bogatą ofertę kulturalno-turystyczną, zapewniającą aktywnym i zintegrowanym mieszkańcom rozwiniętą bazę edukacyjną, kulturalną i sportową, posiadającym dobrze rozwiniętą bazę turystyczną, wykorzystującą naturalne walory przyrodnicze, historyczne i kulturowe, posiadającym dobre drogi i infrastrukturę wodno-kanalizacyjną, przyjaznym środowisku i przyjaznym dla rozwoju przedsiębiorczości.”**

Działania rewitalizacyjne dla Gminy Okonek, obejmujące obszar następujących miejscowości: Ciosaniec, Kruszka, Lubnica i Okonek (obszar obejmujący następujące ulice: 1 Maja, Chłopiczkiego, Chojnicka, Kowalska, Leśna, Lipowa, Niepodległości, Plac Wolności, Stockelsdorf, Szczecińska, Wodna, Cmentarna) przebiegały będą we wszystkich sferach życia społeczno-gospodarczego gminy.

Sfera społeczna

Działania rewitalizacyjne ukierunkowane będą na wspieranie integracji społecznej oraz włączenie społeczne, pozwalające zmniejszać problem poziomu bezrobocia i ubóstwa. Gmina Okonek stanie się obszarem zapewniającym mieszkańcom atrakcyjne warunki do życia, aktywności społecznej i zawodowej oraz integracji, a także będzie stanowiła forum aktywnej współpracy pomiędzy administracją publiczną, mieszkańcami, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji pozytywnie wpłynie na całą społeczność gminy. Zakładana organizacja przestrzeni publicznych powinna zachęcić wszystkie grupy społeczne, tj. rodziny, dzieci i młodzież, seniorów, osoby niepełnosprawne do integracji społecznej poprzez udział w formach aktywności proponowanych na terenie gminy, tj. imprezy kulturalne, sportowe i rekreacyjne.

Sfera gospodarcza

W sferze gospodarczej nastąpi aktywizacja gospodarcza mieszkańców, a gmina będzie obszarem, gdzie istnieją korzystne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej funkcjonującym i potencjalnym podmiotom gospodarczym.

Sfera środowiskowa

W sferze środowiskowej gmina będzie dążyła do jakościowej poprawy terenów zielonych i rekreacyjnych, przechodzenia w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, pozwalającej na zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy dwutlenkiem węgla, a także usuwania wyrobów zawierających azbest z budynków na terenie Gminy.

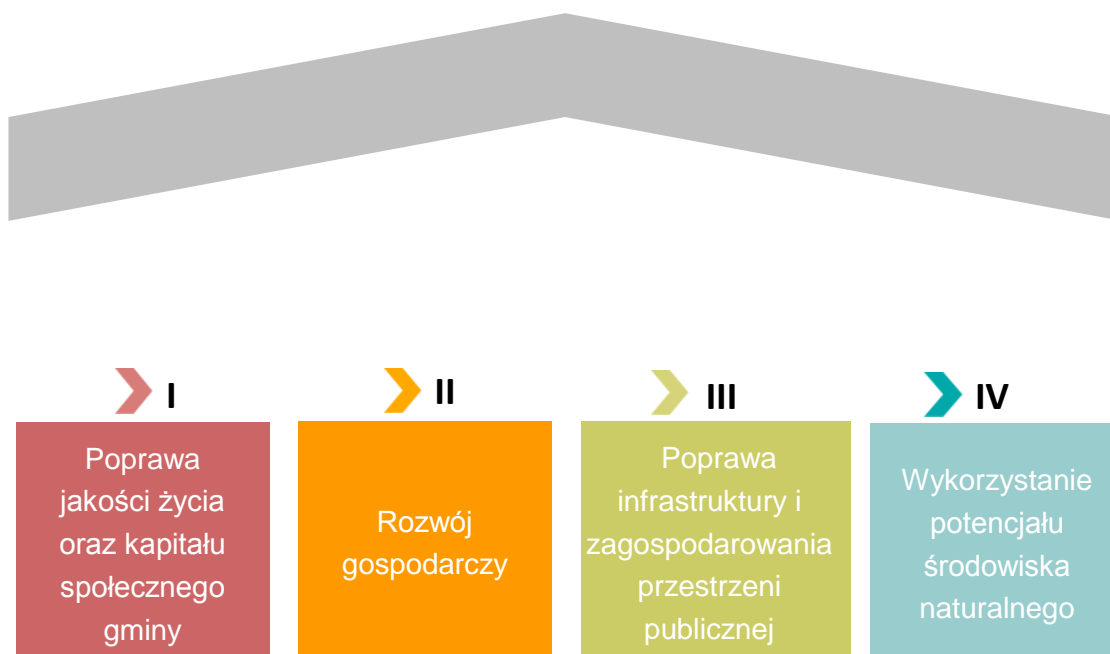
Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

W sferze przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej gmina będzie cechowała się wysokiej jakości strukturą przestrzenną, nastąpi poprawa stanu obiektów mieszkalnych i zabytkowych, estetyki przestrzeni, infrastruktury drogowej oraz zagospodarowania przestrzeni publicznej. Zrewitalizowane obszary będą atrakcyjne dla mieszkańców i podmiotów gospodarczych, a odnowiona przestrzeń i infrastruktura będzie stanowiła podstawę do podejmowania działań, zmierzających do poprawy estetyki pozostałych obszarów gminy.

6. Cele rewitalizacji i kierunki działań

Głównym celem prowadzenia procesu rewitalizacji jest społeczne i gospodarcze ożywienie zdegradowanych obszarów Gminy. W oparciu o przeprowadzoną diagnozę stanu w zakresie sytuacji społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej w Gminie Okonek, z wykorzystaniem wniosków i postulatów zebranych w ramach partycypacji społecznej w formie ankietyzacji, warsztatów oraz spacerów studyjnych w celu wyznaczenia obszaru rewitalizacji oraz ustalenia hierarchii potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych i uwzględnieniu celów i kierunków wyznaczonych w dokumentach programowych Gminy oraz krajowych i wojewódzkich strategiach i planach, podejmujących tematykę rozwoju, wyznaczone zostały cele rewitalizacji gminy.

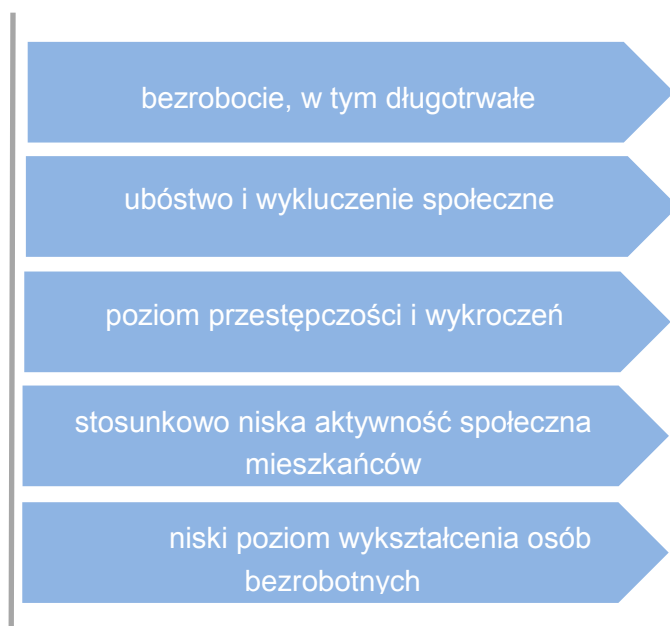
Cele rewitalizacji, stanowiące odpowiedź na problemy zidentyfikowane przy opracowaniu diagnozy i będące przełożeniem wizji stanu obszaru po rewitalizacji oraz wynikiem konsultacji społecznych, zostały zdefiniowane w niniejszym *Programie* jako:

Uwzględniając postulat spójności działań, programowanie rewitalizacji jest komplementarne z planowaniem przestrzennym i gminną polityką społeczną, a także z zadaniami z zakresu edukacji, sportu oraz z polityką kulturalną gminy.

Postawione cele stanowią przełożenie wizji we wszystkich kluczowych obszarach tematycznych związanych z rewitalizacją Gminy Okonek i obejmujących rozwój społeczny, przestrzenny i gospodarczy na obszarze rewitalizacji, a także wspierającym dążenie do polepszenia warunków w pozostałych obszarach Gminy.

Kierunki działań skierowane są na eliminację bądź ograniczenie natężenia niekorzystnych zjawisk społecznych, występujących na terenie Gminy:

Każdemu z celów rewitalizacji przyporządkowano kierunki działań, umożliwiające osiągnięcie pożądaných efektów w zakresie rozwiązywania problemów w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

Poprawa jakości życia oraz kapitału społecznego Gminy

- Aktywne przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego, w tym bezrobociu i ubóstwu, poprzez m.in. aktywizację osób powracających na rynek pracy, wsparcie rodzin, tworzenie miejsc wychowania przedszkolnego, poprawę wyników nauczania uzyskiwanych przez uczniów, itp.
- Motywowanie i wspieranie mieszkańców do podejmowania działań na rzecz lokalnej społeczności.
- Tworzenie przestrzeni wspólnych, miejsc do spotkań, umożliwiających integrację mieszkańców i wzmacnianie spójności społecznej.
- Zapewnienie dostępu i wysokiego poziomu edukacji mieszkańcom wszystkich grup wiekowych.
- Budowanie tożsamości lokalnej w oparciu o kulturę i edukację.

Rozwój gospodarczy

- Aktywizacja zawodowa mieszkańców.
- Wsparcie rozwoju działalności gospodarczej.

Poprawa infrastruktury i zagospodarowania przestrzeni publicznej

- Poprawa stanu technicznego i jakości wyposażenia obiektów użyteczności publicznej.
- Poprawa jakości infrastruktury i wyposażenia obiektów kulturalnych, sakralnych i sportowych.
- Zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznej.
- Poprawa stanu technicznego budynków oraz wykorzystanie rozwiązań zwiększających efektywność energetyczną.
- Dbalność o estetykę obiektów budowlanych i małej architektury.
- Poprawa jakości systemu komunikacyjnego.
- Modernizacja infrastruktury technicznej i zwiększenie dostępności mieszkańców do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

Wykorzystanie potencjału środowiska naturalnego

- Zwiększenie wykorzystania zasobów kulturowych i krajobrazowych.
- Zagospodarowanie terenów zielonych na potrzeby rekreacyjne mieszkańców.
- Poprawa stanu środowiska.
- Poprawa świadomości ekologicznej mieszkańców.
- Promowanie porządku w przestrzeniach publicznych.

7. Lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Rewitalizacja to narzędzie społecznego i gospodarczego ożywiania obszarów zdegradowanych, a wynikiem działań, mających na celu wyprowadzenie obszarów ze stanu kryzysowego, powinien być rozwój kapitału społecznego na rewitalizowanym obszarze. Istotne jest więc podejmowanie działań aktywizujących i sprzyjających budowaniu tożsamości lokalnej i tworzeniu więzi międzyludzkich. Silne poczucie tożsamości i więzi daje pozytywne efekty zarówno w kontaktach międzyludzkich, prowadzących do działań na rzecz lokalnej społeczności, ale także w sferze przestrzeni publicznej, wyrażające się podejmowaniem inicjatyw na rzecz poprawy jakości otoczenia, zwiększenia poczucia bezpieczeństwa i zmniejszenia poziomu wykluczenia społecznego.

W niniejszym *Programie* zaplanowane zostały **projekty zintegrowane**, rozumiane jako sekwencje powiązanych ze sobą działań, mających na celu wyprowadzenie obszarów zdegradowanych ze stanów kryzysowych, łączące aspekty społeczne z przedsięwzięciami infrastrukturalnymi jako zapewniającymi całościowe podejście do procesu rewitalizacji Gminy. Kompleksowość ujęcia projektów zapewni osiągnięcie trwałych efektów rewitalizacji, przyczyniających się do odnowy i rozwoju obszaru, a w konsekwencji także jego otoczenia. Każdy z interesariuszy posiadał możliwość zgłaszania projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych do ujęcia w *Programie*.

Założenia niniejszego *Programu* będą realizowane poprzez konkretne projekty rewitalizacyjne. Lista podstawowych projektów rewitalizacyjnych nie stanowi zamkniętego katalogu działań, ale będzie podlegała corocznemu monitoringowi i aktualizacji, w tym także w szczególności w odniesieniu do harmonogramu realizacji projektów i możliwości pozyskania finansowania z różnych źródeł. Cele rewitalizacji nie powinny być rozpatrywane rozłącznie, gdyż mają charakter komplementarny, a ich realizacja w ramach projektów zintegrowanych umożliwi zrealizowanie wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji. W zamierzeniach zaplanowane działania wspierają dążenie do spójności społecznej obszaru rewitalizacji, ale także całego obszaru gminy.

Wśród podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych wymienić należy następujące:

- Poprawa zdolności do zatrudnienia osób nieaktywnych zawodowo i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Integracja społeczna mieszkańców przez wspólne działanie.
- Przestrzeń użytkowo-kulturalna w centrum Okonka.
- Zagospodarowanie przestrzeni przy Wieży Teclawa.
- Poprawa jakości przestrzeni publicznej przez modernizację sieci dróg w Okonku.
- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej.
- Rozwój miejskiej infrastruktury technicznej przez rozbudowę sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej.

- Poprawa bezpieczeństwa poprzez budowę oświetlenia dróg.
- Prace modernizacyjne przy kościele pw. Matki Bożej od Wykupu Niewolników w Okonku oraz przy budynkach parafialnych.

Dla każdego projektu wskazano podmioty odpowiedzialne i miejsce realizacji projektów, zakres i planowany termin realizacji, szacowaną wartość i możliwe źródła finansowania projektu, prognozowane rezultaty oraz wskaźniki rezultatu.

1. POPRAWA ZDOLNOŚCI DO ZATRUDNIENIA OSÓB NIEAKTYWNYCH ZAWODOWO I OSÓB ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

Podmioty realizujące	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Okonku
Miejsce realizacji	ul. Leśna 46, 64-965 Okonek
Zakres projektu	<p>W ramach przedsięwzięcia zakłada się realizację m.in. następujących działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ aktywizacja zawodowa osób nieaktywnych zawodowo, w tym osób młodych i osób po 50. roku życia, ➤ ułatwianie powrotu do aktywności zawodowej osób sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3, ➤ aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. <p>Przy realizacji projektu zakłada się współpracę Powiatowego Urzędu Pracy w Złotowie.</p>
Planowany termin realizacji	<p>Rozpoczęcie: 2017</p> <p>Zakończenie: 2023</p>
Szacowana wartość	250 000 zł
Proponowane źródła finansowania	WRPO 2014+ (działanie 6.1. <i>Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy</i> , działanie 6.2 <i>Aktywizacja zawodowa</i>), Powiatowy Urząd Pracy (działanie 6.1. <i>Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy</i>), Program Wiedza Edukacja Rozwój (działanie 1.2 <i>Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy</i>), środki własne Gminy
Prognozowane rezultaty	<p>Efektami realizacji przedsięwzięcia będzie ograniczenie skali zjawiska bezrobocia na terenie obszaru rewitalizacji i Gminy, gdyż projekt dedykowany jest wszystkim mieszkańcom gminy, pozostającym bez zatrudnienia. Ograniczona w ten sposób zostanie także skala ubóstwa, a także podniesione zostaną kwalifikacje zawodowe uczestników kursów. Wszystkie te działania doprowadzą w dłuższej perspektywie czasu do większej spójności społecznej i wzmocnienia więzi, a pośrednio do poprawy wizerunku obszaru rewitalizacji.</p> <p>Wsparcie osób i rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym realizowane będzie z wykorzystaniem usług aktywnej integracji o charakterze społecznym, zawodowym, edukacyjnym i zdrowotnym. Planowane kierunki działań obejmują:</p>

Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> ➤ diagnozę indywidualnych potrzeb i potencjałów uczestników projektu, ➤ podnoszenie lub zmianę kwalifikacji zawodowych oraz ich lepsze dopasowanie do potrzeb rynku pracy, ➤ pomoc w zdobyciu doświadczenia zawodowego, ➤ wspieranie samozatrudnienia i powstawania nowych miejsc pracy, ➤ pracę socjalną, ➤ usługi asystenckie, w tym m.in. usługi asystenta osoby niepełnosprawnej, asystenta rodziny, ➤ inicjatywy przygotowujące do podjęcia zatrudnienia (m.in. staże, praktyki zawodowe), ➤ poradnictwo psychologiczne, prawne i obywatelskie, ➤ kursy i szkolenia, mające na celu nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji. <p>Przedsięwzięcie przyczyni się do realizacji celu rewitalizacji, jakim jest poprawa jakości życia oraz kapitału społecznego gminy, a także rozwój gospodarczy.</p> <p>Beneficjenci projektu: mieszkańcy Gminy Okonek</p> <p>Liczba zorganizowanych szkoleń dla osób pozostających bez pracy w okresie realizacji Programu – 4 szt.</p> <p>Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie aktywizacji społeczno-zawodowej – 30 os.</p> <p>Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu aktywizacji społeczno-zawodowej – 30 os.</p>
---------------------	---

2. INTEGRACJA MIESZKAŃCÓW PRZEZ WSPÓLNE DZIAŁANIE

Podmioty realizujące	Okoneckie Centrum Kultury, Ochotnicze Straże Pożarne, Gmina Okonek
Miejsce realizacji	Gmina Okonek
Zakres projektu	<p>W ramach realizacji przedsięwzięcia zakłada się wykorzystanie zasobów Gminy Okonek poprzez wspólne i aktywne spędzanie wolnego czasu całych rodzin, integracji międzypokoleniowej i społecznej. Do planowanych wydarzeń organizowanych w świetlicach wiejskich i remizach strażackich będą należały m.in.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Dni Okonka, Eko Majówka, Dożynki oraz Wakacje na plaży, ➤ kulinarne spotkania gospodyń, ➤ festyny rodzinne, ➤ jarmarki produktów lokalnych i rękodzieła, ➤ zawody strażackie.
Planowany termin realizacji	Rozpoczęcie: 2017 Zakończenie: 2023

Szacowana wartość	Do uzupełnienia w późniejszym etapie realizacji <i>Programu</i>
Proponowane źródła finansowania	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 (działanie M19 – <i>Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER (RLKS – rozwój lokalny kierowany przez społeczność)</i>), Program Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Edukacja Kulturalna”, środki własne Gminy
Prognozowane rezultaty	Efektom realizacji przedsięwzięcia będzie poprawa wizerunku Gminy jako obszaru atrakcyjnego kulturowo. Mieszkańcy będą mieli możliwość integracji sąsiedzkiej, a także do prezentacji własnych zainteresowań i osiągnięć. Budowana będzie tożsamość regionalna , a społeczność lokalna będzie postrzegana jako środowisko otwarte. Działania o charakterze kulturalnym i integracyjnym aktywizują społeczność lokalną, wpływają na spójność społeczną i postawy obywatelskie. Zakłada się poprawę świadomości historycznej, zachowanie dziedzictwa lokalnego i wzrost wiedzy na temat dziedzictwa kulturowego Okonka. Działania będą jednocześnie służyły wsparciu środowiska lokalnego w aktywności społecznej jako realizację potrzeb inicjowania przedsięwzięć integrujących społeczność lokalną. Przedsięwzięcie przyczyni się do realizacji celu rewitalizacji, jakim jest poprawa jakości życia oraz kapitału społecznego gminy . Beneficjenci projektu: mieszkańcy Gminy Okonek
Wskaźniki rezultatu	Liczba zorganizowanych imprez o charakterze społeczno-kulturalnym – 10 szt. Liczba uczestników imprez o charakterze społeczno-kulturalnym – 200 os.

3. PRZESTRZEŃ UŻYTKOWO-KULTURALNA W CENTRUM OKONKA

Podmioty realizujące	Gmina Okonek
Miejsce realizacji	Okonek, dz. 303105_4.0139.459/34, 303105_4.0139.361, 303105_4.0139.155, 303105_4.0139.154
Zakres projektu	W ramach przedsięwzięcia planowane jest zagospodarowanie terenu położonego przy ul. Wodnej w Okonku (tj. oświetlenie, chodnik przy projektowanym terenie, wydzielone miejsca odpoczynku dla rodziców przy placu zabaw, miejsce wypoczynku i zabaw dla dzieci ze szkoły podstawowej, parking oraz zadaszenie siłowni, nasadzenie małych drzew/krzewów od strony południowej), budowa parkingu i chodnika przy ul. Leśnej w Okonku. Teren zostanie podzielony na: <ul style="list-style-type: none"> ➤ dwie strefy reprezentacyjne, ➤ strefa zabawy (plac zabaw), ➤ strefa zabawy i wypoczynku (zorganizowana dla uczniów), ➤ kort tenisowy, ➤ siłownia zewnętrzna, ➤ główna droga z parkingiem, ➤ zielony trawnik przeznaczony na wypoczynek, ➤ nawierzchnia utwardzona przeznaczona, np. na skateboarding itp.

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ trawnik, ➤ zaplecze szkoły (miejsca parkingowe dla pracowników, umiejscowienie śmietników), ➤ strefa rekreacyjna wzdłuż hali. <p>W ramach działania planowana jest także budowa wiaty rekreacyjnej wraz z zagospodarowaniem terenów zielonych i przestrzeni użyteczności publicznej przy ul. Stockeldorf i Placu Wolności jako miejsca spotkań i rekreacji dla mieszkańców. Planowane działania obejmują m.in:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ uporządkowanie przestrzeni, ➤ zagospodarowanie terenów zielonych w formie kompozycji zieleni uzupełniających, ➤ zagospodarowanie w formie obiektów małej architektury, ➤ budowę ciągów pieszych jako miejsc spacerowych, ➤ wyodrębnienie terenów do wypoczynku, ➤ budowa parkingu, ➤ budowę pozostałych elementów wyposażenia, tj. oświetlenia, koszy na śmieci, stojaków na rowery.
Planowany termin realizacji	Rozpoczęcie: 2017 Zakończenie: 2023
Szacowana wartość	1 000 000 zł
Proponowane źródła finansowania	WRPO 2014+ (działanie 9.2. <i>Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojkowych</i>), Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (działanie M07 - <i>Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich</i> , poddziałanie 3. <i>Inwestycje w tworzenie, ulepszanie lub rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury oraz powiązanej infrastruktury</i>), środki własne Gminy, budżet obywatelski
Prognozowane rezultaty	<p>Realizacja przedsięwzięcia odpowiada na potrzebę ożywienia obszarów zmarginalizowanych poprzez przywrócenie lub nadanie im nowych funkcji społeczno-gospodarczych. Celem projektu jest zmiana sposobu użytkowania wspólnych przestrzeni miejskich, pozwalających na integrację mieszkańców i podniesienia jakości życia. Planuje się, iż przestrzenie użyteczności publicznej będą pełniły także funkcję lokalnego centrum wydarzeń kulturalnych. Zapewni to odpowiednie warunki do organizowania i animowania uczestnictwa społeczności wiejskiej w wydarzeniach artystycznych, kulturalnych czy integracyjnych. Na placu przy ul. Wodnej i przy Placu Wolności organizowane będą imprezy plenerowe, koncerty i wydarzenia artystyczne. Będzie istniała możliwość prezentacji osiągnięć uczniów szkół gminnych, gminnych zespołów tanecznych i muzycznych. Organizowane będą wystawy prac uczniów szkół Gminy. Planowane działania przyczynią się do wsparcia rodzin poprzez ich integrację i zapewnienie form spędzania wolnego czasu.</p> <p>Przedsięwzięcie przyczyni się do realizacji celów rewitalizacji, jakimi są poprawa jakości życia oraz kapitału społecznego gminy oraz poprawa infrastruktury i zagospodarowania przestrzeni publicznej.</p>

Wskaźniki rezultatu	Beneficjenci projektu: mieszkańcy Gminy Okonek Liczba zorganizowanych spotkań dla mieszkańców w roku – 4 szt. Liczba osób korzystających ze wspólnych miejsc spędzania wolnego czasu (średniomiesięcznie) – 40 os.
---------------------	--

4. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENI PRZY WIEŻY TECLAWA

Podmioty realizujące	Gmina Okonek
Miejsce realizacji	Okonek, Teclawska Góra i ul. Cmentarna, dz. ew. 303105_4.0139.12/3, 303105_4.0139.59, 60, 61
Zakres projektu	<p>W ramach przedsięwzięcia planowane jest zagospodarowanie przestrzeni przy Wieży Teclawa na potrzeby mieszkańców Gminy. Planowane działania obejmują:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ uporządkowanie przestrzeni, ➤ zagospodarowanie terenów zielonych w formie kompozycji zieleni uzupełniających, ➤ restauracja, zachowanie oraz adaptacja na cele kulturalne, zabytkowej wieży Teclawa, ➤ budowę ciągów pieszych jako miejsc spacerowych, ➤ wyodrębnienie terenów do wypoczynku, ➤ budowa parkingu, ➤ budowę pozostałych elementów wyposażenia, tj. oświetlenia, koszy na śmieci, stojaków na rowery. <p>W ramach projektu planowana jest także rewitalizacja cmentarza komunalnego w Okonku. Działania obejmują:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ uporządkowanie przestrzeni, ➤ budowę ciągów pieszych, ➤ budowę parkingów, ➤ budowę pozostałych elementów wyposażenia, tj. oświetlenia, koszy na śmieci, stojaków na rowery.
Planowany termin realizacji	Rozpoczęcie: 2019 Zakończenie: 2023
Szacowana wartość	300 000 zł
Proponowane źródła finansowania	WRPO 2014+ (działanie 9.2. <i>Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojkowych</i> , działanie 4.4. <i>Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego</i>), Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (działanie M07 - <i>Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich</i> , poddziałanie 3. <i>Inwestycje w tworzenie, ulepszanie lub rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury oraz powiązanej infrastruktury</i>), Program Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Ochrona Zabytków”, środki własne Gminy, budżet obywatelski
Prognozowane rezultaty	Realizacja przedsięwzięcia odpowiada na potrzebę ożywienia obszarów zmarginalizowanych poprzez przywrócenie lub nadanie im

	<p>nowych funkcji społeczno-gospodarczych. Celem projektu jest zmiana sposobu użytkowania wspólnych przestrzeni miejskich, pozwalających na integrację mieszkańców i podniesienia jakości życia. Planuje się, iż odnowiona Wieża Teclawa wraz z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej wokół niej będzie pełniło także funkcję lokalnego centrum wydarzeń kulturalnych. Zapewni to odpowiednie warunki do organizowania i animowania uczestnictwa społeczności Gminy w wydarzeniach artystycznych, kulturalnych czy integracyjnych. Planowane działania przyczynią się do wsparcia rodzin poprzez ich integrację i zapewnienie form spędzania wolnego czasu. Oczekiwana jest zwiększona atrakcyjność obiektów zabytkowych poprzez interwencje skierowane na inwestycje chroniące ich stan.</p> <p>Przedsięwzięcie przyczyni się do realizacji celów rewitalizacji, jakimi są poprawa jakości życia oraz kapitału społecznego gminy oraz poprawa infrastruktury i zagospodarowania przestrzeni publicznej.</p> <p>Beneficjenci projektu: mieszkańcy Gminy Okonek</p>
Wskaźniki rezultatu	<p>Liczba zorganizowanych spotkań dla mieszkańców w roku – 4 szt.</p> <p>Liczba osób korzystających ze wspólnych miejsc spędzania wolnego czasu (średniomiesięcznie) – 40 os.</p>

5. POPRAWA JAKOŚCI PRZESTRZENI PUBLICZNEJ PRZEZ MODERNIZACJĘ SIECI DRÓG W OKONKU

Podmioty realizujące	Gmina Okonek
Miejsce realizacji	ul. Niepodległości, dz. ew. 303105_4.0139.548 ul. 1 Maja, dz. ew. 303105_4.0139.457/3, 457/4, 303105_4.0139.274
Zakres projektu	W ramach przedsięwzięcia planowane jest wykonanie nawierzchni asfaltowej, zagospodarowanie miejsca i budowa chodników, parkingów, miejsc postojowych i ścieżek rowerowych przy drodze gminnej nr 100113P i 100116P w m. Okonek.
Planowany termin realizacji	Rozpoczęcie: 2017 Zakończenie: 2023
Szacowana wartość	6 272 339 zł
Proponowane źródła finansowania	WRPO 2014+ (działanie 9.2. <i>Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojkowych</i>), Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (działanie M07 - <i>Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich</i> , poddziałanie 1. <i>Inwestycje związane z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycje w energię odnawialną i w oszczędzanie energii, obejmuje dwa typy operacji</i>), środki własne miasta, budżet obywatelski
Prognozowane rezultaty	Realizacja przedsięwzięcia odpowiada na potrzebę ożywienia obszarów zmarginalizowanych poprzez zmianę jakości przestrzeni publicznej. Brak dobrej jakości dróg jest często barierą rozwoju społeczno-ekonomicznego miejscowości. W warunkach utrudnień

	<p>komunikacyjnych zahamowany jest rozwój lokalnej przedsiębiorczości, ograniczone są możliwości korzystania z usług publicznych (edukacja, zdrowie, kultura). Realizacja zadania przyczyni się do usprawnienia komunikacji i obsługi nieruchomości, a także pozytywnie wpłynie na poprawę bezpieczeństwa ruchu.</p> <p>Planowane działania przyczynią się do poprawy układu komunikacyjnego, a jednocześnie są odpowiedzią na minimalizowanie negatywnych zjawisk, które zostały wskazane przez mieszkańców w trakcie partycypacji społecznej, tj. brak chodników, ścieżek rowerowych i dróg lokalnych.</p> <p>Przedsięwzięcie przyczyni się do realizacji celu rewitalizacji, jakimi jest poprawa infrastruktury i zagospodarowania przestrzeni publicznej.</p> <p>Beneficjenci projektu: mieszkańcy Gminy Okonek</p>
Wskaźniki rezultatu	<p>Długość drogi z nawierzchnią asfaltową – 1,232 km</p> <p>Długość chodników – 1,159 km</p> <p>Liczba miejsc postojowych – 28 szt. przy pawilonie GS; 48 szt. przy fontannie</p>

6. TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Podmioty realizujące	Gmina Okonek, Przychodnia Lekarska Medica w Okonku
Miejsce realizacji	Lubniczka 16a, dz. ew. 303105_5.0123.AR_1.83/4, 83/5 Okonek, ul.1 Maja 39, dz. ew. 303105_4.0139.563
Zakres projektu	<p>W ramach przedsięwzięcia planowana jest termomodernizacja budynków użyteczności publicznej, tj. świetlic wiejskich i przychodni lekarskiej. Planowane działania obejmują m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ termomodernizację (ocieplenie ścian zewnętrznych, wymiana stolarki okiennej i drzwi zewnętrznych), ➤ częściową przebudowę, ➤ wymianę źródeł ciepła, ➤ wymianę/modernizację instalacji wewnętrznych.
Planowany termin realizacji	Rozpoczęcie: 2017 Zakończenie: 2020
Szacowana wartość	850 000 zł
Proponowane źródła finansowania	WRPO 2014+ (działanie 3.2. <i>Poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym</i>), Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (działanie M10 - <i>Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne</i>), Fundusz Termomodernizacji i Remontów Banku Gospodarstwa Krajowego, środki własne Gminy
Prognozowane rezultaty	Głównym celem projektu jest podniesienie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, a także ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza i poprawa warunków zamieszkania w budynkach. Założony cel jest zgodny z celem strategicznym realizacji „Pakietu klimatyczno-energetycznego”, jakim

	<p>jest redukcja emisji dwutlenku węgla do 2020 r. w stosunku do przyjętego roku bazowego. Redukcja emisji dwutlenku węgla będzie wynikiem zmniejszenia zużycia energii finalnej, a także zwiększenia udziału odnawialnych źródeł energii w wytwarzaniu energii na terenie Gminy.</p> <p>Przedsięwzięcie przyczyni się do realizacji celów rewitalizacji, jakimi są poprawa infrastruktury i zagospodarowania przestrzeni publicznej oraz wykorzystanie potencjału środowiska naturalnego.</p> <p>Beneficjenci projektu: mieszkańcy Gminy</p>
Wskaźniki rezultatu	Liczba budynków użyteczności publicznej, podlegających termomodernizacji – 2 szt.

7. ROZWÓJ MIEJSKIEJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ PRZEZ ROZBUDOWĘ SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACJI SANITARNEJ I DESZCZOWEJ

Podmioty realizujące	Gmina Okonek
Miejsce realizacji	Okonek
Zakres projektu	W ramach przedsięwzięcia planowana jest rozbudowa sieci wodociągowej, sieci kanalizacji sanitarnej poprzez budowę nowych przyłączy i połączeń wodociągowych i kanalizacyjnych oraz kanalizacji deszczowej. Realizacja projektu wpisuje się w wizję rozwoju obszaru miasta, tj. do wysokiego poziomu życia mieszkańców .
Planowany termin realizacji	Rozpoczęcie: 2017 Zakończenie: 2020
Szacowana wartość	4 735 379 zł sieć wodociągowo-kanalizacyjna 120 000 zł kanalizacja deszczowa
Proponowane źródła finansowania	WRPO 2014+ (działanie 4.1. <i>Zapobieganie, likwidacja skutków klęsk żywiołowych i awarii środowiskowych</i>), Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (działanie M07 - <i>Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich</i> , poddziałanie 1. <i>Inwestycje związane z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycje w energię odnawialną i w oszczędzanie energii</i>), Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu (program priorytetowy „Ochrona wód i gospodarka wodna”, środki własne Gminy
Prognozowane rezultaty	Głównym celem projektu jest przyłączenie do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej budynków zlokalizowanych przy następujących ulicach miasta: Koszalińska, Cmentarna, Szczecińska, Niepodległości, Wojska Polskiego, Chłopickiego, Leśna, Wodna, Stockelsdorf, Zacisze, 1 Maja, Kolejowa, Stawowa, Mieszka I, Poznańska, Ogrodowa, Chrobrego, a tym samym do zwiększenia dostępu do usług komunalnych, poprawy stanu technicznego zabudowy, rozwoju infrastruktury technicznej, wpływając zarówno na jakość życia mieszkańców, jak i stanu środowiska naturalnego. Jest jednocześnie odpowiedzią na aspekty zgłaszane przez mieszkańców, które wymagają poprawy, gdzie brak sieci kanalizacyjnej przy wszystkich ulicach miasta stanowił jeden z

	<p>istotnych problemów. Budowa kanalizacji deszczowej została zaplanowana przy ul. 1 Maja w Okonku.</p> <p>Przedsięwzięcie przyczyni się do realizacji celów rewitalizacji, jakimi są poprawa jakości życia oraz kapitału społecznego miasta, poprawa infrastruktury i zagospodarowania przestrzeni publicznej oraz wykorzystanie potencjału środowiska naturalnego.</p> <p>Beneficjenci projektu: mieszkańcy m. Okonek</p>
Wskaźniki rezultatu	<p>Liczba nowych przyłączy wodociągowych – 37 szt.</p> <p>Liczba nowych przyłączy kanalizacyjnych – 91 szt.</p> <p>Długość sieci kanalizacji deszczowej – 0,15 km</p>

8. POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA POPRZEZ BUDOWĘ OŚWIETLENIA DRÓG

Podmioty realizujące	Gmina Okonek
Miejsce realizacji	Ciosaniec, dz. ew. 303105_5.0133.AR_1.224/1, 225 oraz 255, 257, 261
Zakres projektu	W ramach przedsięwzięcia planowana jest budowa oświetlenia w miejscowości Ciosaniec.
Planowany termin realizacji	Rozpoczęcie: 2017 Zakończenie: 2019
Szacowana wartość	64 384 zł
Proponowane źródła finansowania	WRPO 2014+ (działanie 3.3. <i>Wspieranie strategii niskoemisyjnych w tym mobilność miejska</i>), Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (działanie M07 - <i>Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich</i> , poddziałanie 3. <i>Inwestycje w tworzenie, ulepszanie lub rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury oraz powiązanej infrastruktury</i>), środki własne Gminy
Prognozowane rezultaty	<p>Realizacja działania przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa w Gminie poprzez montaż oświetlenia ulicznego. Realizacja projektu będzie miała pozytywny wpływ na jakość środowiska naturalnego poprzez budowę oświetlenia ulicznego/drogowego na bardziej efektywne energetycznie, w tym oparte na odnawialnych źródłach energii (np. energia słoneczna) pod kątem zwiększenia jego energooszczędności, a także na poprawę wizerunku Gminy.</p> <p>Przedsięwzięcie przyczyni się do realizacji celów rewitalizacji, jakimi są poprawa jakości życia oraz kapitału społecznego gminy, poprawa infrastruktury i zagospodarowania przestrzeni publicznej oraz wykorzystanie potencjału środowiska naturalnego.</p> <p>Beneficjenci projektu: mieszkańcy Gminy</p>
Wskaźniki rezultatu	Liczba podmiotów realizujących cele społeczne na zrewitalizowanym obszarze – 1 szt.

9. PRACE MODERNIZACYJNE PRZY KOŚCIELE PW. MATKI BOŻEJ OD WYKUPU NIEWOLNIKÓW I PRZY BUDYNKACH PARAFIALNYCH

Podmioty realizujące	Parafia pw. Matki Bożej od Wykupu Niewolników w Okonku
Miejsce realizacji	ul. Niepodległości 54, Okonek, dz. ew. 303105_4.0139.510
Zakres projektu	W ramach przedsięwzięcia planowane działania obejmują wykonanie ogrzewania, renowację witraży, termomodernizację budynku, wykonanie niezbędnych prac konserwacyjnych i modernizacyjnych przy kościele i budynkach parafialnych.
Planowany termin realizacji	Rozpoczęcie: 2018 Zakończenie: 2023
Szacowana wartość	Do uzupełnienia w późniejszym terminie realizacji <i>Programu</i>
Proponowane źródła finansowania	WRPO 2014+ (działanie 4.4. <i>Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego</i>), Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (działanie M07 - <i>Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich</i> , poddziałanie 2. <i>Badania i inwestycje związane z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, krajobrazu wiejskiego i miejsc o wysokiej wartości przyrodniczej, w tym dotyczące powiązanych aspektów społeczno-gospodarczych oraz środków w zakresie świadomości środowiskowej</i>), Program Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Ochrona Zabytków”, Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Poznaniu, środki własne Parafii i Diecezji Koszalińsko-Koło-brzeskiej
Prognozowane rezultaty	Realizacja inwestycji z zakresu ochrony zabytków i budownictwa tradycyjnego przyczyni się do zachowania dziedzictwa kulturowego. Realizacja projektu będzie miała pozytywny wpływ na architekturę i poprawę wizerunku Miasta i Gminy, a także zabezpieczenie substancji zabytkowej kościoła i jego ochronę przed dalszym niszczeniem, wymiennie wpłynie na poprawę jakości przestrzeni publicznej. Dzięki planowanym zmianom okolice kościoła zyskają atrakcyjniejszy wygląd. Przedsięwzięcie przyczyni się do realizacji celu rewitalizacji, jakim jest poprawa infrastruktury i zagospodarowania przestrzeni publicznej .
Wskaźniki rezultatu	Beneficjenci projektu: mieszkańcy Gminy Liczba podmiotów realizujących cele społeczne na zrewitalizowanym obszarze – 1 szt.

Harmonogram realizacji podstawowych projektów rewitalizacyjnych

Tabela nr 16 Harmonogram realizacji podstawowych projektów rewitalizacyjnych

Projekt	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Poprawa zdolności do zatrudnienia osób nieaktywnych zawodowo i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym		2017-2023						
Integracja społeczna mieszkańców przez wspólne działanie		2017-2023						
Przestrzeń użytkowo-kulturalna w centrum Okonka		2017-2023						
Zagospodarowanie przestrzeni przy Wieży Teclawa				2019-2023				
Poprawa jakości przestrzeni publicznej przez modernizację sieci dróg w Okonku		2017-2023						
Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej		2017-2020						
Rozwój miejskiej infrastruktury technicznej przez rozbudowę sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej		2017-2020						
Poprawa bezpieczeństwa poprzez budowę oświetlenia dróg		2017-2019						
Prace modernizacyjne przy kościele pw. Matki Bożej od Wykupu Niewolników w Okonku oraz przy budynkach parafialnych			2018-2023					

Zgodnie z art. 15 ust. 3 ustawy, przedsięwzięcia rewitalizacyjne zamieszczone w gminnym programie rewitalizacji mogą być realizowane również poza obszarem rewitalizacji, jeżeli wynika to z ich specyfiki.

8. Uzupełniające rodzaje przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Uzupełniające rodzaje przedsięwzięć rewitalizacyjnych stanowią projekty, które ze względu na mniejszą skalę oddziaływania trudno jest zidentyfikować indywidualnie, a są oczekiwane ze względu na realizację celów programu rewitalizacji. Włączenie projektów uzupełniających w ramach obszarów tematycznych pozwoli na wsparcie wyników uzyskanych w związku z realizacją projektów kluczowych i podstawowych. Polegają one na szeroko rozumianej aktywizacji społeczności lokalnej i stanowią istotny element realizacji *Programu*.

Cel 1: Poprawa jakości życia oraz kapitału społecznego gminy

1. Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia. W ramach działania wspierane będą projekty, których zadaniem będzie podnoszenie umiejętności i kwalifikacji osób bezrobotnych. Szczególny nacisk położony będzie na aktywizację osób powracających na rynek pracy, kobiety i osoby długotrwale bezrobotne, szkolenia lub inne formy podnoszenia umiejętności, służące poprawie kwalifikacji i zdolności do zatrudnienia, udział w kursach zawodowych, stażach u pracodawcy. Przy realizacji zadań przewidziana jest współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Złotowie.
2. Integracja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W ramach działań wspierane będą projekty ukierunkowane na: aktywizację społeczno-zawodową, wsparcie rodzin wielodzietnych, rozwój dziennych form wsparcia, tworzenie i rozwijanie miejsc opieki nad dziećmi, usług środowiskowych, usług społecznych, pomoc dla dzieci i rodzin zagrożonych dysfunkcją, wsparcie osób niepełnosprawnych.
3. Edukacja przedszkolna. W ramach działań wspierane będzie tworzenie miejsc wychowania przedszkolnego, wydłużanie godzin pracy placówek wychowania przedszkolnego, doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli wychowania przedszkolnego.
4. Organizacje pozarządowe. W ramach działań wspierana będzie działalność organizacji pozarządowych, akcje informacyjne i edukacyjne wśród mieszkańców do podejmowania działań na rzecz lokalnej społeczności.
5. Poprawa efektywności kształcenia. W ramach działań wspierane będą projekty, których celem będzie poprawa wyników nauczania uzyskanych przez uczniów, zajęcia dodatkowe, różne formy rozwijające uzdolnienia, nowe formy i programy nauczania, zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dzieci, kółka zainteresowań, np. fotograficzne, filmowe, plastyczne, sportowe, muzyczne, teatralne, itp. Działania te służyć będą m.in. kształtowaniu już w młodym wieku umiejętności i postaw przydatnych i ułatwiających funkcjonowanie na rynku pracy, a także stanowiących podstawę i kształtujących nawyk uczenia się przez całe życie. W zakresie kształcenia kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy wspierane będą projekty w zakresie porozumiewania się w językach obcych, kompetencji matematyczno-przyrodniczych, kompetencji

informatycznych oraz właściwych postaw i umiejętności, tj. kreatywności, innowacyjności, umiejętności pracy zespołowej czy postaw przedsiębiorczych.

6. Realizacja programów stypendialnych. Stypendia będą skierowane do uczniów z wysokimi wynikami w nauce przedmiotów ogólnych oraz za wybitne osiągnięcia w dziedzinie sztuki i kultury.
7. Upowszechnianie kompetencji kluczowych wśród osób dorosłych. W ramach działania wspierane będą projekty i kursy dla osób dorosłych w zakresie podnoszenia kwalifikacji i kompetencji cyfrowych i językowych.
8. Budowanie tożsamości lokalnej w oparciu o kulturę i edukację. W ramach działania podejmowane będą inicjatywy, mające na celu zainteresowanie historią, kulturą i lokalnymi tradycjami. Zakłada się organizację wydarzeń kulturalnych, artystycznych i edukacyjnych, w tym o charakterze cyklicznym, tj. Dni Okonka, Eko Majówka, Dożynki oraz Wakacje na plaży. Planuje się także realizację zajęć sportowo-rekreacyjnych. Działania będą realizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Cel 2: Rozwój gospodarczy

- Podnoszenie kwalifikacji zawodowych. W ramach działań wspierane będzie, we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Złotowie, zdobywanie lub uzupełnianie wiedzy i umiejętności przez pracowników.
- Promocja samozatrudnienia. Celem działania w tym obszarze będzie wsparcie zaangażowania na rzecz osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej. Planowane formy wsparcia są następujące: doradztwa, szkoleń lub poprawy w dostępie do finansowania mikroprzedsiębiorstw. Przy realizacji zadań przewidziana jest współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Złotowie.
- Rozwój ekonomii społecznej poprzez wsparcie dla projektów i inicjatyw w obszarze działalności gospodarczej, które łączą cele społeczne i ekonomiczne. Realizacja projektów będzie służyła budowaniu potencjału społecznego na rzecz rozwiązywania lokalnych problemów społecznych. Istotną kwestią jest współpraca z władzami samorządowymi, tworzenie partnerstw dla realizacji określonych przedsięwzięć dla rozwoju lokalnego.

Cel 3: Poprawa infrastruktury i zagospodarowania przestrzeni publicznej

- Poprawa stanu technicznego budynków mieszkalnych. W ramach planowanych przedsięwzięć zakłada się poprawę stanu budynków mieszkalnych, remonty, naprawy, modernizacje, wyposażenie w infrastrukturę techniczną, w tym termomodernizację obiektów (ocieplenie ścian zewnętrznych, wymiana stolarki okiennej i drzwi zewnętrznych, wymiana/modernizacja instalacji wewnętrznej).

- Poprawa stanu technicznego budynków gospodarczych. W ramach działań zakłada się remonty, naprawy, modernizacje budynków gospodarczych i uporządkowanie otoczenia.
- Poprawa stanu technicznego budynków użyteczności publicznej. W ramach planowanych przedsięwzięć zakłada się poprawę stanu budynków użyteczności publicznej, remonty, naprawy, modernizacje, wyposażenie w infrastrukturę techniczną, w tym termomodernizację obiektów (ocieplenie ścian zewnętrznych, wymiana stolarki okiennej i drzwi zewnętrznych, wymiana/modernizacja instalacji wewnętrznej).
- Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz podłączenie nowych odbiorców.
- Podnoszenie jakości przestrzeni publicznych. Nadanie terenom funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych i miejsc spotkań i rekreacji dla mieszkańców, w tym modernizacja istniejącej infrastruktury, drzewostanu, małej architektury, budowa miejsc odpoczynku (ławki, wiaty, ciągi piesze). Świadczenie pomocy prawnej w zakresie regulacji własności gruntów, które mogłyby być przeznaczone na miejsca spotkań, rekreacji i integracji mieszkańców.
- Drogi i chodniki. W ramach działań budowane będą nowe odcinki dróg, wymianie będzie podlegała nawierzchnia dróg i chodników.
- Modernizacja i rozbudowa oświetlenia ulicznego. W ramach działań wykonana zostanie modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne, rozbudowa oświetlenia ulicznego z wykorzystaniem energooszczędnych lamp oświetleniowych, wykorzystanie OZE do oświetlania.

Cel 4: Wykorzystanie potencjału środowiska naturalnego

- Usuwanie wyrobów zawierających azbest z budynków mieszkalnych i gospodarczych na terenie Gminy.
- Ograniczanie niskiej emisji poprzez wymianę pieców węglowych na ekologiczne źródła ciepła w gospodarstwach domowych zlokalizowanych na terenie Gminy.
- Wymiana źródeł ciepła i sprzętów gospodarstwa domowego na energooszczędne i niskoemisyjne.
- Zagospodarowanie terenów zielonych, stanowiących własność Gminy, na tereny rekreacyjne dla mieszkańców.

9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji

Wymogiem koniecznym dla wspierania projektów rewitalizacyjnych jest zapewnienie ich komplementarności w różnych wymiarach:

- przestrzennej, oznaczającej konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji *Programu* wzajemnych powiązań pomiędzy projektami i przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi realizowanymi na obszarze rewitalizacji i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar rewitalizacji,
- problemowej, oznaczającej konieczność realizacji projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wzajemnie dopełniających się tematycznie, sprawiając, że *Program* będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we wszystkich aspektach, tj. społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym i technicznym,
- proceduralno-instytucjonalnej, tj. konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania *Programem*, który umożliwi efektywne współdziałanie różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur,
- międzyokresowej, czyli konieczności dokonania rozeznania, analizy i oceny oraz sformułowania wniosków odnośnie dotychczasowego sposobu wspierania procesów rewitalizacji, jego skuteczności, osiągnięć i problemów wdrażania *Programu*,
- źródeł finansowania zakłada, iż projekty rewitalizacyjne, wynikające z *Programu* zakładają konieczność uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania.

Komplementarność przestrzenna

Celem zapewnienia komplementarności przestrzennej projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest efektywne oddziaływanie *Programu* na cały obszar, dotknięty stanem kryzysowym, tak aby poszczególne projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne wzajemnie się dopełniały przestrzennie oraz by zachodził między nimi efekt synergii. Prowadzone działania nie powinny skutkować przenoszeniem problemów na inne obszary, ani wystąpieniem negatywnych efektów społecznych.

Wyznaczony obszar rewitalizacji charakteryzuje się natężeniem problemów społecznych, a także niezadowolającym stanem obiektów mieszkalnych i zabytkowych, estetyki przestrzeni, infrastruktury drogowej oraz zagospodarowania przestrzeni publicznej. W *Programie* zaplanowano do realizacji projekty, które są ukierunkowane na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej oraz funkcjonalno-przestrzennej. Zakłada się, że ich realizacji w obszarze rewitalizacji pozytywnie wpłynie na jego otoczenie i docelowo pozytywne efekty realizacji obejmą swym zasięgiem obszar Gminy. Istotnym jest podniesienie, iż prawidłowe funkcjonowanie sfery społecznej nie jest możliwe bez odpowiedniego urządzenia

i zagospodarowania sfery przestrzenno-funkcjonalnej. Realizacja przedsięwzięć w granicach obszaru rewitalizacji, zarówno w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, w tym obiekty budowlane, tereny gminnej przestrzeni publicznej, obiekty zabytkowe, jak i społecznej, prowadzącej do zwiększenia aktywności społecznej oraz adresowanie działań do grup społecznych zagrożonych wykluczeniem powoduje, że oczekiwane jest kompleksowe oddziaływanie na obszar rewitalizacji. Zakłada się, iż wyprowadzenie obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego doprowadzi w dłuższej perspektywie czasowej do przenoszenia pozytywnych wzorców na inne obszary Gminy.

Zaplanowane w ramach projektów zintegrowanych działania obejmują projekty nastawione na poprawę zdolności do zatrudnienia osób nieaktywnych zawodowo i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, integrację społeczną mieszkańców przez wspólne działanie, przestrzeń użytkowo-kulturalną w centrum Okonka, zagospodarowanie przestrzeni przy Wieży Teclawa, poprawa jakości przestrzeni publicznej przez modernizację sieci dróg w Okonku, termomodernizację budynków użyteczności publicznej, rozwój miejskiej infrastruktury technicznej przez rozbudowę sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej, poprawa bezpieczeństwa poprzez budowę oświetlenia dróg, prace modernizacyjne przy kościele pw. Matki Bożej od Wykupu Niewolników i budynkach parafialnych.

Ponadto zaplanowano do realizacji szereg komplementarnych projektów, których celem jest dopełnienie osiągnięcia zamierzonej wizji rewitalizacji. Zasięg oddziaływania projektów dotyczących szeroko pojętej integracji społecznej oraz aktywizacji zawodowej mieszkańców może wykraczać poza obszar rewitalizacji, obejmując swym zakresem także osoby wykluczone, zamieszkujące poza wyznaczonym obszarem.

Komplementarność problemowa

Celem zapewnienia komplementarności problemowej jest przeciwdziałanie fragmentaryzacji działań, przy jednoczesnej koncentracji na całościowym spojrzeniu na przyczyny występowania kryzysu na danym obszarze. Konieczne jest więc określenie pożądanego stanu realizacji projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz ich parametryzacja, ułatwiająca dobór mierników osiągania celów *Programu*. Skuteczna komplementarność problemowa prowadzi do powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami gminy na innych polach działania, co skutkuje lepszą koordynacją tematyczną i organizacyjną działań jednostki samorządu terytorialnego.

Wszystkie zaplanowane działania w ramach *Programu* zostały zaprojektowane w taki sposób, aby się wzajemnie dopełniały tematycznie. Projekty rewitalizacyjne stanowią odpowiedź na problemy zdiagnozowane w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, które przyczyniły się do powstania obszarów zdegradowanych na terenie Gminy. Całościowe spojrzenie na przyczyny wystąpienia sytuacji

kryzysowej prowadzi do kompleksowej realizacji projektów przewidzianych w ramach *Programu*, zarówno projektów zintegrowanych, jak i projektów komplementarnych.

W zintegrowanych projektach rewitalizacyjnych połączono działania skierowane na aktywizację mieszkańców oraz zapobieganie powstawaniu zjawiska wykluczenia społecznego, a także przywracanie wartości zabytkom Gminy oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznej Gminy i ochronę środowiska naturalnego. Wśród podstawowych projektów rewitalizacyjnych wymieniono następujące:

1. poprawa zdolności do zatrudnienia osób nieaktywnych zawodowo i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, która przyczyni się do realizacji celu rewitalizacji, jakim jest poprawa jakości życia oraz kapitału społecznego gminy, a także rozwój gospodarczy,
2. integracja społeczna mieszkańców przez wspólne działania w ramach celu rewitalizacji pn. poprawa jakości życia oraz kapitału społecznego gminy,
3. przestrzeń użytkowo-kulturalna w centrum Okonka w ramach realizacji celów rewitalizacji: poprawa jakości życia oraz kapitału społecznego gminy oraz poprawa infrastruktury i zagospodarowania przestrzeni publicznej,
4. zagospodarowanie przestrzeni przy Wieży Teclawa, w ramach realizacji celów rewitalizacji: poprawa jakości życia oraz kapitału społecznego gminy oraz poprawa infrastruktury i zagospodarowania przestrzeni publicznej,
5. poprawa jakości przestrzeni publicznej przez modernizację sieci dróg w Okonku w ramach realizacji celu rewitalizacji pn. poprawa infrastruktury i zagospodarowania przestrzeni publicznej,
6. termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w ramach realizacji następujących celów rewitalizacji: poprawa jakości życia oraz kapitału społecznego gminy oraz wykorzystanie potencjału środowiska naturalnego,
7. rozwój miejskiej infrastruktury technicznej przez rozbudowę sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej w ramach realizacji następujących celów rewitalizacji: poprawa jakości życia oraz kapitału społecznego gminy, poprawa infrastruktury i zagospodarowania przestrzeni publicznej oraz wykorzystanie potencjału środowiska naturalnego,
8. poprawa bezpieczeństwa poprzez budowę oświetlenia dróg w ramach realizacji następujących celów rewitalizacji: poprawa jakości życia oraz kapitału społecznego gminy, poprawa infrastruktury i zagospodarowania przestrzeni publicznej oraz wykorzystanie potencjału środowiska naturalnego,
9. prace modernizacyjne przy kościele pw. Matki Bożej od Wykupu Niewolników w Okonku i przy budynkach parafialnych w ramach realizacji celu rewitalizacji pn. poprawa infrastruktury i zagospodarowania przestrzeni publicznej.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne, ujęte w *Programie*, charakteryzują się komplementarnością problemową. Zgłoszone projekty stanowią połączenie działań ze sfery przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej z działaniami społecznymi, co zostało szczegółowo wykazane w charakterystyce planowanych przedsięwzięć. Warte podkreślenia jest komplementarność problemowa pomiędzy realizowanymi projektami, tj. poprawa jakości życia

oraz kapitału społecznego gminy, poprawa infrastruktury i zagospodarowania przestrzeni publicznej oraz wykorzystanie potencjału środowiska naturalnego. Wymienione projekty wykazują ścisły związek z przedsięwzięciami w zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

W celu zapewnienia komplementarności proceduralno-instytucjonalnej konieczne jest umiejscowienie systemu zarządzania *Programem* rewitalizacji w przyjętym w Gminie systemie zarządzania procesami.

W zakresie komplementarności proceduralno-instytucjonalnej należy podkreślić ważną rolę wszystkich interesariuszy rewitalizacji na etapie opracowania i wdrażania *Programu*. Procedury wdrażania *Programu*, zaprojektowane w rozdziale 12, wymagają współdziałania w ramach Zespołu ds. Rewitalizacji, którego trzon stanowią będą pracownicy Urzędu Miejskiego.

Komplementarność międzyokresowa

Zachowanie ciągłości programowej, polegającej na kontynuacji lub rozwijaniu wsparcia z polityki spójności 2007-2013, ma w procesach rewitalizacji kluczowe znaczenie. Istotnym jest, aby przedsięwzięcia zrealizowane w latach poprzednich dopełnić projektami komplementarnymi, realizowanymi w ramach polityki spójności 2014-2020.

Projekty zaplanowane do realizacji w ramach *Programu* są komplementarne z dotychczas zrealizowanymi. Poniżej zestawiono najważniejsze działania o charakterze rewitalizacyjnym zrealizowane w ramach perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2007-2013 w Gminie Okonek.

Tabela nr 17 Zestawienie projektów zrealizowanych przez Gminę Okonek w latach 2007-2014 z uzyskanym dofinansowaniem

Lp.	Nazwa zadania	Wartość inwestycji	Dofinansowanie	Wkład własny
LGD - Odnowa i rozwój wsi				
1	Budowa kortu tenisowego w miejscowości Okonek przy ul. Wodnej	361.093,47	200.000,00	161.093,47
3	Budowa chodnika i zatoki autobusowej w miejscowości Ciosaniec	130.300,09	77.227,00	53.073,09
4	Budowa szlaku pieszego w miejscowości Okonek	157.363,72	100.000,00	57.363,72
5	Budowa hali widowiskowo-sportowej w miejscowości Lotyń	2.626.982,80	155.000,00	2.471.982,80

Lp.	Nazwa zadania	Wartość inwestycji	Dofinansowanie	Wkład własny
6	Wyposażenie hali widowiskowo-sportowej w miejscowości Lotyń	302.595,89	134.000,00	168.595,89
Razem:		3.578.335,97	666.227,00	2.912.108,97
LGD - Małe Projekty				
1	Organizacja imprezy kulturalnej pn. „Czas na historię – odkryj kolorowe średniowiecze” w miejscowości Okonek	21.614,20	15.221,40	6.392,80
2	Organizacja imprezy pn. „Chroń okoneckie środowisko ponad wszystko”	11.904,23	8.241,00	3.663,23
3	Budowa wiaty rekreacyjno-wypoczynkowej w miejscowości Drzewice	20.859,20	13.582,00	7.277,20
4	Wymiana elementów placu zabaw w miejscowości Borki	22.978,36	14.975,00	8.003,36
5	Wymiana elementów placu zabaw w Węgorzewie	32.489,54	17.990,00	14.499,54
6	Budowa placu zabaw w Okonku ul. Kolejowa	27.122,91	17.656,00	9.466,91
7	Budowa placu zabaw w Lubniczce wraz z zagospodarowaniem terenu	29.974,18	17.990,00	11.984,18
8	Wymiana elementów placu zabaw w miejscowości Okonek	28.959,53	17.483,00	11.476,53
9	Przygotowanie i wydanie folderów informacyjnych Gminy Okonek	12.816,60	8.336,00	4.480,60
10	Budowa wiat turystycznych na terenie Gminy Okonek	21.648,00	14.080,00	7.568,00
Razem:		230.366,75	145.554,40	84.812,35
PROW Podstawowe usługi dla Gospodarki i ludności wiejskiej				
1	Budowa rozdzielczej sieci wodociągowej z przyłączami w Lotyniu	79.229,88	32.207,00	47.022,88
2	Budowa rozdzielczej sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w miejscowości Okonek	253.540,33	103.065,17	150.475,16
Razem:		332.770,21	135272,17	197498,04
PROW Odnowa i rozwój wsi				
1	Budowa wiejskich kompleksów sportowo-rekreacyjnych w Borucinie, Ciosańcu, Lotyniu i Łomczewie	282.428,75	174.814,00	107.614,75
2	Budowa wiejskich kompleksów sportowo-rekreacyjnych w Łędyczku Pniewie i Podgajach	251.929,70	155.172,00	96.757,70
Razem:		534.358,45	329.986,00	204.372,45
Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka – Pojezierze Krajeńskie				
1	Budowa siłowni zewnętrznych w miejscowości Okonek	90.150,70	62.299,00	27.851,70
2	Ochrona włosienicznika pędzelkowatego poprzez montaż urządzeń podczyszczających do istniejących kolektorów deszczowych odprowadzających wody opadowe do rzeki Czarnej	116.767,69	55.774,00	60.993,69

Lp.	Nazwa zadania	Wartość inwestycji	Dofinansowanie	Wkład własny	
		Razem:	206.918,39	118.073,00	88.845,39
WRPO 6.1 Infrastruktura turystyczna					
1	Modernizacja i budowa infrastruktury turystycznej nad jeziorem BAŁ w Okonku	412.261,35	241.608,82	170.652,53	
		Razem:	412.261,35	241.608,82	170.652,53
POIŚ 9.3 Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej					
1	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej	38.130,00	32.410,50	5.719,50	
		Razem:	38.130,00	32.410,50	5.719,50
		RAZEM:	4.545.242,34	1.236.080,72	3.309.161,62

Źródło danych: Urząd Miejski w Okonku według stanu na 30.06.2016 r.

Komplementarność źródeł finansowania

Istotna jest zdolność łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania. Koordynacja i synergia projektów rewitalizacyjnych finansowanych w szczególności w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego jest konieczna dla uzyskania korzystnych efektów dla obszarów rewitalizacji.

W związku z powyższym na liście projektów podstawowych i komplementarnych ujętych w *Programie*, znajdują się przedsięwzięcia dotyczące sfery społecznej i przestrzenno-funkcjonalnej, zapewniając tym samym koncentrację celów, ich wzajemne powiązanie i synergii. Należy podkreślić, że ujęte w *Programie* przedsięwzięcia zakładają spełnienie wymogu komplementarności źródeł finansowania, tj. wykorzystanie zewnętrznych, wspólnotowych mechanizmów finansowania, tj. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny i Fundusz Spójności, funduszy publicznych krajowych, np. Bank Gospodarstwa Krajowego S.A., ale również zaangażowanie środków własnych Gminy i funduszy prywatnych zarówno osób fizycznych, prawnych, jak i organizacji pozarządowych, w tym formuły partnerstwa publiczno-prywatnego.

10. Indykatywne ramy finansowe

Zestawienie projektów stanowi tzw. indykatywną listę projektów kluczowych. Indykatywny charakter list oznacza, iż podane w nich informacje dotyczące poszczególnych projektów mają charakter orientacyjny, są odzwierciedleniem najlepszej wiedzy w momencie tworzenia listy. Dopuszczalne są więc modyfikacje zakresu projektów, wartości i harmonogramu, a realizacja poszczególnych zadań będzie uzależniona od możliwości finansowych podmiotów i instytucji odpowiedzialnych za ich wdrażanie. Indykatywne ramy finansowe w odniesieniu do podstawowych przedsięwzięć i projektów i rewitalizacyjnych zostały przedstawione w tabeli nr 18.

Wybór możliwości finansowania przedsięwzięć dokonany zostanie z zachowaniem zasady dodatkowości. Niezbędna jest więc koordynacja możliwości wykorzystania środków pomocowych funduszy europejskich ze środkami przewidzianymi w ramach polityk sektorowych i instrumentów krajowych. Zaangażowane więc powinny zostać środki publiczne pochodzące z budżetu państwa, budżetu gminy, ale także środki pozostałych interesariuszy *Programu* i realizujących przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

Tabela nr 18 Indykatywne ramy finansowe

Lp.	Nazwa projektu i podmiot realizujący	Szacowana wartość projektu	Potencjalne źródła finansowania i poziom dofinansowania
1	<p>Poprawa zdolności do zatrudnienia osób nieaktywnych zawodowo i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym</p> <p>Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Okonku</p>	250.000 zł	<p>WRPO 2014+ działanie 6.1. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy, dofinansowanie 85% + 15% (środki Funduszu Pracy będące w dyspozycji samorządu powiatu)</p> <p>WRPO 2014+ działanie 6.2 Aktywizacja zawodowa, dofinansowanie 95%, z tego 80% EFS, 15% Budżet państwa, pozostałe 5% wkład własny</p> <p>Program Wiedza Edukacja Rozwój Działanie 1.2 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy, dofinansowanie 95%, z tego 80% EFS, 15% Budżet państwa, pozostałe 5% wkład własny</p>
2	<p>Integracja społeczna mieszkańców przez wspólne działanie</p> <p>Okoneckie Centrum Kultury, Ochotnicze Straże Pożarne, Gmina Okonek</p>	Do uzupełnienia w późniejszym terminie realizacji <i>Programu</i>	<p>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 (działanie M19 – Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER (RLKS – rozwój lokalny kierowany przez społeczność), intensywność pomocy wynosi do 100% kosztów kwalifikowalnych operacji, w zależności od kategorii beneficjenta, rodzaju operacji oraz zapisów LSR</p> <p>Program Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Edukacja kulturalna”, maksymalny % poziom dotacji w budżecie zadania wynosi 50% lub 80%</p>

Lp.	Nazwa projektu i podmiot realizujący	Szacowana wartość projektu	Potencjalne źródła finansowania i poziom dofinansowania
3	Przestrzeń użytkowo-kulturalna w centrum Okonka Gmina Okonek	1 000 000 zł	<p>WRPO 2014+ działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojennych, dofinansowanie 85% EFRR, 15% środki własne</p> <p>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (działanie M07 - Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich, poddziałanie 3. Inwestycje w tworzenie, ulepszanie lub rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury oraz powiązanej infrastruktury, dofinansowanie 63,63% EFFROW, 36,37% wkład własny</p>
4	Zagospodarowanie przestrzeni przy Wieży Teclawa Gmina Okonek	300 000 zł	<p>WRPO 2014+ działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojennych, dofinansowanie 85% EFRR, 15% środki własne</p> <p>WRPO 2014+ działanie 4.4. Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego, dofinansowanie 85% EFRR, 15% środki własne</p> <p>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (działanie M07 - Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich, poddziałanie 3. Inwestycje w tworzenie, ulepszanie lub rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury oraz powiązanej infrastruktury, dofinansowanie 63,63% EFFROW, 36,37% wkład własny</p> <p>Program Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Ochrona Zabytków”, dofinansowanie, zgodnie z art. 77 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, może być udzielone w wysokości do 50% nakładów koniecznych. W przypadkach określonych w art. 78 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, dofinansowanie może być udzielone w kwocie do 100% nakładów koniecznych</p>
5	Poprawa jakości przestrzeni publicznej przez modernizację sieci dróg w Okonku Gmina Okonek	6 272 339 zł	<p>WRPO 2014+ działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojennych, dofinansowanie 85% EFRR, 15% środki własne</p> <p>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (działanie M07 - Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich, poddziałanie 1. Inwestycje związane z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycje w energię odnawialną i w oszczędzanie energii, dofinansowanie 63,63% EFFROW, 36,37% wkład własny</p>

Lp.	Nazwa projektu i podmiot realizujący	Szacowana wartość projektu	Potencjalne źródła finansowania i poziom dofinansowania
6	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej Gmina Okonek	850 000 zł	<p>WRPO 2014+ działanie 3.2. Poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym, dofinansowanie 85% EFRR, 15% środki własne</p> <p>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich Działanie M10 - Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne, płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna jest przyznawana do gruntów ornych w wysokości:</p> <ol style="list-style-type: none"> 100% stawki podstawowej – za powierzchnię od 0,10 ha do 50 ha, 75% stawki podstawowej - za powierzchnię powyżej 50 ha do 100 ha, 60% stawki podstawowej - za powierzchnię powyżej 100 ha. <p>Fundusz Termomodernizacji i Remontów Banku Gospodarstwa Krajowego, wysokość premii termomodernizacyjnej wynosi 20% kwoty kredytu wykorzystanego na realizację przedsięwzięcia termomodernizacyjnego.</p>
7	Rozwój miejskiej infrastruktury technicznej przez rozbudowę sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej Gmina Okonek	4 735 379 zł 120 000 zł	<p>WRPO 2014+ działanie 4.1. Zapobieganie, likwidacja skutków klęsk żywiołowych i awarii środowiskowych, dofinansowanie 85% EFRR, 15% środki własne</p> <p>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich Działanie M07 - Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich, poddziałanie 1. Inwestycje związane z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycje w energię odnawialną i w oszczędzanie energii, dofinansowanie 63,63% EFFROW, 36,37% wkład własny</p> <p>Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu (program priorytetowy „Ochrona wód i gospodarka wodna”, dofinansowanie w formie dotacji lub pożyczki wynosi do 100% kosztów kwalifikowanych</p>
8	Poprawa bezpieczeństwa poprzez oświetlenie dróg Gmina Okonek	64 384 zł	<p>WRPO 2014+ działanie 3.3. Wspieranie strategii niskoemisyjnych, w tym mobilność miejska, dofinansowanie 85% EFRR, 15% środki własne</p> <p>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (działanie M07 - Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich, poddziałanie 3. Inwestycje w tworzenie, ulepszanie lub rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury oraz powiązanej infrastruktury, dofinansowanie 63,63% EFFROW, 36,37% wkład własny</p>
9	Prace modernizacyjne przy kościele pw. Matki Bożej od Wykupu	Do uzupełnienia w	WRPO 2014+ działanie 4.4. Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego, dofinansowanie 85% EFRR, 15%

Lp.	Nazwa projektu i podmiot realizujący	Szacowana wartość projektu	Potencjalne źródła finansowania i poziom dofinansowania
	<p>Niewolników w Okonku i przy budynkach parafialnych</p> <p>Parafia rzymsko-katolicka pw. Matki Bożej od Wykupu Niewolników w Okonku</p>	<p>późniejszym terminie realizacji Programu</p>	<p>środki własne Parafii i Diecezji Koszalińsko-Kołońskiej, kredyt bankowy, Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków</p> <p>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich Działanie M07 - Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich, poddziałanie 2. Badania i inwestycje związane z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, krajobrazu wiejskiego i miejsc o wysokiej wartości przyrodniczej, w tym dotyczące powiązanych aspektów społeczno-gospodarczych oraz środków w zakresie świadomości środowiskowej, dofinansowanie 63,63% EFFROW, 36,37% wkład własny, środki własne Parafii i Diecezji Koszalińsko-Kołońskiej, Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków</p> <p>Program Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Ochrona Zabytków”, dofinansowanie, zgodnie z art. 77 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, może być udzielone w wysokości do 50% nakładów koniecznych. W przypadkach określonych w art. 78 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, dofinansowanie może być udzielone w kwocie do 100% nakładów koniecznych</p>

11. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów w proces rewitalizacji

Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 wskazują na potrzebę określenia stopnia realizacji zasady partnerstwa i partycypacji w odniesieniu do programu rewitalizacji, zarówno na etapie jego przygotowania, jak również na etapach wdrażania i oceny jego efektów.⁸⁴

Prowadzenie procesu rewitalizacji wiąże się z zaangażowaniem lokalnej społeczności do działania na różnych poziomach: wytyczania kierunków, współpracy partnerskiej, realizacji przedsięwzięć i utrzymanie efektów wprowadzanych zmian. Organizowanie społeczności lokalnej to proces wspierania ludzi w podejmowaniu wspólnych działań na rzecz ulepszenia własnego środowiska, a także metoda działania, którego celem jest mobilizowanie społeczności do podejmowania niezbędnych wysiłków zmierzających do poprawy jej sytuacji.

Istotną rolę w procesie tworzenia i realizacji programu rewitalizacji odgrywa partycypacja społeczna, która obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający udział interesariuszy. W ustawie w **katalogu interesariuszy** wymieniono m.in.⁸⁵

- mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz właścicieli, użytkowników wieczystych nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdujące się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego,
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą,
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne,
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne,
- organy władzy publicznej i inne podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział wszystkich interesariuszy. Zgodnie z ustawą przygotowanie, prowadzenie i ocena rewitalizacji polegają w szczególności na:

- poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami,
- prowadzeniu działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji oraz o przebiegu tego procesu,
- inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji,
- zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących

⁸⁴ Wytyczne Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, op. cit.

⁸⁵ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, op. cit.

- rewitalizacji,
- wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji programu rewitalizacji,
 - zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.⁸⁶

Niniejszy *Program* został wypracowany przez samorząd gminny i poddany dyskusji w oparciu o diagnozę stanu w zakresie sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej. Zakładana jest współpraca wszystkich interesariuszy w trakcie realizacji i aktualizacji *Programu* z uwzględnieniem różnych poziomów ich zaangażowania – od informowania poprzez konsultacje aż do pełnej partycypacji oznaczającej aktywne uczestnictwo.

Interesariusze zostali zaangażowani we wszystkich etapach opracowania *Programu*. Zostali poinformowani o przystąpieniu do projektu. Ogłoszenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Gminy (www.okonek.pl) oraz w sposób zwyczajowy przyjęty, tj. na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim.

Rys. nr 1 Informacja o przystąpieniu do projektu

Opracowanie Programu

Punktem wyjściowym jest zaangażowanie interesariuszy w ramach procesu wspierania zmiany zachowań, który jest niezbędnym uzupełnieniem działań przyjętych w „Programie rewitalizacji dla Gminy Okonek na lata 2017-2023”, a także gwarantem powodzenia jego realizacji, zarządzania i monitorowania. Interesariuszami są wszystkie strony, które są zainteresowane wdrażaniem *Programu*, mają wpływ na jego realizację, a także odnoszą korzyści z jego wdrażania.

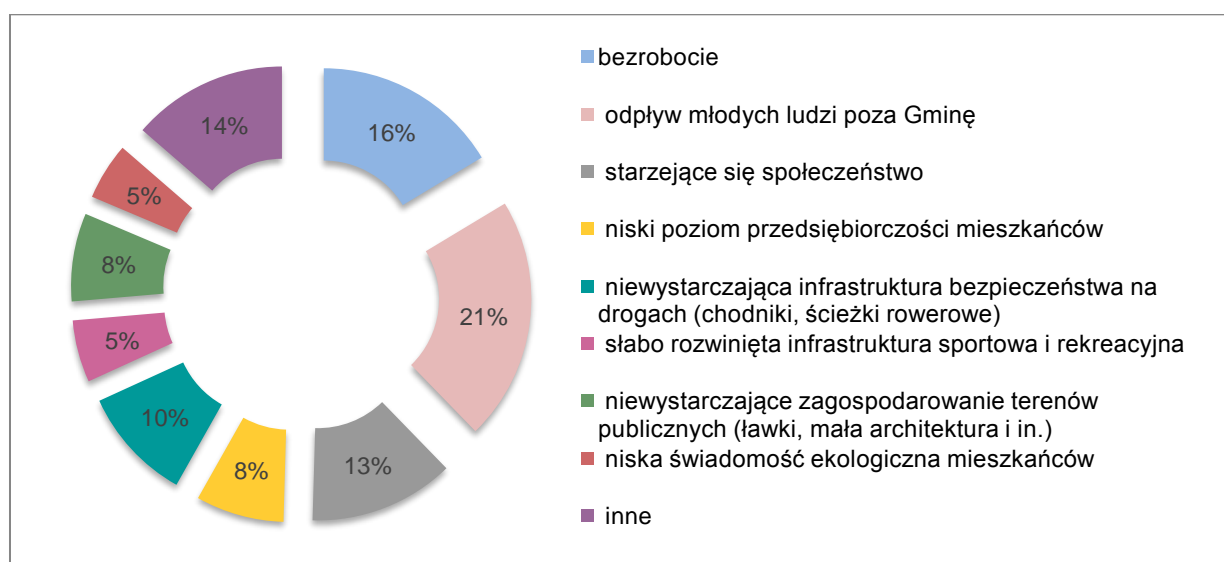
Pierwszym etapem prac było opracowanie diagnozy stanu Gminy Okonek, która została poddana procesowi konsultacji społecznych. Interesariusze zostali włączeni w proces wyboru

⁸⁶ Tamże

obszaru rewitalizacji, mieli możliwość wskazania problemów, które występują w Gminie, a także wskazania pożądanego kierunku działań w celu wyprowadzenia zdiagnozowanych obszarów z sytuacji kryzysowej. Przygotowano ankiety, które zostały rozdyskrebowane wśród interesariuszy. Ankiety były dostępne w formie papierowej i elektronicznej (załącznik nr 3). Wskazanie atutów i słabych stron Gminy, a także zjawisk problemowych, występujących na terenie Gminy, stanowiło istotny wkład partycypacji społecznej przy dokonaniu wyboru obszaru rewitalizacji.

W ramach partycypacji społecznej wpłynęły 33 wypełnione ankiety. Dla 21% ankietowanych najbardziej istotnym problemem jest odpływ młodych mieszkańców z Gminy. Kolejne 16% wskazało bezrobocie, a dla 13% negatywnym zjawiskiem jest starzejące się społeczeństwo (wykres nr 3).

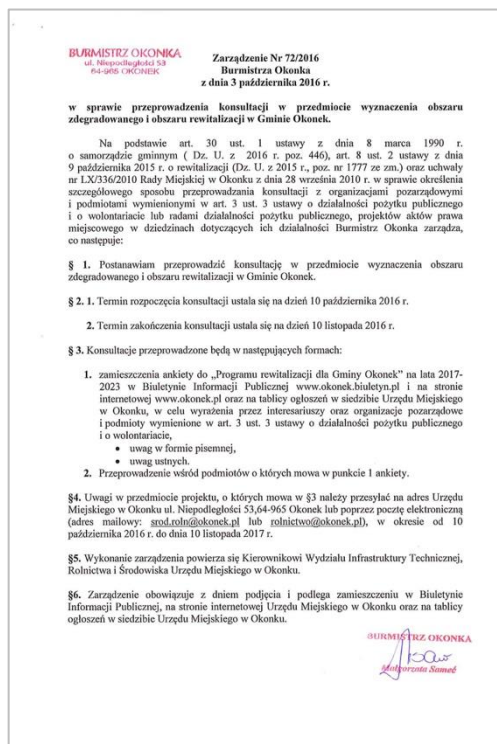
Wykres nr 3 Problemy zdiagnozowane przez mieszkańców Gminy

Dla większości ankietowanych **atutem Gminy** jest jakość środowiska, dziedzictwo kulturowe, współpraca między sołectwami, rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna, wykwalifikowana kadra. Z kolei słabe strony gminy to we wskazaniach ankietowanych to przede wszystkim migracja ludzi młodych do miast, wysokie bezrobocie, niska aktywność mieszkańców gminy, zły stan dróg gminnych, brak dostępu do internetu bezprzewodowego oraz niewielka oferta kulturalna. Mieszkańcy wskazali ponadto na konieczność podjęcia dalszej rozbudowy systemów kanalizacji, brak terenów inwestycyjnych, trudności lokalowe oraz brak promocji gminy.

Opracowana diagnoza stanu Gminy Okonek w zakresie sytuacji społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, poddana została konsultacjom społecznym. Celem konsultacji było poznanie potrzeb oraz oczekiwań wszystkich interesariuszy, jak również wypracowanie spójnych działań w procesie rewitalizacji gminy.

Konsultacje odbywały się w okresie 10 października - 10 listopada 2016 r. na mocy Zarządzenia nr 72/2016 Burmistrza Okonka z dnia 3 października 2016 r.

Rys. nr 2 Ogłoszenie konsultacji społecznych

W trakcie konsultacji zorganizowane zostały warsztaty i spotkania informacyjne dla mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji pozarządowych i innych interesariuszy. Istotny element działań komunikacyjnych w ramach prac nad *Programem* stanowiły działania edukacyjne, dotyczące istoty procesu rewitalizacji, kierunków jej prowadzenia, a także możliwych do podjęcia działań rewitalizacyjnych i zasad ich prowadzenia. Wykorzystane zostały materiały tekstowe, prezentacje multimedialne oraz infografiki. Celem przeprowadzenia warsztatów dla interesariuszy było omówienie i ocena propozycji wyznaczenia obszaru rewitalizacji gminy, a także wyrażenie opinii, zgłaszanie propozycji i uwag, a także zgłaszanie propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

W trakcie warsztatów przeprowadzono także wywiady pogłębione. Spotkania odbyły się w następujących terminach:

- 15 grudnia 2016 r. w budynku Urzędu Miejskiego w Okonku przy ul. Niepodległości 53 w sali konferencyjnej w godzinach 11:00-13:30, dedykowane w szczególności przedstawicielom organizacji pozarządowych oraz pracownikom Urzędu Miejskiego oraz jego jednostek organizacyjnych. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele Urzędu Gminy, Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Ochotniczych Straży Pożarnych, Okoneckiego Centrum Kultury, dyrektorzy szkół i sołtysi.
- 14 grudnia 2016 r. w budynku Urzędu Miejskiego w Okonku przy ul. Niepodległości 53 w sali konferencyjnej w godzinach 15:00-16:30, dedykowane w szczególności mieszkańcom i podmiotom gospodarczym. W spotkaniu wzięli udział mieszkańcy

Okonka oraz miejscowości: Lędyczek, Ciosaniec, Kruszka, Brzozówka, Borucino, Lubnica.

Kluczowym elementem programu rewitalizacji jest lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych, realizujących kierunki działań, mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową. Wszyscy zainteresowani zapisami *Programu* zostali zaproszeni do składania propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych do ujęcia w „Programie rewitalizacji dla Gminy Okonek”. Wskazano, iż zgłaszane pomysły powinny się przyczyniać do ożywienia społeczno-gospodarczego i poprawy warunków i jakości życia w Gminie, a projekty mogą dotyczyć kwestii społecznych, gospodarczych i infrastrukturalnych oraz odpowiadać na potrzeby lokalnej społeczności. Propozycje projektów rewitalizacyjnych do ujęcia w *Programie*, zgłaszane na opracowanym formularzu (załącznik nr 4), można było zgłaszać:

- drogą elektroniczną na adres: srod.roln@okonek.pl lub rolnictwo@okonek.pl
- drogą pocztową lub osobiście do Urzędu Miejskiego w Okonku przy ul. Niepodległości 53.

Informację o możliwości zgłaszania projektów rewitalizacyjnych, uwag i wniosków rozpowszechniono również za pośrednictwem plakatów, które zostały rozwieszone na tablicach informacyjnych Urzędu Miejskiego w Okonku, na tablicach informacyjnych we wszystkich sołectwach Gminy oraz w wybranych budynkach użyteczności publicznej, w tym w Szkole Podstawowej w Okonku, Szkole Podstawowej w Lotyniu oraz w Szkole Podstawowej w Pniewie.

W ramach partycypacji społecznej w sprawie wyznaczenia obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Okonek, w dniu 15 grudnia 2016 r. zorganizowany został spacer studyjny po obszarze zdegradowanym przewidzianym do rewitalizacji w gminie. W trakcie spaceru można było zapoznać się z obszarem wybranym do rewitalizacji oraz wyrazić opinie, co do miejsc wymagających podjęcia działań interwencyjnych. Zbierane były także wnioski i uwagi, a także propozycje przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

W trakcie opracowywania *Programu* wykorzystano następujące formy prowadzenia konsultacji społecznych:

- zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej,
- spotkania i warsztaty,
- spacerowane badania w miejscowościach Okonek, Ciosaniec, Kruszka i Lubnica,
- ankiety,
- wywiady,
- wykorzystanie grup przedstawicielskich,
- zbieranie uwag ustnych.

Wszelkie informacje odnośnie *Programu* zostały udostępnione na stronie internetowej gminy www.okonek.pl w zakładce „Dla mieszkańca. Aktualności”. W połączeniu z akcją informacyjną zrealizowaną w trakcie opracowywania niniejszego dokumentu można przyjąć, iż kolejne działania podejmowane przez władze Gminy Okonek spotykać się będą ze zrozumieniem interesariuszy. Na tym etapie udało się zbudować podstawę dla społecznego poparcia w procesie podejmowania strategicznych decyzji dotyczących wdrażania *Programu*.

Wdrażanie i okresowa ocena *Programu*

Istotnym elementem powodzenia realizacji procesu wyprowadzania obszarów ze stanów kryzysowych jest włączenie mieszkańców Gminy na każdym etapie wdrażania i oceny okresowej postępów prac rewitalizacyjnych. Niezbędne jest zatem rozpoznanie realnych potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążenie do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami.

Interesariusze rewitalizacji zostaną zaangażowani w proces zarządzania *Programem*, a także w proces monitorowania realizacji jego zapisów, zgodnie z zasadami zarządzania i oceny opisanymi w rozdziale 12. Szeroko rozumiana partycypacja społeczna stanowi kluczowy element w ramach aktualizacji działań i projektowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Proponowany katalog działań obejmuje m.in.:

- powołanie Zespołu ds. rewitalizacji,
- cykliczne spotkania Zespołu ds. rewitalizacji otwarte dla potencjalnych zainteresowanych postępem prac,
- konsultacje społeczne dotyczące wyboru projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- opracowanie zakładki informacyjnej na stronie internetowej Gminy,
- podnoszenie tematyki rewitalizacji w trakcie spotkań z mieszkańcami, także w ramach zebrań sołeckich,
- udostępnianie wniosków z posiedzeń Zespołu ds. rewitalizacji na stronie internetowej gminy, a co za tym idzie umożliwienie zapoznania się z postępami prac wszystkim zainteresowanym,
- udział w realizacji projektów zgłoszonych przez podmioty sektora prywatnego,

- działalność organizacji pozarządowych i ich wsparcie dla podejmowanego procesu rewitalizacji w Gminie, w tym w szczególności w ramach Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- podejmowanie zadań rewitalizacyjnych w trakcie imprez kulturalnych i sportowych organizowanych w Gminie,
- organizację konkursów, wystaw, spotkań edukacyjnych,
- umieszczanie informacji o ogłaszanych przez odpowiednie jednostki naborach wniosków na realizację projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych na stronie internetowej Gminy i w Biuletynie Informacji Publicznej,
- umieszczanie informacji na tablicach ogłoszeń w miejscach publicznie dostępnych.

Zaproponowane formy partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji obejmują zarówno działania informacyjne czy konsultacji planowanych i podejmowanych działań władz lokalnych, a także dążące do zaawansowanych metod partycypacji, takich jak współdecydowanie czy kontrola obywatelska, w szczególności w odniesieniu do zgłaszanych i realizowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

12. System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji

Zarządzanie procesem rewitalizacji ma na celu wdrażanie działań, aby możliwe było wyprowadzenie obszaru ze stanu degradacji, a tym samym poprawa jakości życia mieszkańców, przy zaangażowaniu interesariuszy i środków finansowych, pochodzących z różnych źródeł. Niniejszy *Program* będzie realizowany w strukturach organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Okonku. Odpowiedzialnym za realizację „Programu rewitalizacji dla Gminy Okonek” w zakresie obszaru administracyjnego gminy jest Burmistrz Okonka.

We wdrażanie „Programu rewitalizacji dla Gminy Okonek na lata 2017-2023” zaangażowane zostaną następujące podmioty:

- Urząd Miejski w Okonku,
- Jednostki organizacyjne Gminy Okonek, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Okoneckie Centrum Kultury,
- mieszkańcy Gminy i sołtysi,
- przedsiębiorcy, prowadzący działalność gospodarczą na terenie Gminy,
- Ochotnicze Straże Pożarne i inne organizacje pozarządowe i społeczne, działające na terenie Gminy,
- Parafia rzymsko-katolicka pw. Matki Bożej od Wykupu Niewolników w Okonku,
- inne podmioty zainteresowane procesem rewitalizacji.

Zaangażowanie różnych podmiotów we wdrażanie *Programu* prowadzi do wzajemnego uzupełniania się działań różnych instytucji zarówno na etapie opracowywania programu, jak i jego wdrażania i monitorowania postępów prac.

W ramach zarządzania działaniami, zaprojektowanymi w *Programie*, zostanie powołany przez Burmistrza Okonka zespół programowo-doradczy, tj. **Zespół ds. Rewitalizacji** ze wskazanym zakresem odpowiedzialności, co do przygotowania i przeprowadzenia naboru propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, opiniowanie zgłoszonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, weryfikacji kierunków działań, konsultacji zapisów dokumentów strategicznych, zamówień publicznych i finansowania realizacji *Programu*, a także jego promocji. Funkcjonowanie Zespołu jest oparte na partycypacyjnym modelu współpracy pomiędzy przedstawicielami samorządu gminnego oraz interesariuszami procesu rewitalizacji. Decyzje w ramach prac Zespołu będą podejmowane większością głosów. Uprawnieni do głosowania są wszyscy członkowie zespołu rewitalizacji.

W skład Zespołu ds. Rewitalizacji wejdą delegowani przedstawiciele Urzędu Miejskiego, zajmujący się problematyką gospodarki komunalnej, edukacji, kultury, planowania przestrzennego, ochrony środowiska, zamówień publicznych oraz finansów, a także przedstawiciele jednostek organizacyjnych, które mają wpływ na realizację zadań własnych Gminy oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych, przedsiębiorców i mieszkańców. Zadaniem sołtysów w realizacji *Programu* będzie współpraca z Zespołem oraz lokalną społecznością. Do obowiązków sołtysa należy m.in. wpływanie na wykorzystanie aktywności

mieszkańców służącej poprawie gospodarki i warunków życia w sołectwie, reprezentowanie mieszkańców sołectwa wobec Rady Miasta i Burmistrza Okonka, uczestniczenie w naradach Sołtysów, zwoływanych okresowo przez Burmistrza Okonka oraz pełnienie roli męża zaufania w miejscowym środowisku.⁸⁷

Wyniki prac Zespołu ds. Rewitalizacji będą przedmiotem analizy w ramach cyklicznych spotkań, odbywających się raz na kwartał w siedzibie Urzędu Miejskiego. W ramach zespołu wybrany zostanie koordynator. Główne zadania **Koordynatora Zespołu ds. Rewitalizacji** z ramienia Urzędu Miejskiego będą obejmowały:

- organizowanie spotkań Zespołu ds. Rewitalizacji,
- przygotowanie sprawozdań i raportów kontrolnych dla Burmistrza Okonka,
- współpraca z wszystkimi interesariuszami *Programu*,
- proponowanie aktualizacji zapisów dokumentu,
- koordynacja zarządzanie zgłaszaniem projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- działania informacyjne,
- działania edukacyjne.

Wyznaczenie Koordynatora Zespołu ds. Rewitalizacji w ramach struktur Urzędu Miejskiego wynika z faktu, iż samorząd gminny koordynuje proces rewitalizacji jako zadanie własne gminy i będzie zaangażowany w realizację projektów rewitalizacyjnych. Istotną kwestią w realizacji wyznaczonych kierunków działań jest ich implementacja do uchwalanego prawa miejscowego oraz uwzględnienie w dokumentach strategicznych.

Działania podejmowane w związku z realizacją zapisów niniejszego *Programu* powinny być upublicznione z wykorzystaniem Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Okonek (www.okonek.biuletyn.net).

Komunikacja będzie się odbywała z wykorzystaniem dotychczas funkcjonujących kanałów informacyjnych, tj. w formie wymiany stanowisk, w tym w formie elektronicznej na uprzednio uzgodnione między interesariuszami adresy poczty elektronicznej, poprzez zamieszczenie odpowiednich informacji na tablicach informacyjnych w Urzędzie Miejskim, na stronie internetowej gminy (Program rewitalizacji dla Gminy Okonek, skład Zespołu ds. Rewitalizacji, formularz do zgłaszania wniosków i uwag, informacje na temat wdrażania procesu rewitalizacji oraz zaproszenia na wydarzenia dotyczące rewitalizacji), elektroniczną skrzynkę pocztową zespołu, a także w trakcie spotkań i wydarzeń, organizowanych przez Urząd Miejski oraz organizacje pozarządowe.

⁸⁷ Uchwała nr V/44/2007 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 30 stycznia 2007 r. w sprawie uchwalenia statutów Sołectw i Osiedli w Mieście i Gminie Okonek.

13. System monitoringu skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu *Programu*

„Program rewitalizacji dla Gminy Okonek na lata 2017-2023” będzie podlegał ocenie aktualności i stopnia realizacji. W pierwszej kolejności sprawdzeniu będzie podlegało, czy zapisy *Programu* są aktualne, tj. czy odpowiadają stanowi faktycznemu w zakresie ustaleń, mających znaczenie dla realizacji *Programu*. Następnie zbadane zostanie, w jakim stopniu działania zaplanowane w *Programie* zostały zrealizowane zgodnie z przyjętym harmonogramem.⁸⁸

Kontrolne wyniki oceny realizacji *Programu* powinny być opracowywane co rok jako **raport z podjętych działań**, który przedkładany będzie Burmistrzowi Okonka, a co dwa lata *Program* powinien być poddawany aktualizacji na podstawie bieżących danych dotyczących postępu prac w projektach i przedsięwzięciach rewitalizacyjnych. Proponowane wskaźniki monitorowania realizacji celów założonych w *Programie* zostały zestawione w tabeli nr 19.

Tabela nr 19 Wskaźniki monitorowania realizacji Programu rewitalizacji

Lp.	Cel	Wskaźniki monitorowania	Oczekiwany trend
		Liczba zorganizowanych szkoleń dla osób pozostających bez pracy [szt.]	Wzrost
		Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie aktywizacji społeczno-zawodowej [os.]	Spadek
		Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu aktywizacji społeczno-zawodowej [os.]	Spadek
1	Poprawa jakości życia oraz kapitału społecznego gminy	Liczba zorganizowanych imprez o charakterze społeczno-kulturalnym [szt.]	Wzrost
		Liczba uczestników imprez o charakterze społeczno-kulturalnym [os.]	Wzrost
		Liczba dzieci zapisanych do przedszkola [os.]	Wzrost
		Liczba dzieci uczęszczających na dodatkowe zajęcia sportowe [os.]	Wzrost
		Liczba sportowych imprez gminnych [szt.]	Wzrost
		Liczba zorganizowanych spotkań dla mieszkańców [szt.]	Wzrost

⁸⁸ Ustawa o rewitalizacji. Praktyczny komentarz. Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa Departament Polityki Przestrzennej Warszawa, 2016. Dostępny: https://mib.gov.pl/files/0/1796888/Ustawaorewitalizacji_praktycznykomentarz.pdf

Lp.	Cel	Wskaźniki monitorowania	Oczekiwany trend
		Liczba osób korzystających ze wspólnych miejsc spędzania wolnego czasu (średniomiesięcznie) [os.]	Wzrost
		Liczba podmiotów realizujących cele społeczne na zrewitalizowanym obszarze [szt.]	Wzrost
2	Rozwój gospodarczy	Liczba założonych działalności gospodarczych [szt.]	Wzrost
		Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale [os.]	Spadek
3	Poprawa infrastruktury i zagospodarowania przestrzeni publicznej	Liczba komunalnych budynków mieszkalnych, podlegających termomodernizacji [szt.]	Wzrost
		Liczba nowych przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych [szt.]	Wzrost
		Powierzchnia zagospodarowanych / zmodernizowanych przestrzeni publicznych [ha]	Wzrost
		Powierzchnia obszaru aktywności i rekreacji [ha]	Wzrost
4	Wykorzystanie potencjału środowiska naturalnego	Liczba komunalnych budynków mieszkalnych, podlegających termomodernizacji [szt.]	Wzrost
		Liczba nowych przyłączy kanalizacyjnych [szt.]	Wzrost
		Liczba obiektów zagospodarowanych przyrodniczo [szt.]	Wzrost
		Ilość unieszkodliwionych odpadów zawierających azbest [Mg]	Wzrost

Kontrola poprawności procesu rewitalizacji będzie się odbywała poprzez bieżące monitorowanie poziomu wdrażania *Programu*. Lista przyjętych w programie przedsięwzięć podstawowych i uzupełniających będzie aktualizowana w trybie bieżącym w zależności od aktualnego postępu rzeczowego, wraz z podaniem poniesionych kosztów, źródeł finansowania oraz rezultatów ich wdrożenia (efekty rzeczowe). Monitorowanie osiągniętych wskaźników będzie się odbywało na podstawie danych, udostępnionych przez:

- wydziały Urzędu Miejskiego,
- jednostki organizacyjne Gminy Okonek, w tym Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Okoneckie Centrum Kultury,
- Powiatowy Urząd Pracy w Złotowie,
- Komisariat Policji w Okonku,

- innych interesariuszy, którzy byli zaangażowani w realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Procedura sporządzania oceny została określona tak, aby zapewnić partycypacyjny charakter tego procesu. Po opracowaniu raportu z podjętych działań i jego akceptacji przez Burmistrza Okonka, zostanie on upubliczniony poprzez jego publikację na stronie internetowej Gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej. Zasadniczym celem polityki promocji, jest rozwój zaangażowania społeczności lokalnej w proces rewitalizacji, jej udziału w decyzjach oraz odpowiedzialności za powodzenie realizacji *Programu*. W założeniach polityka promocji *Programu* powinna przybliżać mieszkańcom korzyści, jakie mogą być osiągnięte dzięki procesowi rewitalizacji, udostępniać wszystkim zainteresowanym stronom rewitalizacji i partnerom informacje o celach i problemach rewitalizacji, pobudzać partnerów programu do wyrażania własnych opinii, zachęcać do przedstawiania własnych projektów.

Nowe przedsięwzięcia zgłaszane przez interesariuszy będą uwzględniane w *Programie*. Włączenie nowych inicjatyw do *Programu* jest uwarunkowane możliwościami finansowania, uwarunkowaniami formalnymi i faktycznymi, a także stopniem realizacji założenia celów rewitalizacji. Zgłaszanie nowych przedsięwzięć Koordynatorowi Zespołu ds. Rewitalizacji będzie się odbywało za pośrednictwem dostępnych kanałów komunikacji.

Raz na dwa lata przeprowadzona zostanie analiza wskaźników delimitacyjnych wykorzystanych do diagnozy stanu i wyboru obszaru rewitalizacji. Będzie ona stanowiła **raport kontrolny z realizacji** do aktualizacji zapisów *Programu*. Uzyskane wyniki umożliwią ocenę skuteczności zaplanowanych działań rewitalizacyjnych w celu porównania aktualnych wartości wskaźników z wartościami bazowymi, opracowanymi przy diagnozowaniu stanu Gminy. Ocena realizacji *Programu* będzie zawierała odniesienie do danych porównawczych z obszaru Gminy, pozwalających na ocenę procesu wychodzenia obszaru ze stanu kryzysowego.

Aktualizacja zapisów niniejszego dokumentu w przypadku zmiany warunków wewnętrznych bądź zewnętrznych, mających wpływ na realizację zaplanowanych działań i wyników podejmowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wymaga zgłoszenia w formie raportu zmian do Burmistrza Okonka przez Koordynatora Zespołu ds. Rewitalizacji. Opracowany projekt aktualizacji będzie poddany procesowi partycypacji społecznej wraz z uwzględnieniem wymogów przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Wszelkie zmiany w dokumencie, zgłoszone Burmistrzowi, zostaną wprowadzone stosowną uchwałą Rady Miejskiej, po wypełnieniu odpowiednich procedur i uzyskaniu opinii właściwych Organów.

14. Ocena oddziaływana na środowisko

Obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko programów rewitalizacji wynika z art. 46 oraz 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235, z późn. zm.), zwanej dalej ustawą ocenową.

W ramach prowadzenia prac nad opracowaniem projektu *Programu* Burmistrz Okonka pismami o znakach ITRiŚ.6220.15.2.2016 z 12 grudnia 2016 r. oraz ITRiŚ.6220.15.1.2016 z 12 grudnia 2016 r. wystąpił do właściwych organów z wnioskiem o odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W odpowiedzi:

- Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem z dnia 24.02.2017 r. znak WOO-III.410.945.2016.AM.2, uzgodnił, iż projekt „Programu rewitalizacji dla Gminy Okonek na lata 2017-2023” nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu pismem z dnia 4 stycznia 2017 r. znak DN-NS.9012.2.2017 uzgodnił możliwość odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko „Programu rewitalizacji dla Gminy Okonek na lata 2017-2023”.

15. Wykorzystane źródła danych

Akty prawne

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, Dz.U. z 2016 r., poz. 446.
2. Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, Dz.U. 2015, poz. 1777, z późn. zm.
3. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, Dz.U. 2012 r., poz. 647 z późn. zm.
4. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, Dz.U. 2004 r., Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.
5. Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów, Dz.U. 2008, nr 223, poz. 1549 z późn. zm.
6. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, Dz. U. z 2013 r., poz. 1235, z późn. zm.
7. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, Dz.U 2011, nr 209, poz. 1245.
8. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów, Dz. U. z 2014 r., poz. 1923.

Pozostałe źródła

1. „Zasady programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+”, przyjęte uchwałą Zarządu Województwa Wielkopolskiego nr 2718/2016 z dnia 6 października 2016 r., dostępne:
http://wrpo.wielkopolskie.pl/system/file_resources/attachments/000/004/063/original/Zasady_programowania_i_wsparcia_rewitalizacji_w_ramach_WRPO_2014_.pdf?1475840252.
2. Dane Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu,
https://www.oke.poznan.pl/files/cms/441/wyn_gmin_162.pdf.
3. Dane Państwowej Komisji Wyborczej dostępne: <http://parlament2015.pkw.gov.pl>.
4. Dane Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, dostępne:
<http://poznan.wuoz.gov.pl/rejestr-zabytkow>.
5. Demograficzne i społeczne uwarunkowania rewitalizacji miast w Polsce, praca pod red. Andrzeja Zborowskiego, Instytut Rozwoju Miast, tom 5, Kraków, 2009.
6. Geoserwis Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, <http://geoserwis.gdos.gov.pl>.
7. Gminny program opieki nad zabytkami dla miasta i gminy Okonek, przyjęty uchwałą Nr V/12/2014 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 29 grudnia 2014 r.
8. Narodowy Plan Rewitalizacji 2022. Założenia. Materiały Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, 2014. https://www.mr.gov.pl/media/22315/NarodowyPlanRewitalizacji_Zalozenia_062014.pdf.
9. Parysek J. J., Wojtasiewicz L., 1979. Metody analizy regionalnej i metody planowania regionalnego, Studia KPZK PAN, t. 69, Państwowe Wydawnictwo Naukowe

10. Plan gospodarki niskoemisyjnej w Gminie Okonek, przyjęty uchwałą Nr XVII/11/2015 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 25 listopada 2015 r.
11. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego, przyjęty uchwałą XLVI/690/10 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 kwietnia 2010 r., dostępny: <http://www.wbpp.poznan.pl/plan/tekstplan.pdf>.
12. Pluta W., 1986. Wielowymiarowa analiza porównawcza w modelowaniu ekonometrycznym, PWN, Warszawa.
13. Roczny Program Współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2017, przyjęty uchwałą Nr XXXII/194/2016 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 25 października 2016 r.
14. Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku, dostępna: [https://www.umww.pl/attachments/article/37359/Strategia%20Polityki%20Społecznej%20dla%20Województwa%20Wielkopolskiego%20do%202020.pdf](https://www.umww.pl/attachments/article/37359/Strategia%20Polityki%20Spo%C5%82ecznej%20dla%20Wojew%C3%B3dztwa%20Wielkopolskiego%20do%202020.pdf).
15. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Okonek na lata 2014-2020”, przyjęta uchwałą Nr LVII/312/2014 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 28 stycznia 2014 r.
16. Strategia Rozwoju Gminy Okonek na lata 2012-2020, przyjęta uchwałą nr XXVII/133/2012 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 23 kwietnia 2012 r.
17. Strategia Rozwoju Kraju 2020, dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów w dniu 25 września 2012 r., dostępny: https://www.mr.gov.pl/media/3336/Strategia_Rozwoju_Kraju_2020.pdf.
18. Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020, przyjęta uchwałą nr XXIX/559/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r.
19. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Okonek, przyjęte uchwałą nr LXIV/363/2014 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 2 września 2014 r.
20. Szymła Z., 2000. Determinanty rozwoju regionalnego. Zakład Narodowy imienia Ossolińskich, Wrocław.
21. Ubóstwo w Polsce w latach 2013 i 2014, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, 2015 [dostępne: <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/warunki-zycia/ubostwo-pomoc-spoeczna/ubostwo-w-polsce-w-latach-2013-i-2014,1,6.html>]
22. Uchwała Nr 16 Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2013 r. w sprawie przyjęcia Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności, M.P. z 2013 r. poz. 121.
23. Uchwała Nr 198 Rady Ministrów z dnia 20 października 2015 r. w sprawie przyjęcia Krajowej Polityki Miejskiej, M.P., poz. 1235.
24. Uchwała Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie przyjęcia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, M.P., poz. 252.
25. Uchwała Nr LIX/329/2010 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 31 sierpnia 2010 r. w sprawie podziału Sołectwa Lotyń.
26. Uchwała Nr LIX/330/2010 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 31 sierpnia 2010 r. w sprawie zmiany uchwały nr VI/44/2007 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 30 stycznia 2007 r.
27. Uchwała Nr LXII/360/2014 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 24 czerwca 2014 r. zmieniającej uchwałę w sprawie uchwalenia statutów Sołectw i Osiedli w Mieście i Gminie Okonek.

28. Uchwała nr V/44/2007 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 30 stycznia 2007 r. w sprawie uchwalenia statutów Sołectw i Osiedli w Mieście i Gminie Okonek.
29. Uchwała Nr VII/33/2011 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie podziału Sołectwa Borki.
30. Uchwała Nr VII/37/4 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 29 grudnia 1994 r. w sprawie zasad gospodarowania mieszkaniowym gminy oraz kryteriów wyboru osób, z którymi umowy najmu będą zawierane w pierwszej kolejności.
31. Uchwała Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2010 r. w sprawie przyjęcia Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie, M.P. nr 36, poz. 423.
32. Uchwała VII/34/2011 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie zmiany uchwały nr V/44/2007 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 30 stycznia 2007 r.
33. Ustawa o rewitalizacji. Praktyczny komentarz. Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa Departament Polityki Przestrzennej Warszawa, 2016. Dostępny: <https://mib.gov.pl/files/0/1796888/Ustawaorewitalizacijpraktycznykomentarz.pdf>
34. Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 WRPO 2014+, zaakceptowany przez Komisję Europejską 17 grudnia 2014 r. dostępny: <http://wrpo.wielkopolskie.pl/dowiedz-sie-wiecej-o-programie/zapoznaj-sie-z-prawem-i-dokumentami/252>.
35. Wpływ potencjału demograficznego i gospodarczego miast wojewódzkich na kondycję województw, 2013, Mazowiecki Ośrodek Badań Regionalnych, Warszawa.
36. Wytyczne Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, dostępne: https://www.mr.gov.pl/media/23916/Wytyczne_dot_rewitalizacji_po_aktualizacji-zatwierdzone02082016clear.pdf
37. Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Okonek.
38. Zasady metodyczne statystyki rynku pracy i wynagrodzeń, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, 2008 [dostępne: <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/zasady-metodyczne-rocznik-pracy/zasady-metodyczne-statystyki-rynku-pracy-i-wynagrodzen,1,1.html>]

16. Załączniki**Załącznik nr 1** Wyliczenie wartości wskaźników charakteryzujących sferę społeczną

Tabela nr 20 Wartości wybranych wskaźników charakteryzujących sferę społeczną

Lp.	Symbol	WS1	WS2	WS3	WS4	WS5	WS6	WS7	WS8	WS9	WS10
1	I	5,63	25,00	7,04	0,00	0,00	0,00	0,00	33,74	7,04	0,01
2	II	5,29	7,41	3,73	0,20	0,01	0,78	0,00	25,13	13,73	0,00
3	III	5,20	23,08	4,80	0,00	0,01	0,80	0,00	33,19	28,00	0,00
4	IV	3,57	66,67	10,71	0,00	0,00	0,00	0,00	33,74	7,14	0,02
5	V	5,84	33,33	5,84	2,60	0,00	0,65	0,00	33,74	28,57	0,00
6	VI	8,27	20,00	3,55	0,00	0,01	1,89	0,24	25,13	15,37	0,00
7	VII	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	33,74	0,00	0,01
8	VIII	2,47	0,00	6,17	0,00	0,00	1,23	0,00	29,22	4,94	0,01
9	IX	6,52	33,33	2,17	0,00	0,00	0,00	0,00	29,22	0,00	0,01
10	X	13,4	14,29	23,08	0,00	0,00	11,54	0,00	33,74	0,00	0,03
11	XI	7,25	11,43	5,80	16,98	0,02	1,24	0,62	40,95	0,00	0,00
12	XII	4,81	11,32	6,17	0,09	0,01	1,99	0,18	33,74	0,00	0,02
13	XIII	6,78	25,00	6,78	0,00	0,02	5,08	0,00	29,22	33,90	0,02
14	XIV	4,23	33,33	1,41	0,00	0,00	0,00	0,00	29,22	0,00	0,01
15	XV	0,91	0,00	5,15	0,00	0,00	1,52	0,30	33,19	7,27	0,00
16	XVI	4,88	13,40	4,73	6,52	0,01	0,91	0,09	33,19	0,00	0,00
17	XVII	5,88	30,00	2,94	0,59	0,00	0,29	0,59	25,13	0,00	0,00
18	XVIII	5,46	15,00	5,19	3,01	0,01	0,82	0,27	33,74	15,30	0,00
19	XIX	7,07	0,00	6,06	0,00	0,00	0,00	0,00	29,22	0,00	0,02
20	XX	3,23	11,11	8,96	0,00	0,01	1,08	0,00	29,22	9,32	0,02
	\bar{x}	5,34	18,68	6,01	1,50	0,00	1,49	0,11	31,37	8,53	0,01
	σ	2,75	15,69	4,59	3,89	0,01	2,57	0,19	3,78	10,53	0,01

Tabela nr 21 Znormalizowane wartości wybranych wskaźników charakteryzujących sferę społeczną

Lp.	Symbol	WS1	WS2	WS3	WS4	WS5	WS6	WS7	WS8	WS9	WS10
1	I	-0,11	-0,40	-0,22	0,39	0,85	0,58	-0,60	0,63	-0,14	-0,10
2	II	0,02	0,72	0,50	0,34	-0,20	0,28	-0,60	-1,65	0,49	-0,96
3	III	0,05	-0,28	0,26	0,39	-0,58	0,27	-0,60	0,48	1,85	-0,96
4	IV	0,64	-3,06	-1,02	0,39	0,85	0,58	-0,60	0,63	-0,13	1,47
5	V	-0,18	-0,93	0,04	-0,28	0,85	0,33	-0,60	0,63	1,90	-0,96
6	VI	-1,07	-0,08	0,54	0,39	-1,26	-0,16	0,64	-1,65	0,65	-0,96
7	VII	1,94	1,19	1,31	0,39	0,85	0,58	-0,60	0,63	-0,81	0,26
8	VIII	1,04	1,19	-0,03	0,39	0,85	0,10	-0,60	-0,57	-0,34	-0,21
9	IX	-0,43	-0,93	0,84	0,39	0,85	0,58	-0,60	-0,57	-0,81	0,37
10	X	-2,96	0,28	-3,72	0,39	0,85	-3,91	-0,60	0,63	-0,81	2,19
11	XI	-0,69	0,46	0,05	-3,98	-2,11	0,10	2,65	2,54	-0,81	-0,96
12	XII	0,19	0,47	-0,03	0,36	-0,61	-0,20	0,35	0,63	-0,81	1,02
13	XIII	-0,52	-0,40	-0,17	0,39	-2,17	-1,40	-0,60	-0,57	2,41	1,12
14	XIV	0,40	-0,93	1,00	0,39	0,85	0,58	-0,60	-0,57	-0,81	0,77
15	XV	1,61	1,19	0,19	0,39	0,31	-0,01	0,98	0,48	-0,12	-0,96
16	XVI	0,17	0,34	0,28	-1,29	-0,81	0,23	-0,13	0,48	-0,81	-0,96
17	XVII	-0,20	-0,72	0,67	0,23	0,85	0,47	2,48	-1,65	-0,81	-0,96
18	XVIII	-0,05	0,23	0,18	-0,39	-0,61	0,26	0,83	0,63	0,64	-0,96
19	XIX	-0,63	1,19	-0,01	0,39	0,85	0,58	-0,60	-0,57	-0,81	0,90
20	XX	0,77	0,48	-0,64	0,39	-0,43	0,16	-0,60	-0,57	0,08	0,87

Załącznik nr 2 Wyliczenie wartości wybranych wskaźników charakteryzujących sferę gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną dla jednostek urbanistycznych, znajdujących się w stanie kryzysowym

Tabela nr 22 Wartości wybranych wskaźników charakteryzujących sferę gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną dla jednostek urbanistycznych, znajdujących się w stanie kryzysowym

Lp.	Symbol	WG1	WG2	WG3	WŚ1	WŚ2	WF1	WF2	WF3	WF4	WF5
1	VI	0,03	15,73	0,20	0,30	59,19	1,51	0,00	0,24	0,00	2,00
2	X	0,00	12,90	0,57	0,06	10,89	0,10	0,00	0,00	0,00	0,00
3	XI	0,05	14,03	0,46	0,07	89,34	0,81	0,00	0,62	0,00	3,00
4	XIII	0,03	23,90	0,63	0,51	37,52	1,61	0,00	0,00	0,00	1,00
5	XVI	0,05	16,00	0,34	0,06	33,25	2,87	2,84	0,18	0,06	5,00
	\bar{x}	0,03	16,51	0,44	0,20	46,04	1,38	0,57	0,21	0,01	2,20
	σ	0,02	3,86	0,15	0,18	26,53	0,92	1,14	0,23	0,02	1,72

Tabela nr 23 Znormalizowane wartości wybranych wskaźników charakteryzujących sferę gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną dla jednostek urbanistycznych, znajdujących się w stanie kryzysowym

Lp.	Symbol	WG1	WG2	WG3	WŚ1	WŚ2	WF1	WF2	WF3	WF4	WF5
1	VI	-0,16	-0,20	-1,55	0,55	0,50	0,14	-0,50	0,13	-0,50	-0,12
2	X	-1,76	-0,93	0,86	-0,75	-1,32	-1,39	-0,50	-0,91	-0,50	-1,28
3	XI	0,93	-0,64	0,12	-0,74	1,63	-0,62	-0,50	1,82	-0,50	0,46
4	XIII	0,00	1,91	1,21	1,72	-0,32	0,25	-0,50	-0,91	-0,50	-0,70
5	XVI	1,00	-0,13	-0,64	-0,79	-0,48	1,62	2,00	-0,13	2,00	1,63

Załącznik nr 3 Ankieta

Ankieta Programu rewitalizacji dla Gminy Okonek na lata 2017-2023

Celem ankiety jest poznanie Państwa opinii na temat aktualnych potrzeb w zakresie rewitalizacji problemowych obszarów Gminy Okonek oraz oczekiwanych działań mających na celu ich ożywienie społeczno-gospodarcze.

1. Wiedząc że, Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy - jaki obszar Gminy Okonek Pana(i) zdaniem powinien być poddany procesowi rewitalizacji? (zaznacz jedną odpowiedź)

☐	Jednolity, wyodrębniony, zdiagnozowany i zwarty obszar obejmujący 2-3 miejscowości gdzie występują problemy społeczne, techniczne i gospodarcze
☐	Wytypowany przez władze Gminy i mieszkańców niewielki obszar w każdej z miejscowości Gminy gdzie występują problemy społeczne, techniczne i gospodarcze

2. Najpoważniejsze problemy związane z jakością życia w gminie Okonek to: (max 4 odpowiedzi)

☐	brak poczucia bezpieczeństwa
☐	zanieczyszczenie środowiska naturalnego
☐	zły stan zabytków
☐	zły stan zasobów mieszkaniowych
☐	zły stan infrastruktury otaczającej budynki
☐	niska estetyka otoczenia
☐	słabo rozwinięta baza turystyczna i rekreacyjno-wypoczynkowa
☐	niewystarczająca baza kulturalno-edukacyjna
☐	inne: _____ (należy opisać własnymi słowami)

3. Najpoważniejsze problemy społeczne gminy Okonek to: (max 4 odpowiedzi)

☐	odpływ ludzi młodych i dobrze wykształconych
☐	niewystarczające zasoby mieszkaniowe
☐	chuligaństwo i zagrożenie przestępczością
☐	patologie społeczne (alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie)
☐	niska aktywność społeczna osób starszych
☐	słaba integracja lokalnej społeczności
☐	bezrobocie
☐	ubóstwo
☐	inne: _____ (należy opisać własnymi słowami)

4. Najpoważniejsze problemy ekonomiczne gminy Okonek to: (max 4 odpowiedzi)

☐	brak lub zła jakość terenów inwestycyjnych
☐	brak wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw
☐	brak wystarczającej liczby miejsc pracy
☐	niezadawalająca gospodarka komunalna (odpadami i ściekami)
☐	słaby rozwój handlu i usług
☐	zły stan infrastruktury drogowej lub słabe połączenia komunikacyjne
☐	niewykorzystanie potencjału turystycznego i słaba promocja Gminy
☐	brak dostępu do nowoczesnych technologii
☐	inne: _____ (należy opisać własnymi słowami)

Miejscowość _____ Wiek osoby wypełniającej ankietę _____ lat

Wypełnioną ankietę należy przesłać na adres: Urząd Miejski w Okonku, ul. Niepodległości 53, 64-965 Okonek lub adres e-mail: srod.roln@okonek.pl, rolnictwo@okonek.pl, lub złożyć osobiście w sekretariacie Urzędu Miejskiego.

- Serdecznie dziękujemy za czas poświęcony na wypełnienie ankiety -

Ankieta

Szanowni Mieszkańcy,

Nasza Gmina przystąpiła do opracowania „Programu rewitalizacji dla Gminy Okonek”. Tylko gminy, które będą posiadały programy rewitalizacji, będą mogły skorzystać ze środków unijnych w perspektywie finansowej 2014-2020. Chcemy poznać Państwa opinie co do problemów, które powinny zostać podjęte w dokumencie. Zwracam się więc z uprzejmą prośbą o wypełnienie niniejszej ankiety. Państwa opinie są dla mnie ważne, dlatego z góry dziękuję za poświęcony czas na wypełnienie niniejszej ankiety.

Z poważaniem,

Burmistrz Miasta
Małgorzata Samec

1. Proszę wskazać obszar naszego Gminy, który Pani/Pana zdaniem wymaga **rewitalizacji** ze względu na występowanie wielu problemów społecznych (tj. bezrobocie, ubóstwo, przemoc, niska jakość edukacji, słaba aktywność społeczna, itp.), gospodarczych, infrastrukturalnej (wodociągi, kanalizacja, drogi, itp.) i jakości środowiska (zanieczyszczenie środowiska i emisje z opalania domostw węglem):

.....

2. Wskazany powyżej obszar jest dla Pani/Pana:

- miejscem zamieszkania
- miejscem prowadzenia działalności gospodarczej
- miejscem pracy
- miejscem uznawanym jako lokalne centrum
- miejsce spędzania wolnego czasu
- inne, proszę uzupełnić.....

3. Które z wymienionych poniżej problemów najlepiej Pani/Pana zdaniem opisują sytuację naszej Gminy (można wybrać maksymalnie 5 cech):

- bezrobocie
- bieda i ubóstwo
- odpływ młodych ludzi poza Łaskarzew
- przestępczość
- starzejące się społeczeństwo
- niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców
- zanieczyszczenie środowiska naturalnego
- niewystarczający dostęp do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej

- niewystarczający dostęp do infrastruktury drogowej lub jej zły stan techniczny
- niewystarczający dostęp do infrastruktury w zakresie edukacji i ochrony zdrowia
- zły stan techniczny budynków mieszkalnych
- słaby dostęp do obiektów usługowych i handlowych na terenie Gminy
- niewystarczająca infrastruktura bezpieczeństwa na drogach (chodniki, ścieżki rowerowe)
- niska estetyka przestrzeni publicznych
- niewystarczający dostęp do urządzonych terenów zieleni miejskiej
- bariery architektoniczne w budynkach użyteczności publicznej
- słabo rozwinięta infrastruktura sportowa i rekreacyjna
- niewystarczające oświetlenie publiczne na terenie Gminy
- niewystarczające zagospodarowanie terenów publicznych (ławki, mała architektura i in.)
- brak dostępu do nowoczesnych technologii (komputer, internet)
- niska świadomość ekologiczna mieszkańców
- inne, proszę uzupełnić

4. Proszę wskazać najbardziej potrzebne Pani/Pana zdaniem projekty, które powinny zostać podjęte w ramach rewitalizacji (można wybrać maksymalnie 5 projektów):

- szkoleniowo-doradcze
- promowanie form samozatrudnienia
- zajęcia dodatkowe dla uczniów w szkołach
- włączenie osób starszych w realizowane projekty
- organizacja większej liczby imprez o charakterze kulturalnym i sportowym
- termomodernizacja budynków użyteczności publicznej
- rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej
- poprawa stanu technicznego dróg, w tym wykonanie nawierzchni asfaltowych
- poprawa stanu technicznego budynków komunalnych i socjalnych
- budowa ścieżek rowerowych i chodników, wzdłuż ulicy
- nowe place zabaw, obiekty sportowe
- inne, proszę uzupełnić

5. Co w Pani / Pana opinii jest atutem Gminy?

.....
.....

6. Czego Pani /Pana zdaniem brakuje w Gminie? Co można zmienić?

.....
.....

7. Metryczka

- Płeć** kobieta mężczyzna
- Wykształcenie** wyższe średnie i policealne zawodowe podstawowe brak
- Wiek** poniżej 18 lat 19-30 lat 31-59 lat powyżej 60 lat
- Status zawodowy** uczeń/student pracujący prowadzący działalność gospodarczą
- bezrobotny emeryt/rencista

Załącznik nr 4 Karta zgłoszenia propozycji projektu rewitalizacyjnego

Propozycja projektu rewitalizacyjnego
do ujęcia w Programie rewitalizacji dla Gmin Okonek

Nazwa projektu	
Wnioskodawca	Imię i nazwisko lub nazwa podmiotu:
	Adres:
	Tel.: e-mail:
Miejsce realizacji projektu	Adres: Numer działki ewidencyjnej i obrębu:
Zakres projektu	Krótki opis planowanych działań
Planowany termin realizacji	Rozpoczęcie: Zakończenie:
Szacowana wartość zł
Proponowane źródła finansowania	Środki własne (w zł):
	Dotacja z UE (w zł):
	Inne, np. kredyt bankowy (w zł):
	Inne (w zł)
Prognozowane rezultaty	Cel, który zostanie osiągnięty w wyniku realizacji projektu:
	Beneficjenci projektu:

Propozycja projektu rewitalizacyjnego
do ujęcia w Programie rewitalizacji dla Gminy Okonek

Załącznik nr 5 Granice obszarów rewitalizacji

17. Spis załączników, tabel, wykresów i map**Spis załączników**

Załącznik nr 1 Wyliczenie wartości wskaźników charakteryzujących sferę społeczną	118
Załącznik nr 2 Wyliczenie wartości wybranych wskaźników charakteryzujących sferę gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną dla jednostek urbanistycznych, znajdujących się w stanie kryzysowym	120
Załącznik nr 3 Ankieta	121
Załącznik nr 4 Karta zgłoszenia propozycji projektu rewitalizacyjnego	124
Załącznik nr 5 Granice obszarów rewitalizacji	125

Spis tabel

Tabela nr 1 Zestawienie wykorzystanych wskaźników	25
Tabela nr 2 Jednostki urbanistyczne Gminy Okonek	31
Tabela nr 3 Wartości wskaźników syntetycznych Wp dla poszczególnych jednostek urbanistycznych	48
Tabela nr 4 Liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w jednostkach urbanistycznych, znajdujących się w stanie kryzysowym	52
Tabela nr 5 Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców oraz udział osób z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych w jednostkach urbanistycznych, znajdujących się w stanie kryzysowym	53
Tabela nr 6 Ilość wykorzystywanych wyrobów zawierających azbest w jednostkach urbanistycznych, znajdujących się w stanie kryzysowym [Mg]	54
Tabela nr 7 Udział powierzchni zielonych w powierzchni jednostek urbanistycznych, będących w stanie kryzysowym	56
Tabela nr 8 Liczba przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych w jednostkach urbanistycznych, znajdujących się w stanie kryzysowym	58
Tabela nr 9 Liczba placówek oświatowych i gminnych obiektów kulturalnych w jednostkach urbanistycznych, znajdujących się w stanie kryzysowym	60
Tabela nr 10 Udział powierzchni użytkowej budynków komunalnych wyremontowanych w łącznej powierzchni budynków komunalnych w jednostkach urbanistycznych, znajdujących się w stanie kryzysowym	61
Tabela nr 11 Liczba zabytków, wpisanych do rejestru zabytków w jednostkach urbanistycznych, znajdujących się w stanie kryzysowym	63
Tabela nr 12 Wartości wskaźników syntetycznych w sferze gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej i technicznej dla jednostek urbanistycznych, znajdujących się w stanie kryzysowym	64

Tabela nr 13 Wartości wskaźników syntetycznych w sferze społecznej (Wp), gospodarczej (Wp1), środowiskowej (Wp2), funkcjonalno-przestrzennej i technicznej (Wp3) dla jednostek urbanistycznych, znajdujących się w stanie kryzysowym	65
Tabela nr 14 Liczba mieszkańców i powierzchnia wyznaczonych obszarów zdegradowanych	66
Tabela nr 15 Liczba mieszkańców i powierzchnia wyznaczonych obszarów rewitalizacji	67
Tabela nr 16 Harmonogram realizacji podstawowych projektów rewitalizacyjnych	88
Tabela nr 17 Zestawienie projektów zrealizowanych przez Gminę Okonek w latach 2007-2014 z uzyskanym dofinansowaniem	95
Tabela nr 18 Indykatywne ramy finansowe	98
Tabela nr 19 Wskaźniki monitorowania realizacji Programu rewitalizacji	111
Tabela nr 20 Wartości wybranych wskaźników charakteryzujących sferę społeczną	118
Tabela nr 21 Znormalizowane wartości wybranych wskaźników charakteryzujących sferę społeczną	119
Tabela nr 22 Wartości wybranych wskaźników charakteryzujących sferę gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną dla jednostek urbanistycznych, znajdujących się w stanie kryzysowym	120
Tabela nr 23 Znormalizowane wartości wybranych wskaźników charakteryzujących sferę gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną dla jednostek urbanistycznych, znajdujących się w stanie kryzysowym	120

Spis wykresów

Wykres nr 1 Liczba ludności Gminy Okonek w latach 1995-2016	30
Wykres nr 2 Struktura wiekowa mieszkańców gminy	30
Wykres nr 3 Problemy zdiagnozowane przez mieszkańców Gminy	104

Spis map

Mapa nr 1 Gęstość zaludnienia w jednostkach urbanistycznych Gminy Okonek	32
Mapa nr 2 Udział osób bezrobotnych w liczbie mieszkańców jednostek urbanistycznych	33
Mapa nr 3 Struktura wiekowa osób bezrobotnych	35
Mapa nr 4 Poziom wykształcenia osób bezrobotnych	36
Mapa nr 5 Udział osób korzystających z pomocy społecznej w liczbie mieszkańców jednostek urbanistycznych	38
Mapa nr 6 Liczba osób zameldowanych w lokalach komunalnych	40
Mapa nr 7 Liczba popełnionych przestępstw w jednostkach urbanistycznych gminy	41
Mapa nr 8 Liczba osób podlegających procedurze niebieskiej karty w jednostkach urbanistycznych gminy	42
Mapa nr 9 Działalność organizacji pozarządowych	45
Mapa nr 10 Frekwencja wyborcza w wyborach parlamentarnych w 2015 r.	46

Mapa nr 11 Liczba osób zapisanych do biblioteki gminnej.....	47
Mapa nr 12 Obszary w stanie kryzysowym na terenie Gminy Okonek.....	50
Mapa nr 13 Obszary zdegradowane na terenie Gminy Okonek.....	65
Mapa nr 14 Obszary rewitalizacji Gminy Okonek.....	67